

„A félmillió diák alma matere a tudományok őrhelye és világitótornya, a magyar kultúra szolgája a Kárpát-medencében, jelmondata pedig (»Orando et laborando«, azaz »Imádkozva és dolgozva«) az egész nemzet erkölcsi tartalékainak gyarapítója.”
Ünnepel(t) a Kollégium ► 4. oldal

„A pünkösdi templomdíszítés szokása Maglódon *nem Mende-monda!* Idősebb asszonytestvérek is emlékeznek erre a pünkösdhöz kapcsolódó népi vallási gyakorlatra.”
Évelélevél ► 10. oldal

„A hitnek ugyanis az a sajátossága, hogy csak akkor marad meg, ha továbbadjuk. A továbbadás a hit megtartásának útja. Ha hitünket gyülekezeti szolgálatban nem adjuk tovább, akkor beszárad és megzápul.”
A gyülekezet mozgósítása ► 13. oldal

Misszió és/vagy tolerancia ► 3. oldal
Kirkkopäivät – a finn Kirchentag ► 7. oldal
Interjú dr. Franz J. Mönks professzorral ► 8. oldal
A legkomplexebb evangélikus iskola ► 9. oldal
Jézus a mi gyógyítónk ► 11. oldal
Sült hal a hittanteremben ► 12. oldal

Sátor erős falak között

Hálaadó nap a Vasi Egyházmegyében

► **Evangelikusok foglalták el a sárvári várat Szentháromság vasárnapján. Több mint ezer vendég érkezett a Vasi Egyházmegye által szervezett csendesnapra, amelyen megemlékeztek a megye, illetve elődje, a kemenesaljai egyházmegye négyzástíz éves múltjáról. Az esemény mottóját Jézus ígérte adta: „Veletek vagyok...” (Mt 28,20) A Nádasy-vár udvarán felállított rendezvénysátorban, a várárokban, valamint a múzeum helyiségeiben zajló színes programok között minden korosztály találhatott kedvére valót.**

Az alkalom fő szervezői Rostáné Piri Magda esperes mellett Verasztó János kerületi missziói lelkész és a háziga-da Gyarmati István lelkész voltak, de valamilyen formában az egyházmegye valamennyi pásztorja, illetve a korábban itt szolgáló kollégák is közreműködtek. Az istentiszteleten összegyűlt adományok a Gusztáv Adolf Segélyszolgálat céljait szolgálják.

Az erős falak közt álló sátor az egyház kettős természetére emlékeztet – kezdte igehirdetését Gáncs Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke az úrvacsorás nyitó istentiszteleten. „Álljunk oda a startvonalra!” – szólította fel a népes hallgatóságot, majd Mt 28,18–20 alapján küldetésünk alapszabályairól beszélt. Ezek közül a legfontosabb az, hogy a hatalom Jézusé, neki van egyedül joga oda rendelni a versenyzőt, ahová akarja. A startvonalról azonban csak térdelőrajtban lehet indulni, és a cél nem a világ legyőzése, hanem az emberek tanítvánnyá tétele.

Az elnök-püspök – aki egyébként szintén kemenesaljai ösökkkel büszkélkedhet – a nap mottójára utalva így zárta szavait: „Az ígért azoknak szól, akik elindulnak a küldetésbe, hogy minden népet megpróbáljanak segédkeztek. Az istentisztelet zárásaként a gyülekezetek

felügyelői – Mészáros Tamás egyházkerületi felügyelő vezetésével – koszorút helyeztek el a sárvári protestáns mártírok emléktáblájánál a vár udvarán.

Köszöntésekkel folytatódott a hálaadó nap. A vasiak finn testvéregyházmegyéjének, a mikkeli egyházmegyéjének az esperese, Matti Tolvanen örömmel emlékezett meg a négy éve fennálló partnerkapcsolatról. Maga és elnöktársa nevében adta át jókívánságait Mészáros Tamás, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület felügyelője.

Kovács Ferenc, a Vas Megyei Közgylés elnöke a hely jelentőségére utalva elmondta: ezek a falak most megint történelmi pillanat tanúi. Kondora István helyi polgármester pedig így buzdított: „A hit legyen olyan talapzat, amelyre a jövőt építhetjük!”

A bőséges ebédet a sarvasi diakónia szolgálói készítették gulyásagyú segítségével. A közös étkezés után a belső és külső helyszíneken egymást követték a programok. A sátorban a kőszegi TEKI Band koncertezett, míg a gyülekezetek focicsapatai az egyházmegyei kupáért versenyeztek, amelyet végül a répcelakiaknak sikerült megszerezniük. A gyerekeket játszóház várta.

A múzeum helyiségeiben könyvbemutatóra és kiállítás megnyitóra került sor. Kovács Miklós Szegeden élő nyugdíjas főiskolai tanár, szerkesztő Abádi Benedekről szóló, nemrégiben megjelent könyvét Ittész János nyugalmazott püspök méltatta. Elmondta, hogy Abádi Benedek művészi képességű, jó teológus nyomdász volt a 16. században. Neki köszönhetjük a Sylvester Já-

nos által magyarra fordított Újszövetség kiadását.

A Vasi Egyházmegyének a jubileumra készült kiadványáról a létrehozásában oroszánrészt vállaló Baranyay Csaba és Söptei Imre levéltáros, gyűjteményi felelős mondott ismertetőt, Rostáné Piri Magda esperes pedig az egyházmegye új címerét mutatta be.

Ezután megnyitották a Nádasy-vár helyiségeiben látogatható időszak kiállítását, amelyet a helyi múzeum munkatársai az Evangélikus Országos Múzeummal, illetve az egyházmegye gyülekezeteivel együttműködve állítottak össze. A tárlat címe: *Luther magyarul – Evangélikusok Vas megyében.*

Kovács Eleonóra egyházkerületi gyűjteményi felelős elmondta: az anyag összegyűjtése és elrendezése során a könyvkiadás, a magyar nyelvű evangélikus szerzők munkáinak bemutatására, illetve a hétköznapi vallásgyakorlás tárgyainak megismertetésére fókuszáltak. Így olyan kiállítás született, amely a szakmai megalapozottságot az élményszerűséggel párosítja.

A tárlók anyagának megtekintése után további programok várták az érdeklődőket. A rendezvénysátorban színpadra állt a sárvári gyülekezet énekkara, majd a szombathelyi Reményik suliszínpad adta elő Weöres Sándora emlékező műsorát. A várárokban a Lajoskomáromi fívózenekar lépett fel, az udvaron pedig – az egyházközségek és intézmények munkáját bemutató sátrak meglátogatása mellett – ijázkodni is lehetett.

A tartalmas napot – a Rostáné Piri Magda által elmondott úti áldást követően – a répcelaki Vekker+ zenekar koncertje zárta.

■ ADÁMI MÁRIA

A vasi jubileumra készült kiadványból lapunk 7. oldalán közöljük – rövidítve – D. Keveházi László egyháztörténelmi tanulmányát

Miért nem érthető?

■ RIBÁR JÁNOS

A Szentháromság ünnepe utáni vasárnapok elnevezése nem kevés testvérünknek vagy Krisztus ügye iránt érdeklődő felebarátunknak okoz gondot. Elsősorban nem a vasárnapok számolásával van baj. Sokakat – elsősorban kívülről, de az egyházon belül is – ez a gyakran ismételt fogalom készlet töprengésre: *Szentháromság.*

A Szentírást olvasgató intelligens ismerősöm egyszer így fejezte ki értetlenségét az elnevezéssel kapcsolatban: „Megfoghatatlan. Nem tudok vele mit kezdeni, nem vagyok képes megérteni. Vajon miért bonyolítják túl a teológusok?”

Mivel ő szerette volna megérteni ezt a titokzatos témát, tisztelettel fogadta lelkésze szerény kísérletét arra, hogy értelméhez közelebb kerüljön a Szentháromság fogalma. A beszélgetés során előkerültek olyan bibliai igehelyek, amelyek segítségével egyértelműen és világosan lehetett demonstrálni e névnek a szentírási valóságát.

A teremtő Isten, a megváltó Jézus Krisztus és a megújító, hitet adó Szentlélek Isten – a szentírási idézetekkel szemben nem is volt kifogása a kérdezőnek, mégis úgy vélte, az ő esze így sem tud mit kezdeni ezzel a szent névvel. Egy másik beszélgetés alkalmával filozófiai fogalmak is előkerültek, sőt nagy teológusok gondolatai is, kezdve *Augustínusszal*, nem kihagyva *Aquinói Tamást* sem. Hasonlóképpen a protestáns ortodoxia jelei is felsorakozhattak egészen a modernnek mondott vázlatokig. A jó szándékú kételkedő elegánsan azzal tért ki az eszmefuttatás elől, hogy „az ő modern, számítógéphez, okostelefonhoz, szupertechnikához szokott agya” nem tud mit kezdeni ezzel az elnevezéssel. Sőt hajta azzal zárta le a magánzemináriumot, hogy „ezt akkor sem lehet megérteni”.

Megdöbbenve ismertem fel: igaza van! Néhány másodpercig elámultam, hogy a hívó ember számára mennyire egyszerű ez a kérdés. Vagyis teljesen világos, hogy miért nem lehet megérteni! Nem pusztán azért, mert nem lenne meg hozzá az embernek a felfogóképessége. S nem is azért, mert ebben a láthatónak mondott immanens világban is még mindig végtelenül sok jelenség van, amelyet egyelőre nem értünk, vagy fel sem tudunk fogni igazán, mint például az élet titokzatos keletkezésének a kérdése, de maga az élet jelensége is. Vagy azt a kérdést sem tudnánk megválaszolni, hogy egyáltalán miért van lét, és nem az ellenkezője. (Heidegger is sokat töprengett ezen.) A Szentháromság titka azonban nem ezért marad rejte előttünk!

Vajon miért nincs még csak esélyünk sem arra, hogy Isten titokzatos valóságát – szentháromsági mi voltát – megértsük, eszünkkel megragadjuk?

A válasz egyszerű: mert a szentségesen szent Isten – a Szentháromság egy igaz Isten – felett soha nem uralkodhatunk. Soha, de soha nem vehetjük birtokunkba, soha nem ragadhatjuk meg, nem mérhetjük le! Soha nem foghatjuk szekerünk elé az ő valóságát!

Amit ugyanis megértünk, azt megfogalmazzuk, azaz megfogjuk, és előbb-utóbb fel tudjuk használni, vagy hatalmunk alá hajtjuk.

Amikor *Benjamin Franklin* megértette a villám természetét, kialakította vele szemben a védelem lehetőségét; egy francia tudós felfedezte a radioaktivitás jelenségét, majd a *Curie* házaspár (és még mások is) az atomenergia felhasználását tette lehetővé. Nem soroljuk tovább a példákat, a lényeg így is érthető: amikor az ember megért valamit, és ráadásul fogalmak segítségével meg is „fogja”, megragadja, akkor valamilyen fokon szolgálatába is állítja. Megérteni – ez az ember számára azt jelenti, hogy előbb vagy utóbb hatalmába venni és kihasználni.

A mindenható Isten – mint Szentháromság egy igaz Istent – ezért sem lehet megérteni: mert őt soha, de soha nem állíthatjuk a szolgálatunkba, se hatalmunkba nem vehetjük, hiszen mi vagyunk az ő teremtményei az egész látható és láthatatlan valósággal együtt. Ezért kell beletörődnünk abba, hogy őt így – ezzel a hátsó szándékkal – nem érthetjük meg.

Nagyon nagy ügy, hogy Jézus Krisztus a szolgálatunkra jött – de nem azért, mert mi ezt így akartuk volna, hanem mert Isten akarta így! Ha ezt az egyszerű tényt beláttuk, akkor világossá válik, mi a helyes, követendő magatartás vele szemben: leborulni előtte, imádni, magasztalni, dicsőíteni, szeretni, hálát adni, áldani. Ennek lesz meg az egész életünket átalakító csodálatos hatása.

Nagyszerű lehetőség erre a foglaltosságra a meditáció keresztyén változata, amikor szemlélem Isten irántunk megnyilvánuló szeretetét, gyönyörködöm tetteiben, kezdve a teremtett világ csodájával (az egek beszélik Isten dicsőségét) a golgotai keresztben bemutatott áldozaton át a feltámadás örömhíréig és a Szentlélek váratlan és életbevágóan fontos kiadásáig.

A megértés helyett az imádás lelki alázata az egyetlen helyes lelki magatartás. Miért nem érthető a Szentháromság titka? Mert nem hajtható a hatalmunk alá! Mert az élő Isten nem az a szél, akit „csak úgy” befoghatunk a vitorláinkba. „A szél arra fúj, amerre akar; hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön, és hova megy...” (Jn 3,6)

Ha érteni akarod, akkor uralkodni akarsz felette! De ha imárod, ő felémel! Belép az életedbe, és majd eljön az ideje, hogy már nem kérdezel semmit, mert minden világos lesz ott – az örökkévalóságban!

A szerző nyugalmazott evangélikus esperes

Oratio oecumenica

Mennyei Atyánk! Mindenható Istenként szeretettel közeledsz hozzánk. Emberlétünk értelmévé tetted, hogy te szeretsz bennünket. Köszönjük, hogy abban a bizonyosságban fordulhatunk hozzád imádságunkban, hogy te életünket, üdvösségünket, javunkat akarod.

Hálát adunk neked mindazért, amit tettél értünk. Életet adtál nekünk, Fiadban megnyitottad előttünk a hozzád visszavezető utat, Szentlelkeddel ébresztet bennünk benned való hitünket. Könyörgünk, emlékeztess minket újra és újra szereteted mélységére, kegyelmed gazdagságára. Tarts meg bennünket a veled való szeretetközösség életelőzésében.

Könyörgünk gyülekezetünkért, egyházad közösségéért. Tartsd meg megváltott népedet a hit örömeiben. Ajándékozd meg nyitottsággal, találékonysággal, békességgel, hogy közösségeink élete, szeretete bűneink ellenére is betölthesse azt a hivatást, amelyre elhívtad ebben a világban. Segítsd azokat, akikre a tetteidre, szeretetedre való emlékeztetés szolgálatát bízta. Segítsd meg népedet, hogy szavaikon, életünkön tükröződjön, hogy rád nemcsak emlékezünk, hanem élő valóság lehet mindenki számára a veled való közösség ajándéka.

Könyörgünk azokért, akik nem tudtak felismerni mindenható Úrként és szerető Atyaként. Segítsd meg azokat, akik az élet mélységeiben eltévedtek, és reményüket veszítették. Mutasd meg szereteted titkát, hogy éppen akkor lelhetünk a legvégső ajándékra, amikor végre minden a világi reményünket elveszítettük. Segítsd meg azokat, akik az élet felszínén járva képtelenek meglátni a felszín alatti mélyebb valóságot. Ne engedd, hogy beleverszenek a földi élet véges lehetőségeibe és örömeibe.

Könyörgünk, Atyánk, azokért, akik természeti csapásoktól, elnyomatástól, éhségtől, betegségtől szenvednek. Segítsd meg mindazok munkáját, akik a szenvedők fájdalmainak enyhítésén, tisztább, igazságosabb világgá faradoznak.

Mennyei Atyánk! Szeretetedben, kegyelmedben, életet újíító erődben reménykedünk. Köszönjük neked, hogy arra hívsz mindannyiunkat, hogy reménységünk teljességre jusson eljövendő országodban a mi Urunk, Jézus Krisztus által. Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Nem arról vitatkozunk, hogy ki hisz, és ki nem, ki zsidó, és ki pogány, mi történik azzal, aki hisz, és mi azzal, aki nem, mert ez annak a feladata, aki figyelmeztet. Mi arról beszélünk, hogy milyen érdem vagy cselekedet által lehet hitre jutni, hogy beoltassunk, illetve hitetlenségre, melynek következtében levágtunk – erről szóljon a tanítás! Ezt az érdemet ird körül! Pál ugyanis azt tanítja, hogy mindez cselekedeteinktől függetlenül, Isten szeretete, illetve haragja által történik. Amikor pedig megtörténik, szükség van a biztatásra, hogy állhatatosak maradjunk, nehogy levágassunk. Az isteni figyelmeztetés tehát nem azt bizonyítja, amire képesek vagyunk, hanem csupán a tennivalóinkat írja elő!”
▶ Luther Márton: A szolgai akarata (Jakabné Csizmazia Eszter, Weltler Ödön, Weltler Sándor fordítása)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 1. VASÁRNAP – RÓM 1,16–17

Láncreakció

pontokat szolgáló vallási közegben szólal meg egy nagyon távoli názáreti ács nevében.

„Hát nekem Szilárd Leó elmesélte, hogy ő bizony elment Rutherfordhoz, és azt mondta neki, hogy a magenergiát föl lehet használni, hogy abból nagy robbanásokat lehetne csinálni. Erre őt Rutherford nagy ívben kiröpítette. Rutherford úgy felizgult, hogy még jóval később is csak arról tudott beszélni, előadásában is nagyrészt azt bizonygatta, hogy ez milyen nagy butaság.

Szilárd nekem elmagyarázta, hogy egészen egyszerű a kérdés: van-e olyan magreakció, amely egy neutron hatására indul meg, és az ember a végén több neutront kap. Szilárdot annyira bosszantotta Rutherford visszautasítása, hogy elhatározta: ő most erre a neutronláncreakció-ötletre szabadalmat kér. Meg is kapta. Sok évvel később szabadalmát eladta az amerikai kormánynak húszezer dollárért – egész olcsó áron. De a szabadalomba pontosan be kellett írnia, mivel csinálja a láncreakciót, és hogyan.”

Az ember ősi vágya, hogy legyen elég ereje, vagy ahogy az itt szereplő görög szó mondja: energiája. Micsoda hihetetlen lehetőség Isten energiáját kiaknázni! Az evangélium Isten energiája. Talán ez tette Pált elég erőssé, hogy egy olyan világbirodalom és gondolkodási forma ellenében a keresztyénségről merjen beszélni, amely aztán évezredekre kihatótt az emberi történelemre és kultúrára. Ki merne Istennel szembeállni? Az ember kezében a hatalmas energiák birtok-

lása egyenlő volt az uralkodással. Ki ne hajolna meg Isten ereje előtt?

„A nagy fölfedezésre még pár évet várni kellett, de az tény, hogy Szilárd jó négy évvel a maghasadás tudatos fölfedezése előtt már fölismerte a láncreakció lényegét: magenergiát bizonyos körülmények között lehet kapni egyszerűen azért, hogy az ember alkalmas anyagból egy kritikus tömeget összehord.

Mindenki tudja, hogy ez attól lett lehetség, hogy az uránatommag neutronbesugárzás hatására – a Coulomb-taszítás következtében – két részre hasad. Ezt a jelenséget már Fermi is látta, de nem értette, hogy mit lát. A maghasadás végül is a Kaiser Wilhelm Institutban fedezték föl Berlinben 1938 végén.”

Ha azonban az evangélium Isten ereje, akkor ez egy nagyon is megalázott, erejéről lemondó Istenről szól. Az evangélium az, hogy Isten ereje nem dicsőséges, hanem a kereszt elrejtett titka. Az, hogy Isten nem az emberek elpusztítására, hanem megmentésére szánta el magát. Szeretete kész az ember számára megteremteni a végtelen szabadságot, és kész mindent megtenni azért, hogy akár saját áldozatossága árán is kiteljesítse gyermekei identitását, életét és boldogságát. Ez Isten ereje, mely idegensége miatt valóban tud szégyenletessé válni követői számára. De aki ennek emberévé lesz, annak Istenbe vetett bizalma nem marad rejtve. Olyan lesz, mint a hegyen épült város vagy mint a só az ételben és a viláosság a sötétben.

A VASÁRNAP IGÉJE

„Egyik nap Szilárd odajött hozzám, és azt mondta: »Teller úr, kérem, hajtson ki velem Einsteinhez!« (Soha életében nem tegezett. Nagyon jó barátok voltunk, de én nem Edward vagy Ede voltam Szilárdnak, én Teller úr voltam.) Einstein nyaralt. Hát jó, augusztus 2-án kihajtottam. Az egyetlen baj az volt, hogy Szilárd nem tudta, hogy Einstein hol lakik. Kérdeztük, senki nem tudta. A végén egy nyolcéves kislányt – szép copffal – kérdeztünk meg, hol lakik Einstein. Ő se tudta. Erre Szilárd azt mondta: »Hát az az öregember a hosszú fehér hajjal!« »Az ott lakik a második házban!« Bemertünk, Einstein szívesen fogadott, teát adott Szilárdnak, és mert demokrata volt, behívta a sofőrt is.

Szilárd kivett a zsebéből egy levelet, azt Einstein szép lassan elolvasta, és azt mondta: »Hát ez lesz az első eset, ahol is a magenergiát közvetlenül felhasználjuk, nem pedig közvetve azért, hogy a Nap csinálja, mi pedig a Naptól kapunk energiát.« Ezzel ráírt a levélre, hogy Albert Einstein.”

Isten ereje nem kerüli ki az életünket. Arra számít, hogy szavaink, cselekedeteink hitvallása sodró lesz, mely emberi sorsok számára elérhetővé teszi, hogy ő közvetlenül megmutathassa magát. Ehhez azonban saját stílusához kell alakítania minket. Ő így mondja: „Ha valaki énutánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel a keresztjét, és kövessen engem. Mert aki meg akarja menteni az életét, az elveszti, aki pedig elveszti az életét énértem és az evangéliumért, megmenti azt.” (Mk 8,35) Ez Isten ereje.

■ KOCZOR TAMÁS

„Szentháromság, erőddel légy velünk!”

Bodrog Miklós énekszövegei

▶ Folytatjuk az énekeskönyvünk számára készült énekek bemutatását. Nyiregyházi emléktáblája tömören összefoglalja dr. Bodrog Miklós (1929–2009) tevékenységét: evangélikus lelkész, teológiai tanár, énekszerző, műfordító és pszichoterapeuta.

Előttünk a sokoldalú életmű egy szelete: négy énekköltés (EÉ 318, 362, 436, 452) és tíz eredeti költemény.

A himnusz dallamra alkalmazott Jó Krisztusunk, mellénk te állj rögtön megmutatja a szerző erőteljes nyelvét, jellegzetes képeit, az emberi hibákhoz, bűnökhöz való önkritikus hozzáállását. „Mert mély örvény az emberszív, / Tévétra, dőreségre hív. / Vágy, félelem és indulat / Jó, s elvakít egy perc alatt. // Míg azt hisszük: csak jót tesszünk, / Mind önmagunkért reszketünk. / Jöj, áraszd ránk Szentlelkedet, / Oldj fel, hogy szolgáljunk veled! // Hány lélek sebzett és kemény, / Hány gyötört nép és tört remény! / Rád vár a vergődő világ, / Ó, halld meg esdő sóhaját!” (EÉ 90,2–4)

A reggeli énekszöveg – *Elszállt az éj, az álom* – egy esti ének dallamához kapcsolódva érzékelteti a napok állandó körforgását. Krisztus megszólításának vágya eredeti szókapcsolatokat is életre hívott. „Elszállt az éj, az álom, / A szívem napra tárom: / Fényedet vesd reám! / Ha árnyékona kétség, / Gond, indulat, vak mélység, / Te vezess engem, jó

Atyám! // Jézus, ki Üdvözítő, / Világbeteljesítő, / Irgalom, béke vagy, / Erőddel minden óra / Tanít-lendít a jóra – / Szent, új utat élénk te adj!” (EÉ 104,1 és 4)

Az örök jövőre készül, fényt és árnyékokat szembeállító – dán népdal hangjain megszólaló – esti ének első verse fordítás, a többi saját költemény. „A nap világa, im, kihuny, / Lopóznak az éji árnyak, / Te fényen és homályon Úr, / Te szent lényed mindent áthat: / A mennyre készítsd fel szívünk! // Ki lenne más jó pásztornak? / Te életed adtad értünk! / Ha dolgozunk, ha álmodunk, / Mindig kegyelmedből élünk. / A mennyre készítsd fel szívünk! // Nyugszunk irgalmad rejtekén, / S a holnapba új erő visz. / A Golgotáról jó a fény: / Nap és éj mezőin őriz. / A mennyre készítsd fel szívünk!” (EÉ 126,1–3)

A *Hazaszeretet* címszó alatt található, zsoltárpáfrázis-dallamra énekelt *Áldás és békeség* rendíthetetlenül elhelyez a világban, és ezt a gondolatot a Megváltóval is összekapcsolja. „Minket az Úristen / Nem teremtett kőszá szélnek, / Mert helyünk van itten, / Ahol őseink is éltek. (...) Egymásért élhetünk / És együtt a nagyvilágért. / Megváltónk van velünk, / Mindenkiért ő ontott vért.” (EÉ 485,2–3)

A régi magyar dallamra született *Vaksötétben a világ* a karácsonyi evangélium megfogalmazásától eljut a személyes megszólításig. „Tudja ő a nevedet, / Más helyetted nem mehet, / Indulj bátran, terve van veled!

// Vigyük hittel szerteszét / Örök élet erejét, / Megújító, nagy szeretetét!” (EÉ 172,4 és 6)

A *Tehozzad száll fel énekünk* óév estére szánt, de mindig aktuális, gránitszilárdosságú szövegét a katedráliszerű pünkösdi dallam tovább erősíti. Az egyszerű különböző és azonos refrén a *Kyrie* és az *Agnus Dei* hármasságára is emlékeztethet. „Tehozzad száll fel énekünk / Év alkonyán, jó Istenünk! / Hálát adunk ma mindenért, / Mit tettél gyermekeidért. / Békét, erőt, egészséget, / Áldást, minden jót és szépet / Adtál nekünk, hű Teremtő, / Bűn hatalmából is megmentő – / Téged zengünk, örök Isten! // Száll az idő s az alkalom, / Légy velünk, égi irgalom, / Mert sok jót elmulasztottunk, / Míg csak magunkra gondoltunk. / Testvér baját meg se láttuk, / Mindig magunkat sajnáltuk, / Bűnt bálni rest volt a szívünk, / Ám más hibáid törvényt ültünk – / Szánj meg minket, örök Isten! // Köszívünket megtörheted: / Hús-szívünként szolgáljon neked. / Add sziklazúzó igédet: / Új évben legyen új élet. / Szétszórt lelkünk tedd egészé, / Téríts minden jóra késszé, / Hogy általunk a jövődöt / Formáld: a boldog újszándót – / Áldj meg minket, örök Isten!” EÉ 177,1–3)

A következő énekek általános használatra is alkalmasak, de az egyházi évbe is beilleszthetők.

A Crüger-dallamra illesztett *Mind elvégezted, Jézusunk* híd hűsvét és menyhenetel között. „Egymásra bízol bennünket: / Ne maradjunk

CANTATE

árván, / Munkáljunk békét, jó ügyet, / Ösvényeden járván. // Mennyei fénybe távoztál, / S így vagy közel hozzánk, / Hívó imádság megtalál, / Áldásod száll reánk.” (EÉ 478,4–5)

A népszerű esti énekünkhöz kapcsolódó *Áldjuk Teremtőnk: értünk alkotott szervesen építkező, jól bevált mintát követ* (lásd EÉ 248–252, GyLK 816–817). Négy strófája először külön-külön, majd együtt szólítja meg a Szentháromság tagjait (az ének utolsó sora lett cikkünk címe). „Lélek fuvalma, drága égi tűz, / Tégy esz-közöddé, félszert messze úzz! / Távols közelben munkánk mennyi meg – / Lángodat add, vezérlő fényessé! // Színed elé tart mind e földi lét – / Próbás viharban-éjelen ki véd? / Szép, új világod hozd el, Istenünk, / Szentháromság, erőddel légy velünk!” (EÉ 253,3–4)

A Nicolai-dallam és a vers témája miatt is az egyházi év végére illik az *Új fény támad, kel a hajnal*: „Jézus Krisztus tartja kézben / Elhivatásod földön, égen. / Jöj, küldetésed Ura vár! / Nem kényelmet ad ő, / De nála az erő. (...) Nem más – ő a jövő, / A hű Üdvözítő, / A bölcsesség, / A kezdet, vég. / Lesz új föld s ég. / Őt zengi majd a mindenség!” (EÉ 273,1–2)

Reménységünk az, hogy ez a szöveggyűjtemény megszólít: akár most ismerkedünk Bodrog Miklós énekeivel, akár az újráfelfedezés élményével közelítünk hozzájuk.

■ DR. ECSEDI ZSUZSA

In memoriam Mózes Árpád nyugalmazott evangélikus püspök

(1931–2013)

Két évszám közé sűrűsödik mindannyiunk élete. Ha személyesen ismerünk valakit, akkor elraktározzuk élete fontosabb eseményeit, intellektusunk megőrzi személyes találkozásaink emlékét, érzelmeink pedig pontosan jelzik, mit jelentett ő számunkra. Ha *Mózes Árpád* püspökre alkalmazzuk a fenti megállapítást, akkor könnyű életútját számon tartani és személyiségét bemutatni azoknak is, akik közelebről nem ismerhették.

A barcasági Krizba kedves hangulatú falujában látta meg a napvilágot 1931. július 25-én derék földműves-családban. Édesanyját hamarost elveszítette. Elemi iskoláit szülőfalujában végezte, majd a római katolikus főgimnáziumban tett érettségi vizsgát Brassóban 1950-ben. Jól megtanult románul is, de tanulmányait mindvégig magyarul folytatta. A sikeres érettségi vizsga után a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem matematika–fizika tanári szakán kezdte meg felsőfokú tanulmányait. Egy év múltán kizárták édesapja kulákká, osztályidegenné minősítése miatt.

Ezt követően a kolozsvári protestáns teológiai intézet hallgatói közé nyert felvételt, ahol 1952–1956 között készült a lelkészi pályára. *Argay György* püspök szentelte lelkésszé. Egy évig püspöki titkárként szolgált Kolozsvárott, majd 1957-ben Székelyszomboron választották meg parókus lelkésznek. Közben megnősült, *Nagy Livia* tanítónőt vette feleségül, aki már teológusvevei alatt szíve választotta volt.

Székelyszomboron érte utol a román államvédelmi hatóság letartóztatási parancsa. Hat éven át töltötte büntetését a Duna-delta vidékén, kényszermunkatáborban, alaptalan vádak alapján. Bírósági ítélete tizennyolc évi fegyház volt.

Korábban jelentkező és kórházban három hónapig kezelt izületi gyulla-

dása csodával határos módon a zord és hideg börtönviszonyok között teljesen meggyógyult, és soha többé nem tért vissza. Orvosai nem tudtak erre az örvendetes jelenségre semmi-féle szakszerű tudományos magyarázatot adni.

1964-ben szabadult a rettenetes rabságból, ahol huszonöt lelkész-társával együtt szenvedett és imádkozott. Ekkor láthatta meg s ölelhet-e magához először akkor már hat-éves kisfiát, akit édesanyja egyedül nevelt szerény takarítónői, majd később könyvelői fizetéséből.

Mózes Árpád ezután lelkészi szolgálatot vállalhatott a Szatmár megyei kicsi gyülekezetben, Nagykárolyban. Tizenkilenc évet töltött itt, lelkiismeretes munkát végezve fiatalok és felnőttek között. Közben 1979-ben a gyülekezetek bizalma az esperesi tisztre emelte, 1983-ban pedig az egyházkerület egyik legnagyobb tekintélyű gyülekezte, Arad hívta meg lelkészének. Kilencévi tevékenysége során renováltatta – jelentős külföldi támogatással – a város kiemelkedő szépségű templomát. A gyülekezet lelki élete egyre erőteljesebbé és rendezettebbé vált.

Itt érte a megtiszteltetés 1992-ben – immár a Romániában is bekövetkezett politikai változások után –, hogy a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház gyülekezetei a püspöki tisztre méltatták, s így Kolozsváron elfoglalta a püspöki széket. Egyidejűleg a gyülekezet püspök-lelkészévé is lett, rendszeresen prédikált a nagy múltú fehér templom szízekén.

2004-ben vonult nyugalomba. Egykori gyülekezte, Nagykároly üresen maradt parókiájába költözött vissza hitvesével. A csendes kisvárosi légkörben ökumenikus nyitottsággal ápolta a protestáns és katolikus kapcsolatokat, gyakori vendég igehirdető volt a református gyülekezetben. Megírta visszaemlékezé-

seit, különösen a börtönben töltött évek történelemmé vált éveit és püspöki szolgálatának sűrű eseményosorát.

Tíz évvel ezelőtt egy Magyarországon végzett szívűtét vissza-

Ki volt Mózes Árpád püspök? Megpróbált életű, hatéves börtönfogságban megérett hitű keresztény, aki soha nem lázadt Teremtője ellen, s nem kérdezte, mindezt miért engedte megtörténni az Isten. Fogolytársá-

gazdasági ügyeit és az egyházi nyugdíjintézetet.

Nehéz időkben külföldi testvéregyházak finansiális támogatását kérte, s biztosította a lelkészek megélhetését és a szórványban élő magyar evangélikusok gondozásához nélkülözhetetlen gépkocsikat. Több parókia és templom megújulása mögött volt ott segítő támogatása.

Igaz magyar ember volt, aki szeretete hazáját, örült az 1956-os forradalom és szabadságharc eredményeinek. Sokat fáradozott az erdélyi magyarság összetartásáért, a magyar kultúra megőrzéséért és ízes szép magyar nyelvünk fennmaradásáért. Személye Erdély-szerte nagy tekintélynek örvendett.

Szívesen prédikált; keresztény hitbeli meggyőződését sugárzó prédikációinak hatása sokáig él hallgatóinak s a gyülekezeteknek a szívében.

Egyházkormányzói tevékenységéből következően gyakran találkozott külföldi egyházi vezetőkkel, és kapcsolatait egyháza számára kamatoztatta. Magyarországi Evangélikus Egyházunkhoz is szoros testvéri és baráti szálak fűzték. Gyakran prédikált gyülekezeteinkben, az együttműködés lehetőségeit kerestük a megváltozott politikai és társadalmi viszonyok között. Itthon érezte magát Magyarországon, s intenzív kapcsolatot ápolott a mindenkori kormánnyal az erdélyi magyarság érdekében.

Közvetlen, kedves, jó kedélyű, komoly magyar ember volt, aki nagyon szerette családját, gyülekezeteit, lelkész-társait s mindnyájunkat, akikkel összehozta a mindenség Ura. Derűt sugárzott tekintete, és reménységet hordoztak megnyilatkozásai.

Az élet és halál Ura rövid szenvedéssel járó halált jelölt ki néki.

Legyen áldott emléke és minden elvégzett szolgálata Romániában, szerte a magyar rónán és külföldön.

■ D. SZEBIK IMRE

adta fizikai erejét és életkedvét. Rendszeresen jött az anyaországba orvosi felülvizsgálatra és rokon látogatásra. Így történt ez idén április végén is. Ekkor azonban a hazautazás előtti éjszakáján rosszul érezte magát; megpirkadván bement az általa jól ismert szívklínkára. Itt vizsgálat közben rosszul lett, állapota egyre súlyosbodott. Az orvosi segítség kevésnek bizonyult életben tartásához. Sok szenvedést átélt szíve május 1-je késő délutánján utolsó dobant.

ival való közösségéről mindig hálával s elismeréssel beszélt. Egymásban tartották a szabadulás reményességét, és sok új ismerettel gazdagodtak professzor rabtársaik társaságában.

Jó emberismerettel megáldott, melegszívű lelkipásztor volt. Odaadással és szeretettel pásztorkodott előbb híveit, majd a rábízott lelkipásztorokat. Jó előrelátással szervező egyházi vezető volt. Örült, amikor a sepsiszentgyörgyi új evangélikus templom felépült, s körülötte megsokszorozódott a hívek száma. Jó érzékkel vezette egyházkerületének

Misszió és/vagy tolerancia

Egyházunk zsinata a napokban tárgyalja a missziói és evangélicizációs bizottság által készített dokumentumot, melynek címe: *Missziói koncepció egyházunk megújításáért*. Ebben a fontos kérdésben nem szeretnék elébe vágni a zsinati vitának és döntéseknek, de útkereső, tájékozódó rovatunkban – mint egykori országos missziói lelkész – szeretném közös gondolkodásra hívni lapunk olvasóit. Intonációként idézek néhány mondatot a koncepció bevezetéséből:

„Bár tudtuk-sejtettük, és talán lélekben készültünk is rá, a szembesülés a legutóbbi népszámlálás ránk vonatkozó eredményével sokkolt bennünket. S ki-ki vérmérséklete szerint kezdett vészharangongatásba vagy nadrágszínháztervek megfogalmazásába. Voltak és vannak azonban, akik inkább a kihívást, a feladatot látják az egyébként valóban lehangozó eredményekben. A Mindenható talán még időben figyelmeztetett bennünket, hogy kapjunk észbe, gondolkodjunk el együtt, és tegyünk valami előrevivőt. A jó időben kapott figyelmeztetés még a hasznunkra válhat!”

Ugyancsak hasznunkra válhat, ha a közelmúltban tartott kerületi missziói napok ezzel kapcsolatos eredményeit is közkinccsé tesszük. A déli kerületi találkozón hangsúlyosan került elő a téma az egyik szekcióban, ahol a fő-rumbeszélést *Misszió és/vagy tole-*

rancia címmel hirdettük meg. Már a beszélgetés helyszíne is provokatívan izgalmas volt, hiszen az egykori kiskőrösi zsinagóga telt meg zsúfolásig a téma iránt érdeklődőkkel...

A fórum a tematikus évből indult ki: 2013 a *reformáció és tolerancia* éve egyházunkban. Vajon mennyiben tekinthető toleránsnak az a *Luther Márton*, aki nem tűrte el egyháza bűneit, hanem bátran harcra szállt a megújulásért? Mennyiben lehet Jézus toleranciájáról beszélni, aki ugyan-csak keményen szembe fordult a korabeli vallási élet visszásságaival? Ennek leglátványosabb példája a jeruzsálemi templom megtisztítása...

Egyetértettünk abban, hogy Jézus, valamint olyan igazi követői, mint *Luther Márton*, soha nem hunytak szemet az Isten jó rendjét feldúló bűnnel szemben, de ugyanakkor toleráns, irgalmas szeretettel fordultak a bűnös emberek felé: Zákus, a házasságtörő asszony, a lator a kereszten – és folytathatnánk a sort.

Mindezek fényében élesen vetődött fel a tolerancia és/vagy misszió dilemmája. Lehet-e missziói a toleráns egyház, illetve összeegyeztethető-e a tolerancia az egyház missziói küldetésével? Hiszen a misszió nem csupán elhordozni, hanem megváltoztatni akarja a másik embert. „*Tegyetek tanítvánnyá minden embert...*” (Mt 28, 19) – hangzik az egyértelmű

jézusi parancs, amellyel az elmúlt vasárnap a prédikáció alapigéjeként is szembesültünk, és amelyet minden kereszteléskor felolvastunk. Hogyan lehet toleránsan tanítvánnyá tenni azt, aki másként gondolkodik, aki másban, másképpen hisz, vagy éppen hitetlen? Hogyan kerülhető el, hogy a misszió ne csapjon át agresszióba?!

Fontos, hogy erről a kérdéstről pünkösdi közelében, a Szentlélek világosságában gondolkodjunk együtt. Éppen *Luther Márton Kis kátéja* mutatja meg világosan, hogy ki a forrása a szívünkben ébredő hitnek. Hogyan is tanultuk a konfirmációra készülni? Ismétéljük át: „*Hiszem, hogy saját eszemmel és erőmmel nem tudnék Jézus Krisztusban, az én Uramban hinni, sem őhozzá eljutni, hanem a Szentlélek hívott el engem az evangélium által, ő világosított meg ajándékaival, ő szentelt meg, és tartott meg az igaz hitben; ahogyan a földön élő egész egyházat is elhívja, gyűjti, megvilágosítja, megszenteli, és Jézus Krisztusnál megtartja az egy igaz hitben...*”

„*Nem hatalommal és nem erőszakkal, hanem az én lelkemmel*” (Zak 4,6) – figyelmeztet már az ószövetségi prófécia. Nem mi vezetjük hitre az embereket, nem mi térítjük meg őket, hanem az erő, szeretet és józanság lelke.

De ez a Lélek nem nélkülünk, nem helyettünk, nem tőlünk függetlenül

akarja végezni munkáját, hanem minket felhasználva, ha úgy tetszik: bennünk, velünk és általunk is! A misszió mindig kilépést, határátlépést jelent. Először is önmagunk börtönéből, az önző Énből kell kitörnünk és elindulnunk a másik ember felé.

Erre a bátor kilépésre biztatott a pünkösdi pásztorlevél is: „...erős várainkat vonzó, hívogató lelki otthonokká kell formálnunk... Nem elég csupán hazavárnunk a név és arc nélküli hittestvéreket. A pünkösdi Lélek mozgósíthat minket, hogy feltámadott Urunk, a Jó Pásztor nyomában induljunk el mi is az elveszett, elkallódott, elrejtőzött családtagok felkutatására.”

Eközben számolnunk kell azzal, hogy a misszió a másik ember olykor „szögesdróttal” védett határainak az átlépését is jelenti. Annak érdekében, hogy ez a határátlépés ne legyen agresszív határsértés, szükséges a tapintatos, ha úgy tetszik: toleráns szeretet, amely kész a másik meghallgatására és megértésére. Sohasem legyőzni akarjuk a másikat, hanem meggyőzni Isten szeretetével Isten szeretetéről!

Nem könnyű megtalálni ezt a keskeny középutat a közömbös hallgatás és az erőszakos térítgetés között. Ezen a ponton is Jézus ígéretébe kapaszkodhatunk, aki a küldetést felvállaló apostolainak – de csak nekik! – ígérte meg, hogy „...veletek lesznek minden napon a világ végezetéig.” (Mt 28, 20)

ÉGTÁJOLÓ

Mindez hogyan valósul meg? Jézus búcsúbeszédében erről szól: „*A Pártfogó pedig, a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, ő tanít majd meg titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek.*” (Jn 14,26) „...eljön ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra; mert nem önmagától szól, hanem azokat mondja, amiket hall, és az eljövendő dolgokat is kijelenti nektek.” (Jn 16,13)

Imádkozzunk kitartóan azért, hogy ez a Lélek vezesse bölcs döntésre zsinatunkat, hogy a formálódó missziói koncepció valóban gyülekezeteink, intézményeink, egész egyházunk megújulását segítse elő!

Gáncs Péter püspök
Déli Egyházkerület

Pünkösöd a kegyelem ideje a MEÖT-ben is...

► Idén is megrendezte hagyományos pünkösdi zenés vigíliáját a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) Ifjúsági Bizottsága – együttműködve a Teológiai Keresztény Egység Bizottsággal – május 17-én, a pünkösödöt megelőző pénteken. A vigília virrasztást jelent. Ha ennek szó szerint nem felelt is meg az alkalom, hiszen csupán két órát voltak együtt a résztvevők, átvitt értelemben a lelkük mégis virrasztott.

A mintegy százfős pünkösdi gyülekezetet dr. Fischl Vilmos evangélikus lelkész, a MEÖT főtitkára üdvözölte. Az egységre a Szentlélek ereje vezethet el bennünket – hívta fel a figyelmet.

Zenés vigíliáról lévén szó, énekkel, zenével több csoport is szolgált. Az alkalmat az Ócsai baptista dicsőítő csoport tagjai kezdték lendületes énekekkel, majd a későbbiekben tizenöt-tizenöt percben megszólalt az evangélikus Szélerősa Band, illetve a református Budai dicsőítő csapat, és az Albertirsai ökumenikus gospelkórus zárta az együttlét programját. (A szervezésben a Keresztény Önkéntes Szövetsége az Ifjúságért [KÖSZI] is segített önkénteseivel.)

A pünkösdi történetet Grendrof-Balogh Melinda evangélikus lelkész olvasta fel az Apostolok cselekedetei 2. fejezete alapján, Szontágh Szabolcs református lelképásztor, a MEÖT Ifjúsági Bizottságának elnöke –

aki fő szervezője is volt az estének – pedig imádságában a Szentlélek erejét kérte a megjelentekre.

Igehirdetéssel Csernák István metodista szuperintendens szolgált. A nap témája a következő volt: *Örökös vagy?*, így a *Zsidókhöz írt levél egy szakasza* – „...*hogy ne legyetek restek, hanem kövessétek azokat, akik hit és türelem által öröklék az ígéreteket*” (6,12) – adta a prédikáció alapját. Csernák István hangsúlyozta a kegyelem szerepét a Szentlélek munkájában. Kitért arra is, hogy nemcsak kérdőjellel szerepelhet az, hogy „örökös vagy”, hanem ponttal és felkiáltójellel is.

Az igehirdetés után az egybegyűltek közösen mondták el a *Miatyánkot*.

A MEÖT főtitkára a pünkösdi zenés ifjúsági vigília végén arra hívta föl a jelenlévőket, hogy ki-ki a saját gyülekezetében vegyen részt az ünnepi istentiszteleten.

► *EvÉlet-infó*

Nemzeti ökumenikus tanácsok főtitkárai találkoztak

► Az európai országok ökumenikus tanácsainak főtitkárai május 14. és 17. között Helsinkiben tartották éves értekezletüket. A tizennyolc vezető részvételével zajlott találkozót az Európai Egyházak Konferenciája és a vendéglátó ország – jelen esetben Finnország – nemzeti ökumenikus tanácsa rendezte. Heikki Huttunen, a Finn Ökumenikus Tanács főtitkára kiváló házigazdája volt az értekezletnek.

Az első napon a reggeli áhítat után a résztvevők arról számoltak be, hogy milyen programok zajlottak tavalyi saját ökumenikus tanácsuk szervezésében. Örömmel hallgattuk egymást, hiszen ezekből a jelentésekből sokat lehet tanulni. A beszámolókat sok hozzászólás követte, őszinte légkörben zajlott az eszmecsere.

A továbbiakban a helsinki zsidó iskola igazgatója tartott előadást, illetve az órarendbe illesztett muszlim hitoktatásról hallhattunk egy állami iskola hitoktatójától, aki maga is muszlim. Az előadók hangsúlyozták, hogy nem téríteni akarnak az iskolákban, hanem az a céljuk, hogy a tanterv keretében ismereteket nyújtsanak vallásukról.

Az észti ökumenikus tanács meghívására másnap Tallinnba látogattak a főtitkárok. A parlamentben meghallgatták az alkotmányügyi bizottság elnökének előadását. Észtország biztosítja polgárainak a vallásszabadságot, egyben szekuláris állam – hangzott el –, ahol megtörtént az egyház és az állam teljes szétválasztása.

A következő előadó a belügmisztérium egyházi tanácsadója volt, aki az egyházi törvényről beszélt. Említést tett arról, hogy Észt-

országban tizennégy regisztrált egyház és ötszáz olyan közösség van, amely – egyesületi besorolásban – gyülekezetként működik.

Az észti evangélikus érsek alapos áttekintést nyújtott a rendszerváltás körülményeiről és az egyházakra gyakorolt hatásáról. Délután egy ortodox kolostorban az ortodox metropolita tartott előadást. Mint elmondta, a legfrissebb népszámlálás alapján 160 ezer ortodox és 110 ezer evangélikus él Észtországban.

Csütörtökön a Finn Ökumenikus Tanácsot Heikki Huttunen főtitkár mutatta be. Buda Dániel, az Egyházak Világtanácsa (EVT) európai titkára a világszervezet 2013-ra tervezett rendezvényeiről számolt be. Délután az Európai Egyházak Konferenciájának (EEK) főtitkára, Guy Liagre az ez év július 3–8. között Budapesten – közel négyszáz európai egyházi vezető részvételével – megrendezendő nagygyűlés előkészületeit ismertette.

Az esti áhítatot e sorok írója tartotta Mt 17,1–7 alapján angol nyelven, az ige alapján kiemelve a munka utáni pihenés fontosságát.

■ FISCHL VILMOS evangélikus lelkész, a MEÖT főtitkára

Ünnepel(t) a debreceni Kollégium

► Megújulhat a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójára a Debreceni Református Kollégium és intézményhálózata. A tízmilliárd forint állami támogatásról szóló megállapodást május 25-én a debreceni Nagytemplomban írta alá Orbán Viktor miniszterelnök és Bölcskei Gusztáv tiszántúli püspök. Mindezt az intézmény fennállásának 475. évfordulója és a Dóczy Intézet 175 éves jubileuma, valamint a magyar református egység napja alkalmából tartott hálaadó istentisztelet előzte meg.

Bölcskei Gusztáv Pál apostol athéni beszéde alapján (ApCsel 17,22–34) elmondott igehirdetésében kifejtette: a Debreceni Református Kollégium (DRK) Európa nagyvárosaiból, egyetemiről összegyűjtötte a lelki, szellemi kincseket, majd szétszórta szerete a hazában. Ez lehet a titka annak, hogy az intézmény a válságok sorával terhelt évszázadokon keresztül is megmaradhatott.

A tiszántúli püspök arra emlékeztetett, hogy a kollégium alapítása is a nemzet egyik legnagyobb válsága, a mohácsi vész utáni években történt, és hogy az intézmény nagy jubileumaihoz is mindig egy-egy válságos, változásokkal teli időszak kapcsolódott. Azonban, mint ahogy felhívta rá figyelmet, a kollégium mégsem magát ünnepelte ilyenkor, hanem a jövő felé és a rászorulókat felé fordult.

Így történt ez például a négyszázadik évfordulón is, amikor a világhíbró kirobbanását megelőző esztendőben diakonissza-anaházakat szenteltek fel, és egyetemi templom alapkövét tették le Debrecenben. Bölcskei Gusztáv megjegyezte, hogy ma is épül református templom a civisvárosban, a Szeretethíd önkéntesei pedig szerte a Kárpát-medencében hirdetik, amit Pál is megfogalmazott Athénban: egy vérből valók, azaz mindnyájan Isten gyermekei vagyunk.

A magyar iskoláztatás sajátos és értékes letéteményesének nevezte a DRK-t Fekete Károly, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem rektora. Köszöntőjében leszögezte, hogy megbecsülik a 16. század reformatori örökségét, a 17. század puritanizmusának értékeit és a 18. század szellemi pezsgését is, ébren tartják 1848–49 nemzeti függetlenségéért hozott áldozatának emlékét, és nem felejtik a kollégiumnak a 20. század viszontagságai között betöltött menedékszerpét sem.

Az intézményvezető hozzátette: nyugat-európai kapcsolatainak és fiókiskolai hálózatának köszönhetően a félmillió diák alma matere a tudományok őrhelye és világítótornya, a magyar kultúra szolgája a Kárpát-medencében, jelmondata pedig „Orando et laborando”.

Orbán Viktor az összefogás fontosságát hangsúlyozta köszöntőjében. A miniszterelnök elmondta: minden társadalmi rendszernek vannak intézményei, törvényei, politikája, de a legfontosabb mégis, hogy lelki tartalma legyen, hiszen ez az, ami helyes rendbe szervezi a döntéseket, és szabályokat állít mindenkinek, köztük a vezetőknél is.

„A győztesnek nem igaza van, hanem feladata. Ezért a győztestől nem azt várjuk, hogy bizonygassa az igazát, hanem azt, hogy teljesítse a feladatát” – vélekedett a kormányfő, aki – szavai szerint – nemcsak azért jött el Debrecenbe, hogy kifejezze tiszteletét és megbecsülését a magyar reformátusság iránt, hanem egy fontos feladat elvégzése, a jubiláló intézmény

do et laborando”, azaz „Imádkozva és dolgozva”) az egész nemzet erkölcsi tartalékainak gyarapítója.

Orbán Viktor az összefogás fontosságát hangsúlyozta köszöntőjében. A miniszterelnök elmondta: minden társadalmi rendszernek vannak intézményei, törvényei, politikája, de a legfontosabb mégis, hogy lelki tartalma legyen, hiszen ez az, ami helyes rendbe szervezi a döntéseket, és szabályokat állít mindenkinek, köztük a vezetőknél is.

do et laborando”, azaz „Imádkozva és dolgozva”) az egész nemzet erkölcsi tartalékainak gyarapítója.

megújításáról szóló megállapodás megkötése miatt is.

A kommunista rendszer ellopta az egyház iskoláit – mondta Orbán Viktor –, ezért amikor az állam támogatást ad a történelmi egyházaknak, azt adja vissza, amit korábban elvettek tőlük, és azt valójában a magyar népnek adja vissza. A miniszterelnök hangsúlyozta: amit az egyházaknak ad az állam, az itt marad, a hazáé marad, hiszen „az egyházak nem hagynak itt bennünket”.

A kormányfő szerint a DRK megújítása méltó folytatása az elődök munkájának, de így leszünk érdemesek unokáink tiszteletére is. A politikus végül felidézte az egyház állandó megújításának szükségességére vonatkozó jelmondatot, kifejtve, hogy Európának is késznek kellene lennie a folytonos megújulásra. Véleménye szerint azonban a vén kontinens „mint ha elfelejtkezett volna korábbi értékrendszeréről, és a megújulás helyett internacionalista, családellenes, szekuláris lángolásoktól gyötörve egyre mélyebben gázol a válság ingoványában”.

A miniszterelnök úgy látja, Magyarország ezzel szemben más utat jár: alaptörvénye kimondja az egyház és az állam szétválasztását, ugyanakkor magának vállalja a kereszténység mértékeit és értékeit, ami szerinte a megújulás alapja. „A támogatási szerződés aláírása tehát nem a múlt megbecsüléséről szól csupán, hanem a jövőről, a jövő reformátusairól és a jövő magyarjairól” – tette hozzá Orbán Viktor.

Az ünnepi liturgiai szolgálatot az anyaországi és a határon túli református egyházkerületek püspökei látták el. Az istentiszteleten közreműködött a DRK Kántusa. Az összegyűlt perselypénzt a jubiláló intézmény egykori partikuláiként működő kárpátaljai református iskolák támogatására fordítják a szervezők.

■ KISS SÁNDOR
(Forrás: reformatus.hu)

A három évfordulóra is emlékeztető ünnepi istentisztelet után írta alá a debreceni Nagytemplomban Bölcskei Gusztáv püspök és Orbán Viktor miniszterelnök azt a megállapodást, amelynek értelmében a kormány – 2017-ig – tízmilliárd forinttal (!) támogatja az egykor „az ország iskolájaként” emlegetett Debreceni Református Kollégium intézményhálózatát. (A dokumentum aláírói mögött az intézmény rektora, dr. Fekete Károly áll.)

Református zenei fesztivál tizedszer

► „A református zenei fesztivál küldetésének tartja, hogy a Magyarországi Református Egyház nélkülözhetetlen kulturális, társadalmi, szociális és hitéleti munkáját egyháztagjai és a világ elé tárja” – summázta *Bőszörményi Gergely* a rendezvény célját. (A fesztivál Magyar Örökség díjas főszervezője kiemelkedő munkásságáért idén Ferencváros József Attila-díjában részesült.) Aki május 24–26-án a budapesti IX. kerületi Bakáts téren és a Ráday utcában járt, igazi forgatagba, nyüzsgésbe csöppent. A fesztivált tizedik alkalommal rendezték meg, határon innen és túli résztvevőkkel, reformátusokkal és más felekezetekhez tartozókkal.

A fesztivál családi kikapcsolódásnak is beillett, minden korosztály megtalálhatta a számára megfelelő programot, akár nézőként, akár aktív résztvevőként. Több helyszínen – templomokban, zeneiskolában s a Bakáts téren felállított színpadon – zajlottak az ingyenes koncertek.

népi kultúra sem hiányzott a sokadalomból. A Lónyay Utcái Református Gimnázium udvarán csángó táncház nyílt, majd *Pál István Szalonna* és bandája húzta a talpalávalót. A református teológián *Berecz András* mondott mesét, megragadva minden hallgatója figyelmét.

egyház értékeihez, a programok nyíltan beszélnek Istenről a világi közönségnek. Sajnálatos azonban, hogy a rendezvény nem kapott szélesebb körű promóciót a világi médiumokban és köztéri felületeken.

A fesztivál programjában az érdeklődők közéleti személyiségekkel is találkozhattak. Kerekasztal-beszélgetés vendége volt például *Balog Zoltán* emberierőforrás-miniszter. Bemutatkozott a Harkányi Szabadegyetem, valamint a Protestáns Újságírók Szövetsége is.

E sorok írója őszintén elmondhatja: a rendezvény sokszorosan áldott volt. A derűs léghő a kíváncsi járókelőkre is kihatott, több külföldi látogató is élénk érdeklődéssel kísérte a programokat. Az Úr sok erőt, lelkesedést adott

Kiemelendő a programkínálatból a már hagyománnyá vált, nagy sikerű péntek esti fátylasmenet. A résztvevők tömege idén is szoltárokat, dicséreteket énekelve vonult végig a Ráday utcán. Ugyancsak emlékezetes volt az ötszáz fős fesztiválkórus hangversenye, amelyet a Nemzeti Múzeum lépcsőjén a veszprémi *MH Légyerő Zenekar* kísért.

A komolyzene kedvelői mindemellett énekesek, zenekarok, hangszeres együttesek, szólóhangszerek színvonalas kínálatából válogathattak. A

A könnyedebb műfajokból sem volt hiány. Fellépett – többek között – a *Keep Floyd*ing, a *Varga János Project*. A fesztivált az *Ismerős Arcok* zárta.

Az evangélikus körökben is ismert *Boyzless Voice* női kamaraegyüttes Bakáts téri fellépését (*képünkön*) mintegy százötvenen kísérték figyelemmel. Az együttes – amelynek tagjai különböző felekezetekhez tartoznak – jelenlétével a közösségeken átívelő egységet próbálta közvetíteni.

A fesztivál szellemisége méltó az

szervezőknek, és még a szép időért mondott imáik is meghallgattak.

A jövő májusi találkozás reményében váltam el magam is néhány emberrel. Ám aki most lemaradt, ne szomorkodjon, hiszen előttünk van egy közelgő esemény: július 6-án, szombaton 19.30-kor rendezik meg a *Református énekek XII.* hangversenyét a Művészetek Palotájában. Ez a szép, színvonalas koncert méltóképp koronázza meg a református zenei fesztivált.

■ KISS VERONIKA

Nógrádi énekkarok találkozója

► A zene nyelvén szólt a Szentlélek a pünkösöd másodnapját ünneplő népes gyülekezethez a vanyarci templomban. A Nógrádi Egyházmegye kórusai az immár évtizedes hagyományokra visszanyúló egyházmegyei énekkari találkozóra gyűltek össze.

„Isten élő Lelke, jöjj!” – zengett nemcsak az istentisztelet kezdő énekében, hanem több kórus tolmácsolásában is, hiszen a Szentlélek képes arra, hogy ezen az ősi közös nyelven, az éneklés, az együtt zenélés nyelvén is közelebb vigyen az Istenhez, hitet ébresszen, olyasmint szólaltasson meg az emberi lélekben, ami segít átélni Isten előtt a hálát, a bűnbánatot, az örömet – amelyeket talán szavakkal nem is mindig vagyunk képesek így megfogalmazni.

Szabó András esperes Lk 22,32a alapján szólt az egybegyűltekhez Jézus szavait idézve, aki azt mondta Péternek: „...de én könyörögtem érted, hogy el ne fogyatkozzék a hited...” Péter nem volt hős, ahogyan mi sem vagyunk azok. Háromszor tagadta meg Jézust, mire a kakas megszólalt, mégis ő mondta ki az *Újszövetség* egyik legfontosabb hitvallását: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.” És ha a tagadó Péterben ezt a kijelentést tudta munkálni a Szentlélek, akkor mi sem lehetünk annyira elveszettek, annyira reménytelenek, hogy ne születessen meg bennünk ez a mondat saját hitvallásunkként.

Idén tíz gyülekezet kórusa vett részt a találkozón. Elhangzottak többszámú kórusművek régi, nagy hagyományokkal bíró énekkarok előadásában, szóltak friss, új énekek hegedű-, fuvola- és gitárkísérettel, a szügyi gyülekezet képviselőiben gyermekek énekeltek: „Drága Szentlélek, jöjj!” – s abban a közel három órában, amíg az egybegyűltek egymást hallgatták, az Isten dicséretének legszínesebb zenei palettája vonult fel előttünk.

Szabó Andrásné, az egyházmegye zenei felelőse köszönetet mondott a kórusoknak és a karvezetőknek a gyülekezetekben végzett szolgálatukért. Micsoda áldás az, hogy vannak kórusaink – mondta –, amelyek egyben olyan közösségek is a gyülekezeteken belül, ahonnan felrisszúlva, feltöltődve megy haza az ember akkor is, ha egy fárasztó munkanap után kedvetlenül érkezett meg.

Ki másnak, ha nem a Szentléleknek, a zene nyelvén is hozzáánk szóló Lelkesítőnek, Bátorítóknak, Vigasztalónak a munkája ez?

■ ZSUGYEL-KLENOVICS KATALIN

Irodai munkatársak a templompadokban

Tanulmányi kirándulásra indultak – többéves hagyományt követve – május 23-án a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájá-

nak (OI) és az Üllői úti épületben működő országos evangélikus gyűjteményeknek, illetve a Luther Kiadóknak a munkatársai. Az alkalom kívá-

ló lehetőséget nyújtott, hogy a résztvevők megismerkedhessenek több gyülekezet életével és a főtí kántorképző munkájával.

A munkatársak elsőként az *Ybl Miklós* tervezte főtí katolikus templomot tekintették meg (*bal oldali képünkön*), majd *dr. Cserháti Szabó Izabella* lelkész vezetésével az evangélikus gyülekezet történetébe és minden napjaiba pillanthatnak bele. A főtí Evangélikus Kántorképző Intézetben zajló pedagógiai és tudományos munkáról *dr. Bence Gábor* igazgató adott tájékoztatást, az intézmény tudományos munkatársa, *dr. Ecsedi Zsuzsa* pedig orgonajátékkal örvendeztetette meg alkalmi közönségét.

Az ország legmagasabb pontján, a Kékes tetőn elfogyasztott ebéd után Hatvanban *Helfrich Péterné Fatalin Helga* lelkész várta az irodai dolgozókat. A maroknyi evangélikus közösség lelki vezetője nemcsak a helyi, de a hozzájuk tartozó gyöngyösi gyülekezet örömeiről és az őket érintő kihívásokról is mesélt, majd áhítatával lelki útravalót adott az OI munkatársainak (*jobb oldali képünkön*). A nap zárásaként a kirándulás résztvevői – a gyülekezet

szorgos kezű asszonyainak köszönhetően – a helyi házi sütemények ízvilágával is megismerkedhettek.

■ B. M.

► Az egyetem magas épülete, hosszú folyosók. Valahol itt van az ő szobája is: éppen előadását hallgatják a fiatalok. Lehet, azok is itt ülnek, akik néhány órája még tüntettek igazukért. Pontosan két óraker nyílik az ajtó, kedvesen üdvözlő, és invitál befelé. Bent alacsony asztal, székek, a falakon íróportrék, könyvek, az ő tanulmánykötetek. **Kenyeres Zoltánnak**, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Modern Magyar Irodalomtörténeti Tanszéke professor emeritusának az édesapja is irodalmár volt, 1935–48 között szerkesztette a *Diáriumot*, amelyben **Weöres Sándor** sokszor megjelent. **Kenyeres** professzor talán ezért is foglalkozott annyit nagy költőnkkel; *Tündérsíp* címmel 1983-ban monográfiát írt róla. Arra kereste a választ, hogy a játékos, varázsos költészet miképp nyitott gyönyörködtető csodáival új távlatokat a magyar lírában. A kora délután csendjében munkájáról és **Weöres Sándorról** kérdeztem **Kenyeres Zoltánt**.

– Legrégebbi gyerekkori élményem, amire vissza tudok emlékezni – kezdi a beszélgetést –, valamikor a negyvenes évek eleje. Édesapám hazajött az egyetemi nyomdából, kinyitotta az ajtót, és mondta anyámnak: „Vasárnap jön hozzánk ebédelni **Weöres Sándor**.” Ötéves voltam, amikor verset írt nekem, ez a *Három veréb*, amelyet később az *Egybegyűjtött írásokban* átkeresztelt **Kenyeres Zolinak** címre. 1964-ben kerültem be az Irodalomtudományi Intézetbe, **Szabolcsi Miklós** jóvoltából; ő javasolta, hogy a *Nyugat* harmadik nemzedékének költészetét kezdjem el irodalomtörténetileg feldolgozni. Először **Weöres Sándor**ét.

– Személyesen megkereste a költőt?
– Mikor föl hívtam telefonon, már tudta, hogy ki vagyok. Mondtam a nevemet, és visszaszólott: „Zolikám, gyere, látogass meg!” Így is tettem, fölkerestem a Törökvezs úti lakásában, s ahogy haladtam az írásban, mindig megmutattam neki az új részeket. Ő magyarázta meg, hogy az impresszionizmus nem egy hangulatművészet, hanem komoly laboratóriumi irányzat. Sokat tanultam tőle. Amit maig nem tudok megmagyarázni, hogy bár szüleim korosztályába tartozott, letegeztem. Azt mondtam neki: „Sanyi!” Nem tiszteletlenség volt ez a részemről, inkább a természetesség, a nagyon régi ismeretség mintha megfiatalította volna...

– Nem volt lekezelő?
– Soha nem voltak „nagy írók” alúrrjei. Hajlandó volt velem, a fiatalemberrel leülni és választ adni a kérdéseimre. Minden versét tudta kívülről, és azt is tudta, hogy mikor írta. Soha, egyetlenegyszer nem utasít-

El nem merülő Saturnus

Weöres Sándorra emlékeznek Kenyeres Zoltán irodalomtörténész

totta el kérésemet. Nem ismertem írókat, aki ennyire közvetlen, ennyire kedves lett volna; magától értetődőnek tartotta, hogy nemcsak a világ folyásáról, nagy filozófiai dolgairól lehet beszélni, de a saját verseiről is.

– Azok számára, akik nem ismerték személyesen, hogyan idézné meg **Weöres Sándor** emberi alakját?

– Alacsony, vékony dongájú, kis kezű ember volt. Nem lehetett feltételezni, hogy nehéz fizikai munkát végzett. Én ismertem *Kassákot*, az ő kézfogása egy vasmunkás üdvözlése volt, annak ellenére, hogy ő sem volt nagy termetű, nem úgy, mint *Krúdy Gyula*, aki két méternél is magasabbra nőtt... **Sándor** törekény, vékony hangú, rendkívül szívélyes ember volt. És nem csak velem. Édesapámat jól ismerte, hozta verseit a *Diárium*ba. Láttam társaságban is, vagy ha én mentem hozzá valakivel, azzal éppen olyan kedvesen viselkedett. Az egész ember természetes volt, tiszta lélek. Hihetetlen memóriája volt, az egész világirodalmat ismerte.

– Csodálatos volt az indulása...

– Tizenöt éves korában megkereste *Kosztolányi Dezsőt*, elküldte a verseit *Babits Mihálynak*. Korai írásai is remekművek, és nyilvánvaló, hogy az első levelének első bekezdése alapján tudták, hogy nem akárkivel van dolguk. Levelet se lehet csak úgy papírra vetni, abban is benne van az írás tehetsége, az egész jövő: ebből az emberből igen nagy költő lesz! Nagyon ritka, hogy valaki gyerekzeninek indul, és felnőtté válik. Emlékszem, egyszer beszélgettem *Kormos Istvánnal*. Valaki panaszkodott neki, hogy nem tudja elviselni a zsenialitását, mire azt felelte: ha egy zsenivel akar találkozni, akkor menjen föl **Weöres Sándor**hoz! Egész életében elismerték, még azok is, akik ideológiai cikkeket írtak ellene. Nekik sem volt kétségük, hogy nem mindennapi embert szorítanak ki az irodalomból.

– **Kodály Zoltán** is szeretettel hívtá...

– **Kodály** szigorú tanár volt, ha valaki egyetlen hangot félreütött, az nála nem lett zenés. És egy tizenöt éves gyerek versét megzenésítette, az *Öregeket*, amelyből életművének egyik legszebb kórusdala lett. Itt-ott belejavított, remekül, volt egy kevés szentimentalizmus, azt kihagyta, de mégiscsak egy dunántúli, csongyei iskolás versét zenésítette meg a 20. század egyik legnagyobb alakja.

– *Tündérsíp* című **Weöres-könyvből** mit emelne ki?

– A költő hetvenedik születésnapját köszöntötte a könyvem. Első kötetéről írtam, a második, hosszabb részt egyhuzamban. Maig úgy gon-

dolom, hogy a *Tűzkút* a költői pálya csúcsa; és ennek nem halványodó folytatása a *Merülő Saturnus*. Behatóan kellett tanulmányoznom atyai mesterét, *Hamvas Bélát*. Mindent elolvastam, a hatvanas évek elején elmentem **Hamvas** feleségéhez, *Kemény Katóhoz*. Egy dupla ágytárban voltak az átkötött kéziratok; reményem nem volt arra, hogy ezeket ki fogják adni. Közben jöttem rá, hogy valami jártasságot kell szereznem a buddhizmusban, annak egész szimbólumrendszerében, és kell a teozófiával, az antropológiával is foglalkoznom. Szóval ez egyszerű tanulás volt a tanítás mellett...

Weöresre visszatérve: a csúcs a *Tűzkút* című kötete és a *Merülő Sa-*

A SZERZŐ FELVÉTELE

turnus. Végigélemzem a verseket, a csodálatos szonettek. Micsoda magaslatoakra emelkedik! És sorolhatnám tovább: az édesanyja halálára írt *Mária mennybemenetele*, a hosszú versek, vagy ahogyan *Bori Imre* kitálalt egy szebb elnevezést: hosszúénekek. Hatalmas, csupa fény kompozíciók ezek, s most az ünnepen kimondhatjuk: a világirodalom nagy költeményei!

– *A Psyché* hová illeszthetjük?

– Engem zavart a *Psyché* népszerűsége. Ekkor érte el a legnagyobb ismertséget **Weöres Sándor**, megérdemelten. Egy pillanat alatt elterjedt a híre; korszakteremtő, bravúr a magyar költészetben. Remekmű, de én úgy gondolom, kicsit lentebb helyezkedik el esztétikailag, mint a *Tűzkút* versei.

Hogy utána, kiemel korabeli költőket, akiket tökéletesen meg tud szólaltatni, azt előtte néhányan már megpróbálták, például *Karinthy Frigyes* az *Így írtok ti-ben*. Az övé annyival több, hogy itt nem egyes hangok szólnak meg, hanem egy egész kor-

szak. Milyen lett volna egy boldog magyar rokkoló, ahol nem kellett volna a nemzet ügyeivel foglalkozni, lett volna egy gazdag ország, ahol csak szerelemről énekelnek a költők...

Örülök, hogy lehetőségem nyílt könyvem folytatására, így írhatok utolsó munkáiról. A *Posta messziről*, a *Kútbanézó* kötetekben is szép dolgok vannak, ki lehet emelni gyöngyszemeket. De ez már olyan, mint az egyik beszélgetésünk meghatározása: „Látod, ebben már kevesebb a hús, mint a lé”.

– *Ritkábban említjük a költő színházát*.

– Egész életében izgatta a színház. Sokan próbálták drámáit színre vinni. Hogy az *Octopust* miképpen lehet

WEÖRES SÁNDOR 100

de a legfontosabb az: nagyon érezte a magyar nyelvet. Ezzel a zseniális képességgel, formakézséggel minden feladatot megoldott. Bő kincscsel megrakodva tért vissza a világirodalomból.

– *Sokat vitatkoznak Weöres Sándor hitéről*.

– Mikor a könyvem írtam, és jártam hozzá a hetvenes években, erről nem beszélgettünk. A verseiről írtam. Van egy szép megfogalmazása: egyetlen ember létezik, Jézus. És minden ember igazából Jézus. A keresztény mitológia benne élt; kisgyerekkortól megtanulta, mint anyian. **Weöres Sándor** óriási költői életművében van egy krisztianista vonulat, amelyet ki lehet emelni belőle, és elhelyezni őt a magyar keresztény költők csarnokában.

– *Károlyi Amy milyen feleség volt?*

– Mint minden alkotó, ő is érzékeny ember volt. Fontos volt, hogy az ember őt is költőként tisztelje, és én vigyáztam is erre mindig. Ne beszéljek úgy **Sándorról**, mintha csak ő lenne a világon, ő a legnagyobb.

– *A költő századik születésnapját hogyan köszönhetnének?*

– Én a *Nyugat* első nemzedékét tanítom a hallgatóknak az egyetemen. Adyn, **Babits**on, **Kosztolányi** és a többiek le tudom mérni az idő vasfogát. Elmondhatom, hogy itt-ott bizonyos mértékben halványultak, de nagy fényel világítanak. Nehéz pontosan lemérni, a harmadik nemzedék hogyan is áll, de az biztos, hogy a legnagyobb **Weöres Sándor**. Hogy hatalmas fénye fakult-e, nem tudom még lemérni pontosan. Nagyon kíváncsi vagyok, hogy most, a századik születésnapon kiderül-e valami. Az irodalomtörténész-társadalomnak most le kell mérnie, őszintén megvitatni.

Én nagyon nagy költőnek tartom **Weöres Sándort**, hiszek abban, hogy nem vészett súlyából. A hosszúénekek, a szonettek mellett ott vannak a gyerekversek is. De ezek nem csak a gyerekeknek szólnak – a magyar nyelv játékában folytatott olyan kísérletek, amelyek tökéletesek. Olyan zenei hangzásokat hoz ki a költő, mint senki előtte. Amit a legnagyobbak is csak sejtettek.

Weöres Sándor metafizikus szemléletű ember volt. Hitt abban, hogy a megfogható dolgokon túl van még más is. Ezért nincsenek filozófiai értelemben vett ironikus versei. *Hegel* azt mondta, az irónia istentelen. Persze a stilisztikai értelemben vett irónia gyakran feltűnik verseiben, mint a gúny és szarkazmus rokon szava. A játék is közel áll ehhez.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

► Óvodásoktól középiskolás diákokig több korosztály számára hirdette meg országos rajzpályázatát idén a tolerancia évéhez kapcsolódóan a Magyarországi Evangélikus Egyház. Közel ötszáz pályamű közül választotta ki a zsűri azokat, amelyeket díjban részesített. Az ünnepi díjkiosztóra nemrégiben a budapesti Ludwig Múzeumban került sor. A diákok ez alkalommal nemcsak ajándékokkal gazdagodtak, hanem – múzeumpedagógiai foglalkozáson – interaktív betekintést is nyertek kortárs művekbe.

Rajzpályázat-díjkiosztó a Ludwig Múzeumban

– A Magyarországi Evangélikus Egyház országos rajzpályázatának ideje témája a tolerancia volt. Féltünk, hogy milyen alkotások fognak erre a korunkban kényes kérdésre érkezni, azonban örömmel tapasztaltuk, hogy a diákok és oktatóik komolyan vették a pályázatot, így színvonalas alkotások közül választhattuk ki a kategóriák díjazott műveit – mondta el kérdésünkre *Károlyiné Magyar Ildikó* rajzért, vizuális kultúráért felelős tanár.

És valóban! A díjkiosztó ünnepséget megelőzően kivettített alkotások hűen igazolták: a fiatalok érzékeny-

sége és toleranciára törekvése példa lehet akár a felnőttek számára is.

A diákok különböző kategóriákban mérték össze tudásukat. Így többek között az ovisoknak a „segíték a nagypapának és nagymamának” volt a téma, az alsó tagozatosok egy szabadon választott cigány népmese alapján alkothattak, míg az idősebb korosztály a *tolerancia* szóról fogalmazhatta meg vizuális formában gondolatait.

A *Magyar Mónika* és *Szőcs Géza* grafikusművészek által zsúrizett művek mindegyike megfogalmazza: az egyes embernek felelőssége a másik

emberre való figyelés és az elfogadás. A pályaművek díjazottai nemcsak a tartalmat vették komolyan, hanem elképzeléseiket olyan művészi kidolgozottsággal valósították meg, mely méltó az elismerésre – mondta *Károlyiné Magyar Ildikó*. Az alkotások láttán külön köszönet illeti nemcsak a diákokat, hanem azokat a rajztanárokat is, akik odaadó munkájukkal segítették növendékeiket a kibontakozásban, a színvonalas alkotások létrehozásában.

Az ünnepélyes díjkiosztót követően a diákok *Az égbolt másik fele* – *Válogatás a Ludwig Múzeum gyűjtemé-*

nyéből című időszaki kiállításon múzeumpedagógusok segítségével kaptak interaktív betekintést a 20. századi és a kortárs művészet mai irányzataiba. A fiatalok nemcsak elmélyedhettek egyes műtárgyak megismerésében, hanem maguk is részesei lehettek alkotás készítésének. Így lehetőségük nyílt arra, hogy a múzeum termeiben újabb, közös műveket hozzanak létre.

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos rajzpályázatának résztvevői közül közel százan voltak jelen a díjkiosztó ünnepségen.

■ GALAMBOS ÁDÁM
Forrás: *Evangélikus.hu*

A Vasi Evangélikus Egyházmegye négy évszázada

► A Vasi Evangélikus Egyházmegye mai kiterjedése egybeesik Vas megyéével, de ebben a formájában nagyon fiatal, alig több mint fél évszázada jött létre. A megye evangélikus egyházközségei és az azokat tömörítő esperességek határai az évszázadok során folyamatosan változtak, történetük a lutheri reformáció idejéig nyúlik vissza. A magyarországi evangélikusság szempontjából fontos szerepet játszottak azok a vasi egyházközségek, amelyek tagjai elsőként hallhattak híreket, és vehették át az új tanokat a hazafelé tartó wittenbergi diákoktól.

■ D. KEVEHÁZI LÁSZLÓ

Hazánkban a reformáció minden bizonnyal Sopronnál és környékén „lépte át a határt”. *Payr Sándor* írta: „A lutheri tanok nagyon hamar utat találtak a soproni polgársághoz, aminek oka főleg a város németnyelvűsége volt. (...) Időrend szerint második, de jelentőségük szerint első helyen állanak a dunántúli egyházkerület történetében a Nádasyak uradalmi”

Nádasy Tamás – a későbbi nádor – már 1525-ben Budán tartózkodott, *Mária* királyné humanistái, reformátorai közelében. 1526-ban részt vett a speyeri birodalmi gyűlésen. Felesége, *Kanizsai Orsolya* révén kapta Vas vármegyei birtokait. Ő fogadta ide *Sylvester Jánost*, aki az első magyar nyelvű teljes Újszövetség-fordítást elkészítette (1541; egyúttal ez az első olyan teljesen magyar nyelvű könyv, amely Magyarországon jelent meg), majd *Dévai Bíró Mátyás* reformátorunk került Nádasy udvarába.

A Nádasyak lelkészei mind a lutheránusok közül kerültek ki. Sárvár lett „a magyar Wartburg”, innen áradt, mint a hegyen épült városból, az új és tiszta világság. A Nádasyak védelme alatt *Magyar István* esperes örködött az Úr nyája felett.

A kezdetiek közül még a kőszegi gyülekezet számítot jelentősebbnek. Itt *Semlyén Simon* volt az első lutheránus prédikátor 1554-től. A kőszegi plébános – megértve „az idők szavát” és a városi lakosság vágyát – átadta a Szent Jakab-templom kulcsát az evangélikus gyülekezetnek. Kevés helyen ment végbe ilyen békésen a reformáció.

Az összezárkózás éve

A kezdeti időben egyházmegyei szervezetségről nem tudunk, a földesúri birtokokon alakult gyülekezetek azonban hamar felügyeltek egymásra. Lelkészek „fraternitásokban”, testvéri közösségekben jöttek össze a zsinatokon. Ilyen csomópont lett Sárvár, Kőszeg és később Csepreg. Így szerveződtek össze lassan a dunántúli gyülekezetek. Fontos lépés volt ebben a dunántúli kerület megszületése.

„Ennek pedig az vallásnak őrizésére és Isten után való oltalmazására s az egész anyaszentegyháznak itt az ti Uraságtok tartományában való igazgatására választotta Superintendensül amaz tudós és istenfélő Zegedi Matthe praedicator, ki megemlékezvén tisztiról, gondot is viselt, edgységben és nagy békességben tartotta az ő tisztai alatt való anyaszentegyházakat.” A választás – így a kerület megalakítása is – 1576-ban történt.

A kerületen belül alakultak az egyházmegyék. Történetük eléggé izgalmas, mozgalmas és sajnos nehezen követhető.

A jelenlegi Vasi Egyházmegye déli területein az 1560-ban áttért *Batthyány Boldizsártól* indult ki a reformáció tanítása, a Hegyháton és a Rába mentén a *Darabos*, Nádasy és Batthyány család hatására. Elsősorban itt jöttek létre evangélikus gyülekezetek.

A vármegye északnyugati részén szervezett esperességnek Csepreg lett a központja *Reczés János* tanító, későbbi lelkész-esperes irányításával, de más neves lelkészek is működtek ebben a szolgálatban. Nyugaton a fertőtolléki esperességnek hívott egyházmegye alakult meg, első vezetője *Soós János* lözsi lelkész lett. Kemenesalja később „zárkózott össze”, bár a reformáció hatása ennél előbb jelentkezett.

Az 1603. évi iváni zsinat jegyzőkönyvében említést nyertek az „ecclesiae Kemenesallyensis” (kemenesaljai gyülekezetek) is, először ilyen néven. A zsinat Magyar István főesperest és *Cziczak János* egyházkerületi jegyzőt küldte ki a kemenesaljai gyülekezetek meglátogatására. Erre emlékezünk ma úgy, mint „a vasi egyházmegye” alakulására, négyszázöt évvel ezelőttre, mert az előbb említett területek összefogását szabályozta.

Próbás idők

Az ellenreformáció idejében az egyházmegye is „zsugorodott”. Ekkor zajlott le Csepreg pusztulása, amikor 1621-ben három nap alatt több mint ezer embert öltek meg. Egy 1646. évi gyűlésre meghívó levélben – többek között – ezt olvashatjuk: „Tisztelelendőségtek jól tudják legtöbbszörnek a paróchiából való kiutasítását és siralmas száműzetését. Ezek miatt a mi feldúlt és összerokkadt egyházkerületünknek megújulására, újjáavatására van szükség.”

Kis fellelegzést vagy éppen a nehéz helyzet rögzítését hozta az 1681. évi soproni országgyűlés „artikuláris” törvénye, amely szerint nyilvános istentiszteletet csak „articulusba”, törvénycikkelybe foglalt helyeken lehetett tartani. A vármegyében ezek Nemescsó és Nemesdömölk voltak. Ide jártak evangélikus híveink a vármegye, de még a mai Ausztria területéről és a Muraközöböl is, ha istentiszteleten óhajtottak részt venni.

Az említett két hely, illetve templomaik váltak a „régik” központjává. Már a „gyászévtized” után vagyunk, amikor a lelkészeket és tanítókat gályarabságra adták. Nevük a sárvári múzeumba van feljegyezve. Tudunk azonban Kissomlyón olyanról is, hogy a lelkész ebben az időszakban egy pincében rejtőzött, ott keresték fel hívei, ha szolgálatára igényt tartottak.

Nincsenek adataink arról, hogy 1681 után a közösségek mikor éltek újjá, de 1695 elején a Győr vármegyei lelkészek szükségét érezték, hogy a gyülekezetek újra egyházmegyébe szerveződjenek, ezért Kispécre zsinatot hívtak össze. Itt alakították meg a mai mértékkel mérve óriási egyházmegyét: ide tartozott Győr vármegyeen kívül a rábaközi és a Veszprém vármegyei pápai gyülekezet is.

Asbóth János kemenesszentmártóni lelkész értesült erről a szándékról, de maguk a győriek kérték, hogy Kemenesalja a távolság miatt külön szerveződjön. Több levélváltás és tervezés után 1695. október 9-re Ke-

menesmihályfára hívták össze a gyűlést. Ekkor született meg a kemenesaljai egyházmegye *Asbóth János* esperes vezetésével, aki szorgalmasan látogatta a rábizott gyülekezeteket.

1696. március 7-én a következő egyházmegyei közgyűlést Kemenesmihályfán tartották. Ekkor csatlakozott Sárvár és környéke. *Asbóth János* nemeskéri, majd nemescsói lelkész fardhatatlanul végezte szolgálatát. Utódja idősebb *Aách Mihály* tudós és énekeskönyv-szerkesztő lelkész lett, aki a Rákóczi-szabadságharcban tábori lelkészként is működött.

Óriási lépésnek számított ebben a korban, amikor 1711-ben *Boros György* nemesdömölki tanító egy gyűlésen bejelentette: saját költségén fából való „oratoriumot”, imaházat épített. A templom helyén 1732-ben nagyobb emeltek. Addig Nemesdömölkön nem volt alkalmas épület az istentiszteletek számára.

A türelmi rendelet után

Tompos Balázs esperesi szolgálati idejére tehető a türelmi rendelet megjelenése. Tartalma valóban örömet és lelki felszabadulást jelentett. Igaz, csak toleranciát ígért, de hozzájárult, hogy ahol száz „akatolikus” családnál több élt, ott torony nélküli oratoriumot építhettek – ha vállalták a költségeit –, és lelkészt híhattak. Ezután az egyházmegyében rövid idő alatt tizenegy templomot emeltek.

Ezeket már nehéz lett volna Kemenesaljáról irányítani. Megszületett a vasi-felső egyházmegye Kőszeg, Rohonc, Szalónak és Borostyánkő gyülekezetekkel. A vasi-közép egyházmegyébe tartozott Nemescsó, Meszlen, Uraiújfalú, Nemeskolta, Csöngye, Kemeneshőgyész, Kemenesmagasi, Vönöck, Kemenesmihályfa, Nemesdömölk, Nagysimonyi, Boba és Kissomlyó. A vasi-alsó egyházmegye nagyobb gyülekezeit Hodos és Tötteresztúr alkották.

A 19. század viszonylag nyugalmasabb időszaknak számított. Ekkor szolgált az ismert *Perlakyak* püspökként és esperesként is. Ebbe a sorba tartozott a kiemelkedő írónak, költőnek is bizonyult *Kis János* püspök, aki nemesdömölki lelkészként élt hívei között. *Döbrentey Lajos* fia, *Gábor* a Magyar Tudományos Akadémia első titkáraként ismert. *Gyurátz Ferenc* püspök ösztönzésére 1899-ben indult az egyházkerület által alapított és fenntartott kőszegi felsőbb leányiskola.

1952-ben egy felülről irányított zsinat „zsugorította” egyházunkat, az addigi négy egyházkerületből kettőt, az Északit és a Délit létrehozva, kerületenként nyolc-nyolc egyházmegyével. Ekkor kaptuk ma is viselt nevünket: Vasi Evangélikus Egyházmegye. Ez a név és megalakulás voltaképpen tehát „csak” hatvanéves.

Amikor ma négyszázöt esztendőre emlékezünk, adjunk hálát Istennek, hogy megtartotta megyénket, gyülekezetünket külső és belső viharok közepette, és kérjük Isten Szentlelkét, elevenítse meg egyházmegyénket, gyülekezetünket élettel! Áldja meg kegyelmes emlékezésünket, és tegye emlékezetessé!

A szerző egyháztörténész, nyugalmazott evangélikus esperes. *Tanulmányja* megjelent a vasi egyházmegye május 26-i hálaadónapjára készült kiadványban.

Kirkkopäivät – a finn Kirchentag

► Három nap Finnországban. Kevés ahhoz, hogy az ember kicsit is megismerje az országot, elég ahhoz, hogy olyan emberekkel találkozzon, akiken keresztül betekintést nyerhet a finnek életébe, belelásson az egyház és a társadalom mindennapjaiba. A Finnországi Evangélikus Egyház május 17–19. között Kuopióban tartotta a két évente megrendezett finn egyházi napokat, azaz a *Kirkkopäivä*t.

Ha a május 1–5. közötti hamburgi Kirchentagra gondolunk, a kettőt nem lehet összehasonlítani. A Kirchentag óriási rendezvény, öt nap alatt majd háromszázezer fordulnak meg a programjain, mintegy négyezer külföldi résztvevője van, és rengeteg kulturális esemény kíséri. A Kirkkopäivät harmincezer embert vonz,

számos programmal, de főleg egyházi közegből, kevésbé hatják át az aktuális társadalmi és politikai témák, mint Németországban. Elsősorban hitmélvítő szerepe van, és nem laikus kezdeményezés, mint a Kirchentag, hanem az egyház szervezi.

Ahogy a Szélerősa találkozó főként a magyar evangélikusokat várja, a Kirkkopäivät is elsősorban finneknek szervezik. Nincs is más nyelvű program, bár külföldi vendégeket azért mindig hívnak is érkeztet Győr-ből, valamint egy kisebb ifjúsági csoport Palesztinából és evangélikus fiatalok Észtrországból.

Az ifjúsági csoport tagjai a Kirkkopäivät keretében főként saját programjukat követték, mivel a finnek célul tűzték ki, hogy ezzel a külön szervezéssel erősítsék a testvérkapcsolatot a fiatalok körében is. A mintegy huszonöt fős csoport *ad hoc* kórust és zenekart alapítva lépett fel az egyházi napok szombat esti programján, valamint a vasárnapi záró istentiszteleten Kuopio Männistö gyülekezetében.

Ifjúsági vezetőképző Innsbruckban

A Salzburg–Tiroli Evangélikus Egyházmegye ifjúsági vezetőképzőt szervez Magyarország, Ausztria, Németország, Románia részvételével tizennyolc–huszonöt éves fiatalok számára. A részvételhez középszintű németnyelv-tudás szükséges. Helyszín: Innsbruck, Ausztria fő turisztikai központja. Időpont: július 8–12. Elszállás családoknál. Részvételi díj: magyarországiaknak harminc euró, erdélyieknek tíz euró. Utazás saját költségen, de támogatás igényelhető. Jelentkezési határidő: június 10. Információ: *Szentpétery Miklós*, miklos.ipc@gmail.com. Honlap, jelentkezés: href.hu/x/klq7.

A programokon kívül a Kirchentag és a Kirkkopäivät egyaránt elsősorban a találkozásoknak ad otthont. Így volt ez Hamburgban, de így volt Kuopióban is.

A magyarokat nagyon megbecsülik Finnországban. Az ötvenhat finn-magyar gyülekezeti kapcsolat a legrégibb és a legállandóbb külföldi testvérkapcsolata mind a finn, mind a magyar evangélikus egyháznak – nem csökkentve mindezzel a bajor testvérkapcsolat jelentőségét, amely kiterjedt gyülekezeti és intézményi hálózatával a finn mellett a másik legfontosabb testvérkapcsolatunk.

A találkozások több szinten zajlottak: e sorok íróját *dr. Kimmo Kääriäinen* ökumenikus és külügyi egyházfőtanácsos látta vendégül, de *Peikka Huokunäval*, az egyház gyülekezetekért felelős operatív osztályát vezető egyházfőtanácsossal, valamint *Jussi Rykönnennel*, a *Kotimaa* hetilap magyarul jól beszélő szerkesztőjével is folytatott eszmecsere.

A megbeszéléseken azok az egyházi és társadalmi témák szerepeltek, amelyek aktuálisan foglalkoztatják egyházainkat:

magyar részről a népszámlálás adatai, Magyarország megítélése külföldön, finn részről pedig a szekularizáció és az egyházból való kilépések. Szóba került ezenkívül közös részvételünk a KEK (Európai Egyházak Konferenciája) júliusi budapesti nagygyűlésén, illetve téma volt a testvérkapcsolatoknak a diakónia területére való kiterjesztése is.

A szombat esti találkozás *Huovinen*, *Jolkkonen*, *Häkkinen* és *Kalliala* püspökökkel szintén meggazdagító volt, s nemcsak az egyházi protokoll, hanem a testvéri összetartozás jeleként is közös áhítat zárta az együttléteket, példát adva arra, hogy a finn lelkiség mennyire fontosnak tartja a hit közös megélését egy mégoly hétköznapi alkalom is.

Az egyházi napokat pünkösdi ünnepén úrvacsorai istentiszteletek zárták. A Männistö gyülekezet lelkészénél, bár finnül prédikált, németül és angolul köszöntött, s a Szentlélek segítségét kérte minden jelenlévő számára, hogy így is megértsék a prédikáció mondanivalóját. Azt hiszem, sokan érezték úgy, hogy ezen a pünkösdi kicsit finnil is értettünk.

■ CSELOVSZKYNÉ DR. TARR KLÁRA, a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodája Ökumenikus és Külügyi Osztályának vezetője

Csendesnap kerületi elnökséggel

▶ A Nyíregyházi Evangélikus Kosuth Lajos Gimnázium május 22-i, tavaszi csendesnapján az iskola diákjai és tanárai – *Bozórady Ilkó* iskolalelkésznek köszönhetően – az Északi Egyházkerület püspökét és felügyelőjét egyaránt meghallgathatták. *Fabiny Tamás* igei gondolatokkal, *Fábr György* pedig előadással állt a diákok és tanáraik elé a nyíregyházi Nagytemplomban. A reggel kilenc órától délután egy óráig tartó program – az őszi csendesnap folytatásaként – az „...ösvényeidre taníts meg engem!” vezérgondolatát követte.

A püspök három újszövetségi történet alapján három útra invitálta a hallgatókat: az emmausi, a damaszkuszi és a gázai útra. A gyászoló tanítványok, a magabiztos Pál és a kereső etióp kincstárnok életébe különböző módon, mégis ugyanazon szándékkal lépett be Jézus: melléjük állt az úton, keresztezte útjukat, az írásokon keresztül felfedte magát. Bármilyen úton járunk is – mondta Fabiny Tamás –, Jézusnak megvan a hatalma, hogy megszólítson bennünket, és megváltoztassa életünket, hogy onnantól kezdve az ő ösvényén járjunk.

Fábr György felügyelő interaktív, a templompadsorok között sétálva elmondott előadását is a vezéreg határozta meg. A fókuszban a „miért éri

meg Jézus útján, Jézussal járni a világban” kérdés, az elköteleződés, hűség és hitelesség állt. A közvetlen, fiatalok nyelvén megszólaló felügyelőnek sikerült az, ami minden előadó álma: tartósan lekötöni több mint négyszáz, tíz és tizenhét év közötti diák figyelmét.

A nap folyamán, mintegy visszatérő közjátékként, az Evangélikus Hitstudományi Egyetem liturgikusénekeszemináriuma szolgált *Finta Gergely* vezetésével.

A templomi, első rész után a diákok a gimnázium épületébe vonultak, ahol egy-két osztályonként beosztott csoportokban dolgozták fel a délelőtti hallottakat.

Az egyházkerület elnökségének – Nyíregyházán talán első – közös jelen-

létét kihasználva délután a gimnáziumi, az általános iskolai és kollégiumi, valamint a régióban szolgáló lelkészek fóruma vette kezdetét. Az elnökség nyitó gondolatai után kötetlen, de célirányosan moderált beszélgetésen vitatták meg a jelenlévők az oktatás-állam-egyház kapcsolatrendszerét és

az e területen mutatkozó örömteli fejleményeket, illetve buktatókat. Az egyre intenzívebb beszélgetést befejezni nem sikerült, csak félbeszakítani, abban a reményben, hogy további fórumok adnak majd lehetőséget a közös konstruktív gondolkodásnak.

■ HORVÁTH-HEGYI ÁRON felvétele

Élet- és emberszeretet hatja át minden szavát és mozdulatát

Léleksimogató beszélgetés dr. Franz J. Mönks professzorral

▶ Az Európai Tehetségsegítő Tanács örökös elnöke magyarországi tartózkodása alatt május 6-án Bonyhádra, a Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégiumba látogatott. *Dr. Franz J. Mönks*, a tehetségkutatás nemzetközi szaktekintélye átfogó képet kapott az intézményben folyó oktatómunkáról, különösképp a tehetséggondozásról és az ehhez kapcsolódó, több éve bevezetett programokról. Emellett neves magyar matematikusokról tartott előadást a május 4-én kezdődött nemzetközi matematikabörnyében.

– *Professzor úrról hogyan és mikor derült ki, hogy tehetséges, és gyermekkorában mire figyeltek fel Önben?*

– Németországban nőtem fel, öt fiút és egy lányt neveltek a szüleim. Mindközülünk a legidősebb testvérem volt a legokosabb. Szegény, egyszerű családba születtem, ezért úgy gondoltam, az általános iskola elvégzése után hidegburkolóknak vagy villanyszerelőnek tanulok, és hamar pénzt fogok keresni, hogy segítsen a családot.

Tagja lettem a cserkészcsapatnak, ahol az egyik fiú arra ösztökölt, hogy járjak középiskolai előkészítőbe. Az egyik karácsony előtt az iskolaigazgató hívatott, és közölte, hogy magántanulónként folytathatom az iskolát, s ilyenformán egyéni fejlesztéseket is igénybe vehetek. Mivel sokat betegeskedtem, ezért csak később tudtam folytatni a tanulmányaimat; igaz, akkor aztán a kilenc évfolyamot öt év alatt végeztem el. Hálás vagyok segítőtőimnek, hogy a magam ütemében haladhattam, hogy maximálisan figyelembe vették az igényeimet.

Hogy miben mutattam tehetséget? Főként szervezési feladatokban, mert már akkoriban is jó vezetői készségekkel voltam megáldva.

– *Mindkét adottságra máig szüksége van ahhoz, hogy jól be tudja osztani az idejét és energiáját. Fiatal tudósként sem lehetett másként.*

– Bonnban, Münsterben és Nijmegenben jártam egyetemre, pszichológiát és germanisztikát hallgattam. Nijmegenben, a Radboud Egyetem Fejlődés-lélektani Tanszékén voltam tanársegéd 1963-ban, amikor a professzorom felkért, hogy írjak egy cikket az abban az évben megrendező nemzetközi szimpóziumra a gyermekek és a kamaszok kreativitásáról. Ez akkoriban még nem volt kiemelt téma, a cikkhez szükséges szakirodalom áttanulmányozása közben lettem egyre izgatottabb és lelkesebb.

A nijmegeni egyetemen zajlott konferencián találkoztam olyan neves személyiségekkel, akik a gyermek-

és felnőttkori tehetséggel foglalkoztak. Az ő biztatásuk is lökést adott ahhoz, hogy erre a szakterületre fókuszáljak. Annak ellenére, hogy dán és német szaklapokban is megjelent a tanulmányom, nem kapott különös hangsúlyt ez a téma. Viszont 1980-ban pontosan e cikk miatt hívtak meg Hamburgba, az első tehetséggondozás témájú konferenciára. Innentől már felgyorsultak az események, hatalmas lett az érdeklődés a szakemberek és a szülők részéről is. Rengeteg munka várt rám.

– *Ami szinte a mai napig tart. Többek között tizenkét évig volt az Európai*

pai Tehetségsegítő Tanács elnöke. Hogyan ismerkedett meg a magyarországi tehetséggondozással?

– Tavaly volt húsz éve, hogy Münchenben rendezték meg az Európai Tehetségsegítő Tanács (European Council for High Ability, ECHA) soros konferenciáját. Itt találkoztam először olyan magyar szakemberekkel, akik szintén elkötelezettek voltak e téma iránt, s alaposabb ismeretekkel is bírtak. Nagyon jó kollegiális viszonyba kerülünk, és azóta igyekszem hathatósan segíteni a magyar tehetséggondozás ügyét. Évente több alkalommal ellátogatok Magyarországra. Egyébként az ECHA május 19-én ünnepli huszonötödik születésnapját.

– *Professzor úrnak harminchá-*

rom évnnyi szakmai tapasztalata van. Mit gondol a ma tehetségeiről? Könnyebb a felszínre törniük?

– Lényegesen. Ma már családon belül sem csupán csudabogárnak nezik őket, hanem segítik a fejlődésüket. A szülők is sokkal tanultabbak, képzetebbek, ezért elfogadják, támogatják tehetséges gyermeküket. A tanárok pedig két éves posztgraduális képzésen vehetnek részt, ahol úgynevezett ECHA-diplomát kapnak. Világszerte több mint másfél ezer ilyen pedagógus van, köztük háromszáz magyar szerezte meg a képesítést. A Nijmegeni Egyetem posztgraduális tehetségszakértői programját adta át a Debreceni Egyetemnek, s ezt vette alapul a többi magyarországi képzés is.

Ám az Önök hazájában már hosszabb múltra tekint vissza a tehetségfejlesztés. Példa erre az általam is jól ismert törökszentmiklósi iskola és módszertani központ, ahol pár nap múlva emlékkonferenciát tartanak a tehetséggondozás huszonöt évéről, s ahova előadónak hívtak. A Bethlen Gábor Református Általános Iskola egyébként ECHA-diplomások műhelye is.

De ne is menjünk messzire, hisz ezekben a napokban itt, Bonyhádon zajlik az a nemzetközi matematikabörnyé, amelyen Brüsszélből érkezett tehetséges diákok együtt hallgatnak angol nyelvű előadásokat a gimnázium tehetséges diákjaival. Most járok először a bonyhádi evangélikus gimnáziumban, s meg kell mondanom, hogy nagyon jó a benyomásom, nemcsak a nagyvonalúan tervezett terek és épületek, hanem a szellemisége miatt is.

– *Ahol valamikor tanársegéd volt, ott most professor emeritus. Ugyanakkor vendégprofesszora*

többek közt Düsseldorf, Lima, Bandung, Jakarta, Lexington, Debrecen, Sanghaj egyetemének; elnöke több nemzetközi szervezetnek, és számos díj kitüntette – a magyar Nemzeti Tehetségsegítő Tanács által adományozott Tehetségek Szolgálatáért Életműdíj birtokosa is. Számtalan publikáció jegyzője; jegyzet, könyv szerzője, szerzőtársa. Szerzteagázó és időigényes munkái során bizonyosan igénybe veszi az adott kor technikai vívmányait. Mi a meglátása: a modern eszközök segítik a tehetség kiteljesedését, vagy épp ellusztítják, elnyomják?

– Családon belülről is tudok példát hozni. A kisebbik fiam nem olvas könyvet. Azt mondja, hogy az interneten mindent megtalál. Én mindkét

információs forrást igénybe veszem, de el kell fogadni, hogy ma más feltételek és lehetőségek vannak. Hogy milyen a modern technika hatása a tehetségre? Úgy vélem, hogy segíti és gátolhatja is az adottságok kifejtését. Vannak, akik a szolgálatukba állítják az eszközöket, és a legjobbat hozzák ki velük magukból, és vannak, akik ezekkel nem vagy rosszul élnek. Ez utóbbi esetben igen, el is maradhat a tehetség kibontakozása.

– *Polgár Judit sakknagyemester azt mondja, hogy a dicséret a legjobb és legolcsóbb doping. Elégyszer élünk vele?*

– Ismerem a Polgár család történetét. Judit nyilván maga tapasztalta meg a dicséret hatékonyságát.

Mindig élünk kellene vele. De hadd hívjam fel a figyelmet arra, hogy nem elég, ha valaki tehetséges, ez az ő példájukon is látható. Tehetséggel lehet születni, de gyakorolni kell. Méghozzá célzott gyakorlásra van szükség.

Mit gondol, hány óra igen kemény gyakorlás kívánatik ahhoz, hogy valaki kitűnő pingpongozó, hegedűművész, sakkos vagy matematikus legyen? A kutatások alapján tízezer óra gyakorlás kell. Tízezer óra! Ha jó törvényhozók, jó szülők és jó pedagógusok vannak egy országban, és a tehetséghez szorgalom társul, kiemelkedő eredmények szülehetnek!

■ V. GÁNSZLER BEÁTA

Jakab Tamás, a gimnázium egykori tanára kilencedik éve tanít Brüsszélben. A cserediákságra épülő matematikabörnyé ötletét a brüsszeli 1. számú iskola finn igazgatója lelkesen támogatta. Az ideából gyakorlat és hagyomány lett, idén immár a hatodik matematikabörnyét rendezték meg május 4–8. között. Összesen tizenkét matematikabörnyét tartottak a vendég előadók.

A tehetséggondozás idén főként a problémamegoldásra koncentrált. Az angol nyelvű órák után közösségépítő, egymás kultúráját megismerő programokon vett részt a harmincnégy diák. Belgiumból tizenkilencen érkeztek, ez az eddigi „rekord”. Hat spanyol, négy román, két francia, egy-egy belga, olasz, szlovén, ír, angol, lengyel–angol és dán fiatal alkotta a heterogén külföldi csapatot.

Henrik Hogstad, a brüsszeli iskola dán tanára tavaly előadást tartott, most Jakab tanár úrral kísérelésként vett részt a táborban. *Csirke Balázs* öregdiák, az ELTE hallgatója, *Ecker Bernadett*, a szegedi Radnóti Miklós Gimnázium tanára, volt bonyhádi kolléga és *dr. Pintér Katalin* Szegedről gondoskodott arról, hogy a résztvevők megismerjék és összehangolják egymás gondolkodási struktúráját.

Jakab Tamással tanév közben *dr. Katz Sándor* tartja a kapcsolatot, kívül a táborban *Kimle Mária* és *Simoné Krum Eszter* matematikatanárok segítették a diákok és a vendég előadók munkáját.

Ősszel a bonyhádi tehetséges és angolul jól tudó diákok utaznak Brüsszélbe.

Tehetséghidak című programját a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége (Matehesz) által kiírt pályázat nyerteseként valósította meg a bonyhádi középiskola. *Lenczné Vrobovszki Judit*, a pályázat gondozója és az előadás-sorozat szervezője elmondta, hogy sokszor tanácstalanok a szülők, nem tudják, mit is kezdjenek, hogyan segítsenek tehetséges gyermeküknek. Ezek a fiatalok másként működnek, mint a többiek, a magatartásuk, életlátásuk eltér a megszokottól. Az előadásokkal a pedagógusok szeretnék megmutatni, hogy miként támogathatják szüleik ezeket a gyerekeket. Az iskola díszterme ad fesztelenebb környezetet, oldottabb légkört a szülők-nevelők-gyerekek párbeszédéhez.

A felkínált lehetőséggel a vártnál lényegesen több szülő élt, ami örömteli visszajelzés. A módszertani tanácsok mellett a résztvevők bepillantást nyerhettek abba, hogy milyen tehetséggondozás folyik az evangélikus gimnáziumban. *Nagy Andrea* és *dr. Katz Sándor* a természettudományos, *Ónodi Szabolcs* a sport-, *Futár Rajmundné* és *Kutnyánszky Éva* a nyelv- és irodalom-területen, *Lenczné Vrobovszki Judit* tehetségfejlesztő szaktanácsadóként és *dr. Gyarmathy Éva* pszichológus általában a tehetséggondozásról tartott, illetve tart előadást. A júniusban véget érő programban igazgatói állófogadás is szerepel. Az ünnepségen – *Krähling Dániel* lelkész és *Ónodi Szabolcs* igazgató köszöntő szavai után – a nevelőknek és a szülőknek maguk a gyerekek adnak műsort.

A legkomplexebb evangélikus iskola

Szeberényi Gusztáv Adolf nevét veszi fel az idén húszéves békéscsabai gimnázium

► Szeptembertől tovább színesedik a mai nevén Békéscsabai Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola, Kollégium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény oktatási palettája azzal, hogy megkezdte munkáját az óvoda. Szintén az új tanévtől veszi fel az oktatási komplexum a 19. században élt csabai evangélikus püspök, Szeberényi Gusztáv Adolf nevét.

Kolarovszki Zoltán, az intézmény iskolaigazgatója az *Evangélikus Életnek* elmondta: május végéig befejeződnek a hosszabb ideje folyó, nagyszabású átalakítási munkák a főépület melletti iskolaépületben, ott, ahol az óvoda és a mostani tanévben beindult alsó tagozat nyer elhelyezést. Kialakítják az óvodai csoportszobákat, foglalkoztatókat, kiszolgálóhelyiségeket, nevelői szobát. A vezetés „zöld” elkötelezettségét mutatja, hogy megújuló energiaforrással, napkollektorral igyekeznek majd csökkenteni az energiaköltségeket.

Az alsósok is megújult környezetben tanulhatnak majd immár két

évfolyamon négy (két első és két második) osztályban. Az iskola jó hírnevének is köszönhető ugyanis, hogy szeptembertől újabb két első osztályban ötvenkét gyermek kezdheti meg általános iskolai tanulmányait.

„Olyan nagy volt az érdeklődés Békéscsabán az evangélikus általános iskolai képzés iránt, hogy néhány gyereket sajnos el is kellett utasítanunk” – mondta az igazgató.

Korszerűsítésre van szükség az udvaron is: az aszfaltréteget felszedik, és modern óvodaudvart, afféle játszótérrel hoznak létre. A változtatások a főépületet és az itt tanulókat szintén érintik, hiszen egy nagyobb kapacitású kazánt helyeznek üzembe. A fűtőkorszerűsítés a fenntartó egyház támogatásával valósulhat meg.

Az intézménybe – beleértve az óvodát, az általános iskolát, a gimnáziumot, a művészeti képzéseket és a kollégiumot – mintegy kilencszázharminc diák fog járni a következő tanévben. „Iskolánk nem a legnagyobb létszámú, de minden bizonnyal a legkomplexebb képzést nyújtó evangélikus oktatási intézmény” – büszkélkedett Kolarovszki Zoltán.

Az óvodai beiratkozások a közeli napokban lesznek, a vezetés egy

tiszta (alsó tagozatos) csoport elindítását tervezi. Mivel ez lesz a békéscsabi megyeszékhely első felekezeti óvodája, indítását ökumenikus összefogás kísérte. Az evangélikus mellett a római katolikus és a református egyházközösség is az iskola rendelkezésére bocsátotta azoknak a gyerekeknek a nevét, akiket újszülöttként 2010-ben kereszteltek, így e családokat közvetlenül tudta megszólítani az igazgató.

„Meggyőződésem, hogy az óvodás és kisiskolás gyerekekkel való foglalkozás nagyszerű lehetőséget hordoz a gyülekezetépítésre. Hiszen a gyerekek, de még fiatal szülei is nagyon nyitottak erre. Óvoda és alsó tagozat működtetése egyben befektetés a jövőbe” – szögezte le Kolarovszki Zoltán.

Az iskola idén szeptember elsején nagyszabású ünnepi tanévnnyitón veszi fel Szeberényi Gusztáv Adolf nevét. A 19. században élt csabai evangélikus püspök munkásságát a vezetés a Szeberényi-év rendezvényeivel szeretné minél több fórumon megismertetni nemcsak a mai és egykori diáksággal, hanem a szélesebb egyházi és városi, sőt megyei közvéleménnyel is.

■ SZEGFŰ KATALIN

Újabb két első osztályban ötvenkét gyermek kezd meg tanulmányait szeptemberben Békéscsabán. A felvételen a mostani 1/b osztály tanulói.

Egyház és börtön

► Aki azt gondolja, hogy egyháznak és börtönnek nem sok köze van egymáshoz, az téved. Mert hogy hol máshol, ha nem épp a legnagyobb mélységeket megjárt férfiak és nők között van szükség a szabadítás örömhírének továbbadására. A vastag falak, rácsok, ajtók és fegyveres őrök nem gátjai a bűntől megroskadt lélek szabadulásának. Sőt – még ha abszurnak is tűnik – lehet, hogy ösztönzői...

A nyíregyházi Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben május 22-én *Szentlélek a börtönben* címmel pünkösdi ökumenikus istentiszteletet tartottak. Drotár Zsolt alezredes és Lippai Csaba börtönlelkész köszöntő szavai után Fabiny Tamás északi kerületi

püspök igehirdetésében a tékozló fiú példázata alapján arról szólt, hogy az Atya mindig vár bennünket haza. A történet négy „felvonása” (elszakadás, válság, hazatérés, a másik fiú) elgondolkodásra készítet: hányadán állunk Istennel? Hosszú, akár haragos és fájdalmas elváltást követő távollét után visszatérve szereteteink is tárt karokkal várnak, de Isten megbocsátó ölelése ennél még fontosabb és drágább. Ő, aki megbocsát a megtérő bűnösnek, azt akarja, hogy szabadon és felszabadultan éljünk vele és az ő dicsőségére.

Az igehirdetést követően Kocsis Fülöp görögkatolikus megyés püspök az imaterem legújabb liturgikus elemét, a Péter és Pál ikont szentelte meg. Ez alkalomból példaként beszélt a két apostolról, akik bár különbözőek voltak (tudós és halász), a Krisztus-követésben egycélúak lehettek. Istennel nem számít, honnan

jövünk, használni akar örömhírének terjedésében.

Az istentiszteletet Bosák Nándor római katolikus megyés püspök – papi pályafutásának ötvenedik évfordulója alkalmából – aranymisés áldással zárta.

Az istentisztelet után a jelenlévők a fogvatartottak pünkösdi zenés-versező műsorát tekinthették meg. A zártkörű együttléten Drotár Zsolt elmondta, hogy mind a személyi állomány, mind pedig a fogvatartottak nagy szeretettel várják az egyházi alkalmakat. Sajnos azonban helyszűke miatt csak kevesen vehetnek részt ezeken – a részvétel tulajdonképpen kiváltság. Kifejezte háláját és örömet, hogy az egyházakkal gyümölcsöző kapcsolatot ápolhatnak, és hogy az általuk megszólaltatott evangélium szemel látható változásokat hoz, elviselhetőbbé teszi az intézményben töltött napokat.

■ HHÁ

Ülésezett a Közel-keleti Egyházak Tanácsa

► Bejrútban, Libanon fővárosában tartotta ülését május 21. és 24. között az Egyházak Világtanácsa (EVT) és a Közel-keleti Egyházak Tanácsa (KKET). Az EVT főtákarára, dr. Olav Fykse Tveit meghívására lehetőség nyílt a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) főtákaraként részt venni a tanácskozáson, egyúttal a kelet-közép-európai országok ökumenikus tanácsait is képviselve. Jó volt újra arab szót hallanom, hiszen Líbiában, Tripoliban jártam általános iskolába, majd a Kuvaiti Egyetem arab szakán tanulhattam állami ösztöndíjként arab nyelvet és iszlám történelmet.

Közel százötven egyházi vezető érkezett Bejrútba erre a négy napra, hogy elmondhassák véleményüket a térségben történt változásokról. Európából csupán néhányan voltunk a konferencián.

Az első két napban mintegy hetven felszólalást hallhattunk a közel-keleti egyházi vezetőkől. Mindenki el akarta mondani a konferencia résztvevőinek, hogy mit tart fontosnak a Közel-Keleten. Általános vélemény volt, hogy bár a keresztény egyházak kisebbségben vannak, hatásuk a társadalomra megkérdőjelezhetetlen. Az egyházak számos iskolát, kórházat és diakóniai intézményt is működtetnek, melyek segítségével a társadalom látható és tapasztalható részévé válnak.

A libanoni egyházak hangsúlyozták ökumenikus nyitottságukat, amely többek között abban is megnyilvánul, hogy úrvacsorájuk nyitott más felekezetek számára is. Ez talán egyedülálló a világon. Az egyiptomi egyházak nagy fejlődésen mentek keresztül, hiszen tavaly megalakult az Egyiptomi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (EEÖT), öt tagegyházzal. A kormányváltás egyértelművé tette számukra, hogy keresztényekként össze kell fogniuk, mert csak így tudnak az iszlám közegben érvényesülni. Ennek következményeként közösen kérték a kormánytól az egyházi törvény megváltoztatását is annak érdekében, hogy esküvőik Egyiptomban hivata-

tuk, hogykormányukat elítélik majd az elnyomásért, de nem ez történt. Egy emberként állították, hogy ők az emberek oldalán állnak, országuk szabad és biztonságos. A két szír püspök elbrálása kapcsán annyit mondtak, hogy arról azon csoportok tehetnek, amelyek ellenségeskedést keltenek az emberek között.

Nehezen tudtunk ezekhez a mondatokhoz viszonyulni. Éreztük, hogy a politikai hatalom milyen komoly befolyással bírhat. Magam is próbáltam személyes beszélgetéseket folytatni a szír egyházi vezetőkkel, de töretlenül kitarítottak álláspontjuk mellett.

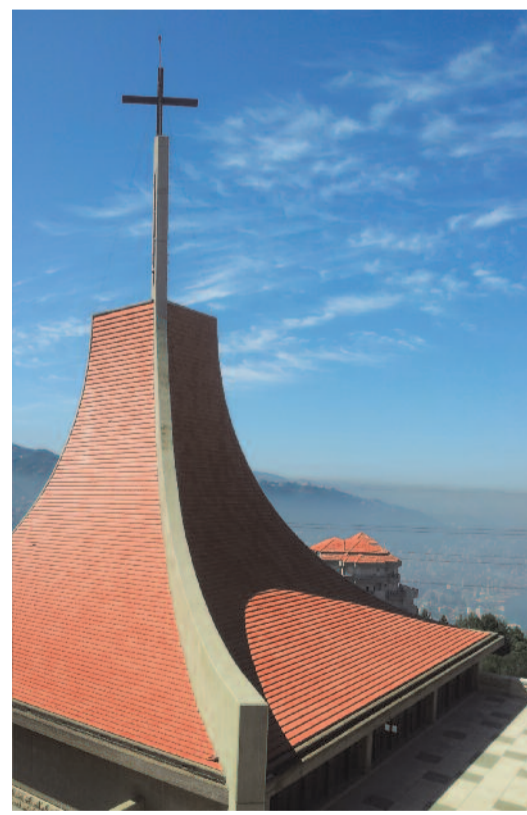
A konferencia arab nyelven folyt, angol tolmácsolással. A résztvevőknek lehetőségük volt három percben felszólalni. A MEÖT főtákaraként szót kértem, és elmondtam, hogy Magyarország hagyományosan jó kapcsolatokat ápol az arab világgal (Közel-Kelettel), hiszen ösztöndíjaink révén sok orvos és mérnök tanult hazánkban. Elmondtam, hogy *Bechara Butrosz Rai*, a maroniták antiókhiai pátriárkája Libanonból tavaly Budapestre látogatott, s ez alkalommal egyházi együttműködési megállapodást írt alá a Pázmány Péter Katolikus Egyetem és a Libanoni Kaslik Szentlélek Egyetem.

A látogatásnak hatása volt Libanon és Magyarország politikai kapcsolataira is, hiszen Magyarország miniszterelnöke – számos magyar üzletemberrel – a gazdasági kapcsolatok elősegítése céljából idén tavasszal Libanonba látogatott. Felszólalásomat arabul mondtam el, ezt azért tartottam fontosnak, hogy ezáltal is meg erősítsük a magyarországi egyházak keresztényi szolidaritását a Közel-Keleten élő keresztény testvérink iránt. Elmondtam, hogy Budapesten vannak kopt keresztények is, akikkel jó kapcsolatot ápolunk.

A tanácskozás harmadik és negyedik napján főként munkacsoportokban folyt a megbeszélések. A résztvevők választhattak a munkacsoportok közül. Magam az *ökumenéi lehetőségei és határai* elnevezésű munkacsoportot választottam. A mintegy tízfős csoportban felmerült a vegyes házasság és a közös úrvacsoravétel kérdése is. Jó volt látni azt a szeretetet, amellyel ezekről a nem egyszerű teológiai és gyakorlati kérdésekről beszélgettünk. Végül a csoport vezetői megosztották konklúzióikat a konferencia résztvevőivel.

Hálás vagyok Istennek, hogy lehetőségem volt ezen a konferencián részt venni. A találkozás reményében búcsúztunk el egymástól.

■ DR. FISCHL VILMOS evangélikus lelkész, a MEÖT főtákarára

A bejrúti Notre Dame (kolostor)

losan elismerést nyerhessenek, és ne a *saria* jog legyen érvényes például válás esetén.

A legérdekesebb megszólalást a szír egyházi vezetőkől hallhattuk. Elmondták, hogy Szíriában minden rendben van. Azt állították, hogy a nyugati média nem megfelelő képet ad a kialakult helyzetről. Ezt a gondolatmenetet nemcsak a nyugati országokból jövők, hanem a közel-keleti országokból érkeztettek is furcsállották. Senki nem ezt várta. Azt gondol-

Evangelikus magazin a Magyar Televízióban

Június 2-án, vasárnap az M1-en 10.55-től *Evangelikus magazint* láthatunk. Az adásban beszámolunk a kazincbarcikai missziói napról és a Sárváron megtartott vasi hálaadó napról is. Az adást a Duna World csatornán június 5-én, szerdán 15.25-kor megismétlik. Szerkesztő: Nagy László.

EBBE-est

Az Evangelikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) és a Magyarországi Luther Szövetség közösen rendezett sorozatának címe: *Olvassuk együtt Luther!* A márciusi hősesé miatt elmaradt alkalom június 13-án, csütörtökön 17 órakor kezdődik az országos iroda utcáról nyíló termében (1085 Budapest, Üllői út 24.). *Mi az evangélium?* címmel *Isó Dorottya* tart előadást.

Egyedülálló szülők és gyermekeik konferenciája

A női missziói szolgálat „...de legnagyobb a szeretet” címmel idén ismét megrendezi az egyedülálló szülők és gyermekeik konferenciáját a révfülöpi Ordass Lajos Evangelikus Oktatási Központban július 22–28. között.

Az elmúlt esztendő gyakorlatának megfelelően délelőttként tematikus munka folyik korosztályos csoportokban. A délutánok szabadok, alkalmat teremtve arra, hogy a szülők nyugodt körülmények közt lehessenek együtt gyermekeikkel. Esténként – az áhítat után – közös kreatív programok várják a résztvevőket.

A részvételi díj felnőtteknek 25 000 Ft. Sok szeretettel várjuk a jelentkezéseket június 25-ig a következő címre: MEE Női Missziói Szolgálat, 1085 Budapest, Üllői út 24. vagy a marta.pinter@lutheran.hu e-mail címre. Tel.: 20/824-2791.

84. ünnepi könyvhét és 12. gyermekkönyvnapok

A Luther Kiadó szeretettel és kedvességel vár mindenkit a 84. ünnepi könyvhéten és a 12. gyermekkönyvnapokon június 6–10. között a budapesti Vörösmarty téren – a Kálvin Kiadóval és a Magyar Bibliatársulattal közös 85-ös standon.

Az elmúlt években nagy sikert aratott *könyvek éjszakája* rendezvényt idén is megtartják. A program 18.30-kor a *Sebő-együttés* koncertjével indul, 19.30-kor az *Így játszottunk mi!* című eseménnyel folytatódik, melyen *Vámos Miklós* műsorvezetésével fellép *Barna Imre, Bornay Tibor, Bródy János, Grecsó Krisztián, Háty János*. A könyvheti utcából 20.30-kor kezdődik, *Gerendás Péter* együttese szolgáltatja a zenét a tánchoz.

A Magyarországi Evangelikus Egyház stratégiai munkacsoportjának pályázata gyülekezeti stratégiák elkészítésére

A pályázat célja, hogy a *Láthatóan evangelikus – A Magyarországi Evangelikus Egyház stratégiai prioritásai 2012–2017* című dokumentumra építve gyülekezeti szinten is elmélyüljön a stratégiai gondolkodás és tervezés.

A pályázatot – melynek tartalmaznia kell az operatív tervezést is – legalább 6–8 oldal (körülbelül 12 ezer karakter) terjedelemben kell elkészíteni. A pályázatokat a strategia@lutheran.hu címre kell beküldeni 2013. augusztus 15-ig, eredményhirdetés szeptember 15-én várható.

I. díj: 100 ezer Ft; II. díj: 60 ezer Ft; III. díj: 40 ezer Ft. (A pályadíjak nettó összeget jelentenek.)

A stratégiai munkacsoport és az általa bevont szakértők minden beérkezett pályázatról rövid értékelést készítenek, ezzel is segítve a további gondolkodást és tervezést.

A pályázatról további tájékoztatás kérhető: Joób Mátétól (tel.: 20/824-2027, e-mail: mate.joob@lutheran.hu). A stratégiai honlap címe: <http://strategia.lutheran.hu/>.

Meghívó

Országos férfimissziói nap lesz június 22-én, szombaton a Kelenföldi Evangelikus Egyházközség termeiben (1114 Budapest, Bocskai út 10.).

Program

- 9.30: Gyülekezés, éneklés
- 10.00: Nyitóáhitat – *Balicza Iván*
- 10.30: Előadás – *Tubán József: Korszerű hitvallásosság, hitvalló korszerűség*
- 11.30: Előadás – *Laborci Pál: Nem piszkos pénzügyeink, avagy a bibliikus gazdálkodás alapjai*
- 12.30: Ebéd
- 13.00: Ügyességi vetélkedő
- 13.30: Előadás – *Johann Gyula: Mentális és lelki problémák megoldása a férfiak életében*
- 14.30: Beszámoló a férfikörök életéből
- 15.00: Aktuális témák – *Koháry Ferenc*
- 15.30: Záróáhitat – *Szeverényi János*

Jelentkezni lehet Koháry Ferenc férfimissziói referensnél e-mailben a ferenc.kohary@lutheran.hu címen, a 96/360-013-as vezetékes vagy a 20/824-7122-es egyházi mobilszámon június 20-ig. Mindenkit szeretettel várunk!

EVÉL&LEVÉL&LEVÉL&LEVÉL

Pünkösöd a diófa alatt

Lengedezett pünkösöd második ünnepén Bajnán a szél, amikor az Esztergomi Evangelikus Egyházközség gyülekezeti napot tartott felügyelő urunk házában udvarán. Pünkösdi Lélekre vágytunk. Arra a Lélekre, amely toborozza népét. Arra a Lélekre, amely egymás testvéreivé tesz Krisztusban. Arra a Lélekre, amelynek munkája megajándékozottá tesz bennünket Isten kegyelmében, sokféle ajándékában.

Már márciusban kitűztük a dátumot, hogy mindannyian együtt lehesünk, és ennek eredményeként a gyülekezet valóban együtt volt. Színes, sokrétű program várt ránk. Pünkösöd kapcsán az ébredés volt a témánk. Sőt, várogiuk, hogy Urunk Esztergomban és környékén frissítse meg népét, újítsa meg gyülekezetünket.

Zöldágazás Maglódon is

Érdeklődéssel olvastuk az *Evangelikus Élet* május 26-i számának 6. oldalán a mendei gyülekezet pünkösdi templomdíszítéséről szóló tudósításukat. A hír utolsó, zárójelbe tett mondata így hangzik: „*Ez az ősi tradíció állítólag a közeli Maglód evangelikus gyülekezetében is él.*”

Ez a régi ünnepi gyakorlat nem állítólag, hanem *valóságosan* velünk élő hagyomány. A pünkösdi templomdíszítés szokása Maglódon *nem Mende-monda!* Idősebb asszonytestvérek is emlékeznek erre a pünkösdhöz kapcsolódó népi vallási gyakorlatra. Elmondásuk és útmutatásuk alapján – még 1999-ben – a maglódi evangelikusok, a helyi szlovák közösség és több civil szervezet tagjai felelevenítették a múlt század második felében megszűnt pünkösdi zöldágazás szokását.

Ennek lényege, hogy pünkösöd szombatjának reggelén a gyülekezet férfi tagjai topolyafaágakat gyűjtenek a határban, és beviszik őket a templomba. A gyülekezet asszonyai és a Maglódi Nőklub tagjai ezeket a zöld

nyárfaágakat feldíszítik hímezett keszkenőkkel, színes szalagokkal. A szépen hímezett és monogrammal ellátott kendőket erre az alkalomra készíteték az asszonyok már nemzedékekkel

előtt is. A bejáratot, a padokat, a karzat mellvédjét, a szószéket színes vi-

ezelőtt is. A bejáratot, a padokat, a karzat mellvédjét, a szószéket színes vi-

ezelőtt is. A bejáratot, a padokat, a karzat mellvédjét, a szószéket színes vi-

Egy nap – csak tiszta értékekről

„Még két fontos dolgot kell mondanom nektek” – ezzel a mondattal kezdte nyitóáhitatát Béla bácsi (*Kalácska Béla* nyugalmazott esperes) május második szombatján Ósagárdon, ahol tíz évet szolgált. Pár éve egy szabadtéri evangélikus tudósítójaként azt írta, hogy Ósagárdon mindig történik valami. Ezt ez a nap is igazolta. A volt balassagyarmati és környéki ifjúságból sokan gyűltünk össze családotul. Korábban Balassagyarmaton tartottunk nosztalgialálműködést.

Béla bácsi személyi kartonján a hatvanas években azt is feltüntették, hogy „vallásos agitátor”. Ezt a bejegyzést azzal érte el, hogy tanulmányai során és munkahelyein kemény harcot folytatott hitbeli meggyőződésért. Lelkészként az egyháztrendszert korifeusai már kevésbé „kóstolgatták” őt, és kevésbé akadályozták lelkesi munkájában. Így – már esperesként – a nyolcvanas évek második felében elindította az ifjúsági konferenciákat és táborokat a megyében, majd a kilencvenes évek elején a Nógrád megyei szabadtéri evangélikusok, az egyházmegyei folyóiratot, a *Békesség*-et, amely az ifjúságról is tudósított.

Mi, az ifikonferenciások – ötven-hetven fő – a megyei evangélikusok rendszeres „szereplői”, szolgálói voltunk. Szolgálatunkat képezte a megye gyülekezeteinek meglátogatása, az ot-tani kibővített istentiszteletek megszervezése és megtartása, amelyeken csak

az igehirdetést végezte az esperes. Közülünk ma már többen mint lelkészek, felügyelők, presbiterek szolgálnak egyházunkban.

A konferenciákra később a megyén és a határokon túlról is érkeztek fiatalok. A szabadtéri evangélikusok zárónapján a fiatalok szülei is eljöttek. Most már azonban nem a szülők hoznak-visznek bennünket, hanem magunk jöttünk össze – többen már gyermekeikkel – az ország különböző részeiből.

Az egyik fontos dolog – hangzott a többi között Ef 1,20–23 alapján –, hogy „az embert el lehet pusztítani, de nem lehet legyőzni”, amint *Hemingway* mondja. S valóban: a bűn zsoldja, a halál elpusztítja az ember mulandó részét, de az élet végső princípiumát nem tudja legyőzni, így megsemmisíteni sem.

A másik fontos dolog: a kozmoszban a feltámadott Jézusnak adatott minden hatalom. Egyedül ő tudja a bűntől, a haláltól és az ördög hatalmától megszabadítani a mindenséget, hogy újra Isten szeretetének harmóniája hassa át, és hirdesse a mindenség egységét. „...*Krisztusban egybefoglal mindenedet...*” (Ef 1,10)

A találkozó közös igény hívta életre ismét, s nagyon vártuk a napot, amikor évek múltán újra összejöhettünk majdnem úgy, mint régen. A viszontlátás örömeivel alig tudtunk betelni, s közös énekléssel kezdtük a programot. Közel ötvenen tudtunk részt venni a találkozón, ebből tizenhét gyermek.

nyí kemény kereszthordozásáról és aktív imádkozó életéről tudtunk meg epizódotokat.

A Lélek munkája ez. Összegyűjt bennünket. Nagy áldás, ha egy ház, egy család egy egész gyülekezetet befogad. A bennünk – és persze *Kalmár Zoltán* felügyelőnkben és feleségében – munkálkodó Szentlélek tette ezt. Neki legyen hála, dicsőség az Atyával és a Fiúval együtt!

KLIMENTNÉ FERENCZY ANDREA
(Esztergom)

rágokkal, elsősorban piros szegfűvel, pünkösdi rózsával díszítik fel.

Pünkösdvásárnap délelőttjén többen a szép maglódi népviseletet magukra öltve jönnek fel az istentiszteletre. A templomban felcsendül a gyülekezet pünkösdi templomdíszítést felidéző éneke: „Szálljon hálaének, / Mert itt a Szentlélek! / Tárj ajtót, kaput! / Légyen száz virággal, / Zsendülő faággal / Ékes most az út!”

A maglódi evangelikus gyülekezet pünkösdi templomdíszítő szokásáról bővebben a Néprajzi Múzeum munkatársa, *Jakab Ilona* 1952-ben végzett gyűjtést. Írása a Néprajzi Múzeum Adattárában olvasható. Idén pedig a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Néprajztudományi Intézetének munkatársa, *Iancu Laura* járt Maglódon adatgyűjtés céljából, és dokumentálta a gyakorlatot.

Reménységünk szerint sokáig velünk élő, a gyülekezet életét is megújító hagyomány marad a pünkösdi templomdíszítés Maglódon.

KÉRGES LÁSZLÓ felügyelő,
alpolgármester (Maglód)

Sokan vannak az egybegyűlteken kívül is, akik szívesen jöttek volna, csak egyéb elfoglaltságaik, programjaik miatt nem tudtak. Így megbeszéltük, hogy ezeket az alkalmakat rendszeresen tesszük, és jövőben más-más helyszíneken rendezzük meg.

A gyermekekre *Babka Zsuzsanna* óvónő vigyázott, illetve különféle játékokkal, programokkal tette színesebbé napjukat, míg mi az áhítaton vetünk részt. Az ebédet – amely az ósagárdi asszonyok, név szerint *Koczur Tiborné, Racskó Jánosné, Agárdi Andrásné, Tóth Andrásné* keze munkáját dicsérte – jóízűen, vidám hangulatban fogyasztottuk el, ezúton is megköszönve minden segítséget.

Ebéd után mindenki elmondhatta, mi történt vele, illetve kötetlen beszélgetés is kialakult. Sok szó esett a családi élet mellett a helyünkről, szerepünkről az egyházunkban, gyülekezetünkben. Délután *Eszlényi Ákos*, az ósagárdi gyülekezet lelkesze is meg tudott jelenni körünkben, és köszöntötte az ifjúságot; közülük többen is voltak már Ósagárdon korábban táborozni.

A tizenöt-husz évvel ezelőtti konferenciákat videofelvételek és fotók kivetítésével idéztük vissza, sok-sok nevetés közepette, ahogy mindenki felfedezte gyerekkori önmagát a felvételeken. Az együtt töltött órák nagyon gyorsan elrepültek.

Ahogy kezdtük a napot, áhítattal is fejeztük be, mintegy keretet adva ennek a szép alkalomnak. A záróáhitaton *Köszeghy Miklós* Dán 9,18–19 alapján hirdette az ígét, majd az Úr szent vacsorájában részesültünk.

Ez a találkozó is azt igazolja, hogy az egyház él, és a felnőtté váló fiatalok továbbadják a hitüket gyermekeiknek. Fontos üzenetet hordoz fogyó gyülekezeteink számára: ha jó a vetés és a gondozás, akkor a növekedést és a gyümölcsöt megadja az Isten.

PETRÁSNÉ KÁRDÁSI ADRIENN
(Budapest)

A hónap igéje

„Isten nem hagyta magát bizonyosság nélkül, mert jötevők voltak, a mennyből esőt adott nektek és termést hozó időket; böven adott nektek eledelt és szívbeli örömet.” (ApCsel 14,17)

„Van Isten!” – mondta annak idején jó néhány középiskolás osztálytársam, amikor megszűnt a felelés. De hát ennek a fölkiáltásnak van köze Istenhez? Aligha. Mint amikor valaki így szól: „Hál’ Istennek nem esett bajom.” Egész mást jelentene így: „Hálát adok az Úrnak, hogy nem esett bajom.” Mert az utóbbi azt mutatja, hogy belegendolt a mondat tartalmába, és komolyan vette, hogy Isten volt az, aki megsegítette.

Hányszor mondjuk ki könnyelműen vagy értelem nélkül Isten nevét! Nem ítéljük el az ilyen embereket, csak szeretnénk tovább vezetni őket innen, az út legeslegelejáról. Mert a mai, teljesen önző és istentelen világban már az is nagy dolog, hogy valakinek a mondásaiban, szokásaiban ott van Isten.

Mert: „Itt az Isten köztünk!” (ÉÉ 280) Csak nem „szent a jelenléte”, és nem „hódolattal hullunk térdre” előtte. A mostani igénk ebben eszmélt. Hogy van Isten, és van Istenünk?

Keressük az „istenbizonyítókat”: miből tudjuk, hogy ő létezik?

Először is abból, hogy gondoskodunk a természetben. A Nap, az égitestek járása olyan összehangolt, hogy az nem lehet véletlen. A Föld „gyomrába” belerejtette a tüzelőanyagot és az ipar alapanyagait, a felszín kész „éléskamra” a világ összes élőlény számára. Az élőlények, az élet rendszere, az emberi test, a gyönyörű tájak, a természet megöntöző, az utcákat, házakat, fákat megtisztító eső is róla beszél.

Az Úr nagy alkotásai között, ajándékaiban részese vagyunk és járunk. Jósága körülvesz bennünket. Hogyne telne meg ámulattal a szívünk: „Nagy Istenem, ha nézem e világot, / Melyet teremtett szent »legyen« szavad, / Ha itt a földön millió lényt látok, / Kiket igazgatsz s táplálsz egymagad, / Szívem feléd ujjong örömele: / Mily nagy vagy te, mily nagy vagy te!” (Halleluja 145)

Aztán abból tudjuk, hogy ő létezik, hogy meghallgatja imádságainkat. Van, hogy a nem hívót, a kételkedőt is meghallgatja, mert ezzel is azt szeretné elérni, hogy észrevegye őt. De van, hogy a hívó is úgy érzi, hogy nem hallgatja meg Isten, mert nem teljesedik kérése. Pedig talán rosszat kért, és az Úr nemet mondott, vagy pedig várnia

kell. Tanuljuk meg, amit még az étterembe menő ember is tud: ha leadtam a rendelést a pincérnek, nyugodtan várhatok. Számon van tartva a kéréssem. És az Úr idejében meg is adja, ami a javunkra van. Meghallgatja imáinkat, jötevőnk az Isten.

Végül abból tudhatjuk, hogy van Isten, hogy szívbeli örömet ad. A filozófia fölörorol renetget istenbizonyítékot. De ezek száraz logikai érvek. És a legtöbb embernek nem elég a logika. Sőt a legerősebb érvelés után is azt mondja: nem. Mert a hit akarat, személyes döntés kérdése is.

Elénk tárja Istenünk ma is a szeretetét. Minden keresztes azt hirdeti, hogy jobban szeret minket bárminél és bárkinél. Egyszülött Fia életét adta értünk. Ha Jézust, a Szabadítót kéred, ő megszabadít a mardosó lelkiismerettől, a büntől, a lerázhatatlan elenségtől és a belső ellenségtől, aki mindig mást tenne, mint ami jó. Ez a szívbeli öröm: Jézus szabaddá és tisztává tesz. Körülvesz jósága és szeretete. Tanácsolja és oltalmazza övéit.

Hát még milyen bizonyíték, bizonyosság kell, hogy örömmel vallj: van Isten, szeret az Isten, jó az ő útján járni?! ■ SZÉLL BULCSÚ

HETI ÚTRAVALÓ

Jézus Krisztus mondja: „Aki titeket hallgat, engem hallgat, és aki titeket elutasít, engem utasít el.” (Lk 10,16a)

Szentháromság ünnepe után az 1. héten az Útmutató reggeli és heti igéiben Isten hív minket – figyeljünk az ő hívó szavára!

„Vigyázzatok, hogy el ne utasítsátok azt, aki szól!” (Zsid 12,25) „Áldott az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki megáldott minket minden lelki áldással a Krisztusban.” (Ef 1,3; LK) „Minden hű keresztyén csak Krisztusban bíz, mert tudja, hogy Krisztus néki örök oltalma.” (GyLK 700) A névtelen gazdag ember úgy zárta ki magát az öröklét ünnepe vacsorájából, hogy nem tért meg e földön. „Volt egy Lázár nevű koldus is, aki ott feküdt a gazdag asztaláról lehulló morzsákkal; de...” – azt sem kapott! És az örök gyötrelmen helyéről kérte Ábrahámot a gazdag a testvéreért; de miként ő is: „Ha Mózes és a prófétákra nem hallgatnak, az sem győzi meg őket, ha valaki feltámad a halottak közül.” (Lk 16,20–21.31) Mi így ismerjük őt: „Isten szeretet...” Ám – miként a gazdag – aki hitből fakadó cselekedetekkel „nem szereti a testvérét, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát.” A kettős nagy parancsolatot a szeretet apostola így összegzi: „...aki szereti Istent, szeresse a testvérét is.” (1Jn 4,16b.20.21) Dr. Luther szerint: „Isten mindenek felett való szeretete az, hogy szerelmes Fiát is érte adta, az evangéliummal hazavisz, és minden nyomorúságból kiment. Tehette-e ő érte ennél többet?” Jézus missziós munkára küldte ki maga előtt tanítványait: „Gyógyítsátok az ott lévő betegeket, és mondjátok nekik: Elközelelt az Isten országa.” S a heti igénk szerint ő azonosítja magát velünk, s Atyjával is: „...és aki engem elutasít, az azt utasítja el, aki elküldött engem.” (Lk 10,9.16b) Jójákim király elutasította Isten szavát, sőt elégette a tekercset, melyre Jeremiás leírta Bárúkkal az Úristen üzenetét: „...ha megtérnek a rossz útról, én megbocsátom bűnüket és vétkeiket.” A próféta újból lediktálta Isten igéit, és azok be is teljesedtek! (Jer 36,3; lásd 31) Pál nyíltan, tisztán s ingyen hirdette a gyülekezetekben Isten evangéliumát: „...kérve kértük titeket: éljete az Istenhez méltó módon, aki az ő országába és dicsőségébe hív titeket” – ma is. (1Thess 2,12) Jézus hívta Pétert: „Kövess engem!” S a lelkipásztori alkalmassági vizsgán háromszor feltett – „Szeretsz-e engem?” – kérdésre adott „jó” válasz után elnyerte Krisztus nyájának őrzésére s legeltetésére szolgáló megbízatását. (Jn 21,15–19) Az egyház feje az Úr Jézus: „Én pedig olyan vagyok közöttetek, mint aki szolgál.” (Lk 22,27) S mivel „a tanítvány nem feljebbvaló a mesterénél” (Mt 10,24), „aki vezet, olyan legyen, mint aki szolgál” (Lk 22,26). Pál fogsága „az evangélium terjedését szolgálja”, mert sokan ebből „bizalmat merítve félelem nélkül, bátran szólják Isten igéjét. (...) Krisztust hirdetik...” (Fil 1,12.14.18) Kér(het)jük: „Vértezd fel szolgálóidat: / Rólad bátran szóljanak!” (ÉÉ 265,5)

■ GARAI ANDRÁS

Jézus a mi gyógyítónk

Ifj. Victor János Jézus önarcképei című könyve (kiadta a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület 1915-ben) különös hatással volt rám, amikor súlyos betegen olvastam a Jézus orvosi személyiségéről szóló fejezetet. Jézus úgy gyógyított, hogy nem tett különbséget test és lélek között. Ellensége volt minden romlásnak. Véget vetett minden fájdalomnak, akár külső seb okozta azt, akár valami mély belső lelki korból származott. Hangsúlyozta: „Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek; nem azért jöttem, hogy igazakat hívjak, hanem hogy bűnösöket.” (Mk 2,17)

Mi el akarjuk felejteni, hogy bajok is vannak a világon! Jézus viszont azt mondja: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és megvagytok terhelve...” (Mt 11,28)

Amikor tízévesen a lévai kórházban negyvenegy fokos lázzal az életemért küzdöttem az orvosok, az árvaházban tanult Halleluja-ének sorai jutottak eszembe: „Az áldott orvos közeleg, / A drága főpap, Jézus; / Szava szívünk enyhíti meg, / Egyetlen údvünk Jézus. (...) Ki minden vétkeket megbocsát / S bűnünk eltörli, Jézus, / Megnyitja a menny ajtaját, / S vezérel minket Jézus. (...) Ti gyermekek, kicsik, nagyok, / Tiétek is a Jézus, / Csak újtajn haladjatok, / És vételek lesz a Jézus.” Meggyógyultam. Imádkozva adtam hálát gyógyulásomért.

Jézus minden beteg testi-lelki fájdalmát átértette. Tanítványai megfigyelték őt gyógyítás közben, és ezt jegezték fel róla: „Könyörületességre indula rajtuk...” (Mt 9,36; Károli-fordítás); „Magszáná őket...” (Mt 9,36). Mindig gyógyítani akarta a betegeket, de nemcsak testileg, hanem lelkileg is. És ez utóbbi volt nála a fontosabb.

Sokszor tapasztaltam meg én is, hogy lelki gyógyulásom után bekövetkezett a testi gyógyulásom is. A kapott lelkierő mindig gyógyító hatású volt.

Jézus nagy mestere volt a betegség diagnosztizálásának. Isteni ismerettel és biztos kézzel tapintott rá az igazi betegségekre. Ezt példák sokasága igazolja: a gutaütöttről szóló történetben azonnal meglátta a beteg betegségénél nagyobb bajt, mert az volt első szava, amit senki sem várt: „Bízzál, fiam!

Megbocsáttattak bűneid!” (Mt 9,2) A gazdag ifjú esetében is, aki kevésé ismerte önmagát, azonnal megállapítja a bajt: „Még egy fogyatkozás van benned: add el minden vagyonodat, oszd szét a szegényeknek...” (Lk 18,22)

Én is többször megtapasztaltam, hogy betegségemben ismertem meg igazán bűneimet, és a bűnbánat könnyeit Jézus törölte le megbocsátó szeretetével.

Gyengéd tapintat jellemezte őt, amellyel a beteg emberi életet a lehető legkisebb fájdalom árán akarta elvezetni a gyógyulásra. Keze egyszerre sugárzott erőt és gyöngédséget. Akik nagyon mélyre zuhantak bűneikben, s akiktől mások már lemondtak, Jézus azokat sem hagyta magukra. Kímélte őket minden szükség-telen fájdalomtól: a bűnbánó könnye-

JEREBEK CSERÉPES CSILLA FELVÉTELE

ivel Jézus lábait áztató bűnös asszonyt megvédte, és megszegényítette elenségeit: „Aki közületek nem bűnös, az vesse rá az első követ!” (Jn 8,7) Akit mások kitagadtak, azt ő védelmébe fogadta, és a beteg megtalálta a gyógyulását. Megkeseredett, kétségbeesett állapotából magához térítette a beteg lelkét: „Hol vannak a vádlóid? (...) Én sem ítéllek el téged, eredj el, és többé ne vétkezzél!” (Jn 8,10.11)

De megtaláljuk Jézusban – mint minden nagy orvosban – a kíméletlenséget is, ha a szükség úgy kívánja. A cél a gyógyítás, az élet megmentése. Látszólag kegyetlen operációknak vetette alá egyes tanítványait. „Valaki az eke szarvára veti kezét, és hátra tekint, nem alkalmas az Isten országára.” (Lk 9,62; Károli-fordítás) „Aki inkább szereti atyját és anyját, hogy nem szeretet, nem méltó énhöz-

zám...” (Mt 10,34) A bűnös szokást igyekezett könyörtelen alaposággal kiirtani, akárhogy fáj is betegének. „Ha a te jobb szemed megbotránkoztat téged, vágd ki azt, és vedd el magadtól, semhoggy egész tested a gyehennmára vettessék...” (Mt 5,29–30)

Jézus türelmes volt. Az igazi orvos, ha a betegség makacsul visszatér, még szívósabban harcol ellene. Jézus tanítványainál is voltak ilyen krónikus betegségek (a szenvedést mint a világ megváltásának módját sehoggy sem tudták megérteni).

Feltétlen bizalmat ébresztett maga iránt. A gyógyulásban bízó lelkület már fél gyógyulás. Senkinek sem volt e földön olyan hatalma arra, hogy feltétlen bizalmat ébresszen maga iránt, mint Jézusnak. Amikor betegek jöttek hozzá, előzőleg megkérdezte: „Hiszitek-e, hogy én ezt megcselekedhetem?” (Mt 9,28) A gyógyulást e szavakkal közvetítette: „Legyen néked a te hited szerint.” (Mt 9,29) A távozó betegnek búcsúzóul ezt mondta: „A te hited megtartott téged. Eredj el békével!” (Lk 8,48) Jézus gyönyörködött is ebben a bizalomban: „Bizony mondom nektek, senkiben sem találtam ilyen nagy hitet Izráelben.” (Mt 8,10) „Asszony, nagy a te hited, legyen úgy, amint kívánod!” (Mt 15,28)

Előtte nem volt gyógyíthatatlan beteg. Az agyonhajszolt lelkek bizalommal jöttek hozzá. Az, aki előtte már „sok orvostól sokat szenvedett, és minden vagyonát elköltötte, és semmit sem javult, sőt inkább rosszabbul lett” (Mt 9,21), új bizalomra ébredt: „Ha csak ruháidat illetem is, meggyógyulok.”

Teljes hittel bizonyított: Jézus rajtunk is el tudja végezni ezt a csodát! Csak ismerjük meg őt mint orvost. Ha vannak panaszaink, fájdalmaink, sérelmeink, gyöngeségeink, bűneink, ne nyugodjunk bele abba, hogy ezekkel együtt kell élnünk, lemondva a gyógyulásról.

Vigyünk oda minden bajunkat Jézushoz, mert ő azt kérdezi: „Akarsz-e meggyógyulni?” (Jn 5,6) Légy biztos abban, hogy ő elég lesz testi-lelki gyógyulásodhoz. Én hozzá fordultam, és mindig meggyógyított. Veled is megteszi, ha bizalommal keresed meg őt!

■ SZENCZI LÁSZLÓ

A 2013. évi missziói pályázat nyertesei

Összesen 88 pályázat érkezett, a pályázók 6 427 000 Ft-ot igényeltek. A szétosztható összeg 3 200 000 Ft volt.

Ambroázfalva–Csanádaltberti–Pitvaros 40 000 Ft (gyülekezeti újság); Bakonyiszentlászó 35 000 Ft (családi missziói nap); Bakonytamási 35 000 Ft (hat presbitérium és családjai találkozója); Balatonboglár 70 000 Ft (strandmisszió); Bács-Kiskun Egyházmegye 60 000 Ft (megyei missziói sportnap); Bóba 40 000 Ft (gyülekezeti nap); Bőny 40 000 Ft (falumissziói alkalom); Budafok 40 000 Ft (közösségépítő kirándulás); Bp.-Angyal föld 30 000 Ft (gyülekezeti újság); Bp.-Budavár 60 000 Ft (evangelikus fesztivál); Bp.-Csillaghegy 40 000 Ft (bibliodráma-tábor); Bp.-Fasor 40 000 Ft (gyülekezeti nap); Bp.-Ferencváros 50 000 Ft (lelkipásztori körlevél); Bp.-Kőbánya 50 000 Ft (gyülekezeti hírlevél); Bp.-Pestszentlőrinc 60 000 Ft (gyülekezeti missziói nap); Bp.-Rákosszenttúr 30 000 Ft (gyülekezeti újság); Bük 30 000 Ft (családi evangélikus napok); Cegléd 50 000 Ft („Együtt” – gyülekezetek nyílt napja); Celldömölk–Alsóság 40 000 Ft (gyülekezetépítő nap); Csikvánd 50 000 Ft (gyülekezetek találkozója); Csorvás 50 000 Ft (ProChrist); Csömör 30 000 Ft (gyülekezeti csendeshétvége); Dunakeszi 30 000 Ft („Evangélikusok vagyunk” kiadvány); Dunatújváros 40 000 Ft (családi missziói hétvége); Esztergom 30 000 Ft (gyülekezeti missziói nap); Felsőpetény 40 000 Ft (gyülekezeti újság); Gerendás 40 000 Ft (reformáció missziói nap); Győr-Újváros 50 000 Ft (missziói nap); Győr-Mosoni Egyházmegye 40 000 Ft (missziói nap); Győr-ság 40 000 Ft (gyülekezeti nap); Gyula 20 000 Ft (újság, karácsonyi melléklet); Hatvan 50 000 Ft (missziói nap); Hódmezővásárhely 40 000 Ft (hálaadó családi nap); Kaposvár 40 000 Ft (Ars Sacra fesztivál); Kecskemét 20 000 Ft (házastalálkozó); Kemeneshőgyész 40 000 Ft (missziói családi nap); Kétybodony 40 000 Ft (gyülekezeti missziói hétvége); Kisapostag 30 000 Ft (missziói nap); Kővágóörs 40 000 Ft (adventi alkalom); Lébény 20 000 Ft (hitmélyítő alkalom); Lucfalva 40 000 Ft (utazás evangélikus alkalmakra); Maglód 40 000 Ft (gyülekezeti újság); Mezőberény 40 000 Ft (gyülekezeti családi nap); Miskolc, Hunyadi u. 40 000 Ft (gyülekezeti csendesnap); Monor 40 000 Ft (tanévkezdő családi napok); Mór richida 40 000 Ft (falumisszió); Nagybánhegyes 30 000 Ft (missziói este); Nagyszénás 40 000 Ft (evangelikus találkozó); Nyírtelek-Filadelfia 80 000 Ft (motivációs hétvége); Özd 40 000 Ft (gyülekezeti nap); Órma gyarósd 40 000 Ft (gyülekezeti nap – konfirmandustalálkozó); Pápa 40 000 Ft (közösségi nap); Pécs 40 000 Ft (gyülekezeti missziói hétvége); Piliscsaba 40 000 Ft (évkézdő gyülekezeti nap); Pusztaföldvár 50 000 Ft (nyitott templom éjszakája); Pusztaszentlászló 20 000 Ft (gyülekezetlátogatás); Putnok 20 000 Ft (gyülekezeti kirándulás); Répcelak, Vekker 40 000 Ft (ökumenikus misszió); Sárbogárd 80 000 Ft (családi missziói nap); Sárszentlőrinc 60 000 Ft (cigány-missziói nap); Sárvar 30 000 Ft („Nyitott kapuk” a fölklőrfesztiválon); Sikátor 20 000 Ft (fiatal szülők családi napja); Szeged 30 000 Ft (családi missziói nap); Szentotornya 50 000 Ft (missziói nap, cigányoknak is); Szentgotthárd 30 000 Ft (gyülekezeti nap); Szolnok 50 000 Ft (gyülekezeti újság); Szombathely 50 000 Ft (nyugati kerületi férfikör-találkozó); Tab 40 000 Ft (programszorozat: falinaptár elkészítése); Telekgerendás 30 000 Ft (családi nap); Tényő 40 000 Ft (missziói nap); Tés 50 000 Ft (családi nap); Tokaj 40 000 Ft (megyei csendesnap); Tordas–Gyűrő 40 000 Ft (társ-gyülekezeti missziói napok); Vadosfa 30 000 Ft (gyülekezeti újság); Vasi Egyházmegye 80 000 Ft (megyei missziói nap); Várpalota 40 000 Ft (Alpha-kurzus); Veszprém 40 000 Ft (családi missziói nap); Veszprémi Egyházmegye 40 000 Ft (missziói nap); Zalaistvánd–Zalaszentgrót 30 000 Ft (fiatal szülők missziója – „Kultúrivotornya”).

PALACKPOSTA

„Adj azért szolgáljnak engedelmes szívet...”

(1Kir 3,9)

Az engedelmisség ambivalens fogalom. Szemben áll vele a szabadság, spontaneitás, kreativitás, fantázia, autonómia. A vak engedelmisségről nyomasztó történelmi tapasztalatok jutnak eszünkbe: háborús gaztettek, fanatizált tömegek, szektavezérek visszaélései, régimódi iskolák zsarnoki nevelői.

Az idézett bibliai igében azonban másféle engedelmisségről van szó. Nem vak engedelmisségről, hanem leginkább nyitottságról. Nyitottságról, amelyre vágyunk, és amely olyan jó, ha találunk vele; amikor valaki nyitottan fordul felénk, amikor nyitottak tudunk lenni mások felé.

Imádságban hangzik el ez a mondat. Salamon imádkozott így, amikor király lett Dávid után. Az uralkodáshoz nem gazdagságot, hosszú életet, győzelmeket kért. Nem konkrét céljai megvalósulását, akaratának teljesülését. Hanem azzal a nyitottsággal imádkozott Salamon, hogy „Istenem, itt vagyok, ez most a helyzetem, itt vannak vágyaim, érzéseim, sikereim, kudarcaim. Lehetem elégedett, hogy változom. Hagyom, hogy jobban megértsem, ami velem történik. Formáld át, változtass meg!”

Ismerősöm azt mondta, amikor a jó és a rossz igehirdetéséről beszélgettünk: „Próbáld meg nekem valaki úgy prédikálni, hogy én abból ne vigyek haza semmit.” Nyitottan van jelen az istentisztelet, engedi, hogy változtassa őt a jelenlét. Változtassa az igehirdetés, az imádság, az ének, a liturgia. Nem konkrét céljai, határozott elképzelései vannak, amelyeket szeretne megerősíteni, igazolni. Hanem engedelmes, más szóval nyitott szívvvel jelen.

Salamon így imádkozott. Nem gazdagságot, hosszú életet, győzelmeket kért, nem céljai igazolását, hanem engedelmes, nyitott szívet, hogy tudjon változni, tudja másképpen látni a helyzetét. Isten megadta neki, amit kért: bölcsességet. Mert a bölcsesség ez: nyitottság, a változás képessége.

Amíg a vak engedelmisség könnyű, nyitottnak lenni nehéz. Gondoljunk arra, hogy milyen lehetetlen kérés, hogy legyél nyitott. Ajándék ez is. Ajándékba érkezik Istentől. Ezért kéri Salamon imádságban, a többit pedig ráadásul kapja.

■ KÉZDY PÉTER

Névjegy:
Kézdy Péter

Negyvennégy éves vagyok, tizenhárom éve lelkész. Öt évig a Fásorban szolgáltam, nyolcadik éve Piliscsabán. A fásori évek alatt hittant tanítottam a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban és tíz éven át a Sylvester János Protestáns Gimnáziumban. Piliscsabán egyetemi lelkész vagyok a Pázmány Péter Katolikus Egyetem bölcsészkarán, de nagyjából gyerekekkel foglalkozom, mert kétszáz fős gyülekezetünk fele gyermek. Ezenkívül saját, három és fél és másfél éves gyermekeinket neveljük.

KÖZ-ÉP-PONT

Erdélyi lutheránus ifjúsági találkozó

Két hete elkezdődött a jelentkezés. A kollégium frissen kövezett udvara már előre éri a kíváncsi és táncoló fiatalok lépteit. Zenekarok hangolnak, és előadók keresik a megfelelő szavakat. Miért? Mert értékes vagy, értékesek vagyunk! Kinek vagyunk értékesek? Neki, aki azt mondta: „Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!” (Ézs 43,1b)

Készülődik a találkozó, hogy sokak szívébe írja ezt a mondatot. Készülődik a Köz-ép-pont erdélyi lutheránus ifjúsági találkozó, hogy augusztus 1. és 4. között önkéntesekkel és munkatársakkal együtt közel négyszáz fiatal számára tartalmas kapcsolódást és feltöltődést hozzon.

A helyszín, ahol a pompásan felújított iskolaudvar a fiatalokra vár, nem más, mint Sepsiszentgyörgyön a közel két évszázados múltra visszatekintő Székely Mikó Kollégium.

Háromszék fővárosában az evangélikus templomban nyitó istentisztelettel kezdődik a találkozó. Délutánként előadások várják a fiatalokat, majd csoportfogl-

kozások keretében gondolkodhatnak el közösen arról, hogy mi az értékességünk lényege, mi az értékességünk fókuszterületünk, és mennyiben lehetünk értékes tagjai közösségeinknek, egyházunknak.

megtekinthetik a szerencsés Katona József Bánk bánját olyan feldolgozásban, ahogyan még soha és sehol másutt nem láthatták. Ezenkívül láthatatlan színház és kiállítások is készülnek augusztus elejére.

Nem maradhatnak el a koncertek sem, színpadra lép az Equinox, a Szélső Band és a Mácsafej zenekar is. A táncszínház a Százalábú néptáncgyűjtés előadása vezet fel. A záróakadort vasárnap Tamás-mise keretében a HMIK Band játssza.

A magyarországi fiatalok – középiskolások, egyetemisták – jelentkezését a Magyarországi Evangélikus Egyház Gyermek- és Ifjúsági Osztály szervezi.

Az erdélyi lutheránus ifjúsági találkozó fiatal kezdeményezés és egy régi terv megvalósulása is egyben. Reménység szerint sikeres és áldásos alkalom elébe nézünk. Előre is köszönet minden támogatásért, munkáért, biztatásért és anyagi hozzájárulásért!

■ KALIT ESZTER
evangélikus lelkész
(Kolozsvár)

KÖZ-ÉP-PONT
Erdélyi Lutheránus Ifjúsági Találkozó
Sepsiszentgyörgy 2013. augusztus 1-4

ÉRTÉKES VAGY!

Előadások, fórumbeszélgetések, Láthatatlan Színház, Slam Poetry, Vároterem Projekt - Bánk Bán, Equinox, Szélső Band, HMIK Band, Mácsafej, Szomszédnéni Produkciós Iroda, Százalábú Néptánc Együttes

„Neveden szólítottalak, enyém vagy!” Ézs. 43,1b

Az Ifjúsági Találkozó helyszíne: A sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium

Sült hal a hittanteremben

– avagy milyen egy teremtésvédelmi akció

► Skóciai utazást nyertek fődjékként az első országos teremtésvédelmi verseny győztesei. Amint az evangélikus-református közös szervezésű vetélkedő kezdeményezői fogalmaztak, a cél „a keresztyén hit és a környezettudatos felelősségvállalás összekapcsolása a keresztyén fiatalok gondolkodásmódjában”. A teremtett világról szóló újszövetségi bibliai történetekre és a mai ökológiai összefüggésekre fókuszáló verseny első fordulójában egy teremtésvédelmi akciót kellett megvalósítaniuk és dokumentálniuk a háromfős, tizenhat-tizenkilenc éves fiatalokból álló csapatoknak. A második, szóbeli fordulóban a kiadott szakirodalom ismeretanyagáról kellett számot adniuk a zsűri előtt. Az első helyezett csapat tagjai – **André Henrietta, Sólyom Noel és Varga Eszter** – a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban tanulnak. Angoltanárunk, **Ittész Szilvia** beszélgetett velük. (V. J.)

– *Heni, Eszter, Noel, mi ez az egész? Egyszer csak kapok egy e-mailt a tanári levelezőlistán, hogy iskolánk csapata megnyerte a teremtésvédelmi versenyt. Óriási! De hát mi ez? Miről szolt a verseny?*

– Hát nem egy hagyományos verseny volt, az biztos! Arról szolt, hogy Isten nem hiába teremtette a világot. Kell valamilyen formát találnunk arra, hogy átadjuk a Biblia üzenetét arról, hogy a világot örízni kell, a világban meg kell tartani a fenntarthatóságot. Ebben persze sokat segítettek tanáraink is. Aztán szép lassan megszületett az ötlet, megvalósítottuk, no meg jó sokat hozzáolvastunk.

– *No és végül mi volt az ötlet?*

– Oda jutottunk, hogy az étkezés, a megvendégelés motívumát használjuk fel, mivel ez kapcsolható a Bibliához és a környezetvédelemhez is. Egyszerűen meghívtuk egy lakomára, szeretetvendégségre az osztálytársainkat, ahogyan ezt Jézus is gyakran tette. De nem ám akármilyenre! Mindent mi készítettünk elő. Először is Noel készült a kenyérral, utána is nézett tudományosan, de ő maga meg is sütötte.

– *Noel, fiú létedre sütöttél?*

– Persze. Nem is értem a kérdést, miért ne? Sima ügy: ott voltak a hozzávalók, ott a dagasztógép meg a villanytűzhely. Mi van ebben extrém? A többi nagyjából IQ-ból ment, bár használtam némi szakirodalmat.

– *És mi volt még? Hallom, Heni, te készültél a borral. Hittanórán borozgattatok?*

– Jaj, tanárnő, tudtam, hogy majd jön ez a kérdés! Én utána néztem, és felkészültem mindennel, amit a borról tudni kell. De végül Noel hozott bodzaszörpöt, ami egyesek szerint nem volt elég édes, de ez nem igaz, teljesen jó volt! Kiporcióztuk poharakba, tettünk bele kis mentalevet. Szépen mutatott.

– *Bor, kenyér, eddig jó, de persze valami még hiányzik. Eszter, mi volt a te reszortod?*

– Kistarcsa mellett van a nagybátyámnak egy kis halastava, ott szoktam vele időnként horgászni, ezért én vállaltam a halakat.

– *Háát, nem is tudom, olyan nehezen képzelek el egy tizedikes természettudományi tagozatot, amint némán ücsörög bottal a kezében. Tényleg szeretsz horgászni?*

– Tanárnő, ne tessék így beszélni a horgászokról! A horgászat szép dolog, sikerélményt ad, megnyugtat, oldja a stresszt.

– *Jól van hát. De visszatérve a lakomára: csak nem kistarcasai halak feszítenek büszkén a fotókon?*

Sólyom Noel, André Henrietta és Varga Eszter

– De bizony! Kifogtuk őket, előző nap beszótam, aznap reggel anyukámmal kisütöttük őket, és már hoztam is be az iskolába a lakomára. Finom volt nagyon, még annak is ízlett, aki nem szereti a halat!

– *Tehát egy átlagos hittanórás iskolai napon megterítetek a földszinti hittanteremben, felírtátok az idevágó bibliai sztorit a táblára, és beinvitáltátok a többi hittan csoportot. Csak evangélikusok jöhettek?*

– Dehogyan! Szép ökumenikus volt! És igen nagy sikerünk volt a lakomával, vevők voltak rá a többiek! A saját készítésű szappanunkkal először kezeltünk mosniuk, aztán fel is olvastunk a Bibliából, imádkoztunk, és végre jöhetett a kaja! Közben persze fotóztunk, mert ez az egész – kiegészítve a háttérkutatásunkkal – képezte azt a prezentációt, amellyel be lehetett nevezni a versenyre. Mert a szóbeli fordulón már csak mesélni kellett a képek alapján.

– *Más nem is történt?*

– De, kaptunk még különböző feladatokat is, némelyik egész váratlanul ért bennünket. Mint például az, hogy

– *No és te, Heni?*
– Hát, én is találtam egy-két izgalmas ügyet a Bibliában a borról, de azt végül nem ajánlotta a hittan tanárom, hogy beletegyük a prezentációba! (Nevet.) A lényeg, hogy a bor-nak volt jó és rossz hatása akkor is, és most is!

– *Noel?*

– Nekem ebben az egészben az volt a legjobb, hogy rájöttem, mégsem annyira rémes csapatban dolgozni. Mert amúgy nagyon nem bírom a csapatversenyeket, mert valaki mindig lóg. De ezek a lányok egész jók voltak. Sőt!

– *Tíz eskálán?*

– Nyolc-kilenc.

(No, ez a válasz nagy felháborodást kelt, mert ezek a lányok tíz eskálán tízet akarnak kapni. Idővel azért csitulnak az indulatok.)

– *Kedves Eszter, Heni, Noel! Az én szememben – no és a zsűriében is – tíz eskálán tízet produkáltatok! A prezentációtok izgalmas, eredeti és érdekes, a háttérismereteitek alaposak, az odaadásotok példamutató! Irány hát a fődjé, a skóciai utazás!*

■ ITTÉSZ SZILVIA

A gyülekezet mozgósítása

► Egy hatvanhat éve lapunkban megjelent írás máig ható üzenete ez: **ahhoz, hogy egyre láthatóbban legyünk evangélikusok, elengedhetetlenül szükséges a gyülekezet mozgósítása!** A halódó gyülekezeteknek **ébredésre van szükségük. Hogyan lesz a gyülekezeti tagok szolgálata a gyülekezeti megújulás eszköze?** Melyek a sürgős tennivalók? **Káldy Zoltán** lelkész újra közreadott írása ma is hasznosítható javaslatokkal szolgál – nem csak a presbitereknek és a gyülekezeti munkatársaknak... **Kér(het)jük is: „Uram, ébreszd egyházadat, és kezd rajtam!”** (Lásd EÉ 737. o.)

1. Gyülekezeteinkben a most következő hetekben lesznek a rendes évi beszámoló közgyűlések, melyeken többek között beszámoló hangzanak el gyülekezeteink lelki életéről. A beszámoló – kevés kivétellel – azt a benyomást szokták kelteni, hogy a gyülekezetek lelki élete szépen folyik, nincsen semmi baj, minden rendben van. Nagyobb nyomaték kedvéért és igazolásul rendszeren felsorakoznak a statisztikai adatok: ennyi istentisztelet, bibliaóra, ifjúsági óra, valóságos est stb. volt a gyülekezetben. A gyülekezeti közgyűlésekről a gyülekezet vezetői is, meg a gyülekezet tagjai is azzal a meglegedett érzéssel szoktak távozni: megtettük, amit megtehettünk.

Pedig a gyülekezeti közgyűlésekről csak egyféleképpen távozhatunk: bűnbánattal és pírulva. Gyülekezeteink életével kapcsolatban ugyanis inkább haldoklásról, mint virágzásról beszélhetünk. Inkább alvásról, mint életről. Gyülekezeteink jó része nem a Krisztusban való élet lázas ütemét veri, hanem a sátán nagy öröme a halál mozdulatlanságát ábrázolja. Majdnem mindenütt „csend, rend, nyugalom” honol. Egyáltalában nem látszik meg gyülekezeteinkben, hogy azokban olyan lelkek vannak, akiket Krisztus „megszabadított a sötétség hatalmától, és átvitt az ő szerelmes Fiának országába” (Kol 1,13), akik megmenekültek, megmentettek.

Ellenben jól meglátszik gyülekezeteinkben az, ami a sardisbéli gyülekezetről is leritt: „Az a neved, hogy élzs, és halott vagy.” Néha-néha ugyan egy-egy evangélizáció, téli tábor vagy konferencia következtében felángol egy-egy lélekben a Lélek tüze, de a halódók a „józanság” nevében azt is hamar eloltogatják. Aztán folyik az alvás tovább.

Gyülekezeteinknek ez a nyúlós lomhasága és mozdulatlansága kell, hogy a gyülekezeti tagokat Isten szerinti megszomorodásra indítsa (2Kor 7,10). Ahol ugyanis valóságos gyülekezet van, ott nem csend uralkodik, hanem mozgás, élet, lüktetés. Az egyház lényegéhez úgy hozzátartozik a dinamikus, magával sodró élet, serény cselekvés és lázas előretérés, mint a patakhoz a meder. Hiszen az egyház élő test! Krisztusnak a teste (1Kor 12,12)! Nem organizáció, hanem organizmus! Krisztus testének tagjai pedig a gyülekezetek és gyülekezeti tagok. Ez az élő test, Krisztusnak a teste pedig nem tűrhet meg nyugalmi állapotot.

Ahol Krisztus a fej, ott lüktetésben van az élet. Egész kereken megmondhatjuk, hogy a gyülekezet csak addig gyülekezet, amíg mozgásban van! Mihelyt a gyülekezet megveti Krisztus elhívó kegyelmét, és „nyugalomba vonul”, valójában megszűnt gyülekezet lenni. A mozdulatlan, nyugalomba vonult gyülekezeteinket mozgósítani kell addig, míg nem lesz késő, „mert a ti ellenségeitek, az ördög, mint ordító oroszán szerte jár, keresvén, kit elnyeljen” (1Pt 5,8). Jézus maga parancsolja: „Vigyázz, és erősítsd meg a többieket, akik halóféiben vannak.” (Jel 3,2)

2. Hogy jutottunk el a halódó vagy

halott gyülekezetekig? Úgy, hogy félretoltuk az egyház Urának az ő egyházára vonatkozó parancsait. Így például a legsúlyosabb bűnünk az, hogy a gyülekezetek és azok vezetői nem vállalták Krisztusnak a gyülekezeti tagokat szolgálatába állító parancsát. „Mindentől fogva nevedjünk abban, aki a fej, a Krisztusban, akiből az egész test szép renddel egyberakotván és egybeszerkesztetvén az ő segédelmének minden kapcsaival, minden egyes tagnak mértéke szerint való munkássággal teljesíti a testnek nevedését a maga felépítésére szeretetben” – mondja az Ige (Ef 4,15–16).

Pál apostol itt a gyülekezetet megint csak testhez hasonlítja, amely ujjakból, szemekből, lábakkal áll. És a test minden tagjának a gyülekezetben megha-

tározott szolgálata van. A gyülekezet csak addig él, míg a tagok teljesítik szolgálatukat.

Éppen azért halottak a gyülekezetek, mert a szemek, a lábak stb. nem szolgálnak! A gyülekezeti tagoknak nem kell a gyülekezeti munka. A gyülekezetekben egy ember vagy legfeljebb kettő végzi a munkát. Mondhatnám úgy is, hogy a gyülekezetek elpaposodtak. Lelkészeinkből lassanlassan bűvészmutatványosok lettek, akik futnak, loholnak (és ez még a jobbik eset!), és birkóznak egy egész gyülekezettel; a gyülekezet tagjai pedig, élükön a presbitériummal, leeresztett kezekkel és sokszor unott arccal szemlélik, hogy mit tud bemutatni. Közben megdicsérik a mutatványost, vagy nemtetszésüket nyilvánítják.

Így a teljes pusztulás felé haladnak a gyülekezetek. A gyülekezet tagjainak rá kell nevelődniük a gyülekezeti munkára, és meg kell tanulniuk szolgálni az egyház Urát. Enélkül nincs gyülekezeti ébredés!

A gyülekezeti munkásokon keresztül, azok szolgálata által akarja a Szentlélek megújítani halott gyülekezeteinket. Bizonyosak vagyunk abban, hogy a gyülekezeti szolgálat által újít meg a Szentlélek gyülekezeti tagokat és rajtuk keresztül egész gyülekezeteket. Az egyház Urának ugyanis tetszett úgy végezni, hogy a gyülekezet keretén belül a neki való szolgálatban és a vele való szolgálásban öldöklődjék meg mindjobban a

mi ömberünk, és támadjon fel a mi új emberünk!

Viszont a hitben benne élő gyülekezeti tag csak akkor tud a gyülekezetnek élő tagja maradni, ha gyülekezeti szolgálatot végez. A hitnek ugyanis az a sajátossága, hogy csak akkor marad meg, ha továbbaduk. A továbbadás a hit megtartásának útja. Ha hitünket gyülekezeti szolgálatban nem adjuk tovább, akkor beszárad és megzápul. Azért a hitben való növekedésnek és megszentelődésnek igazi útja: szolgálni a gyülekezetben. A különböző konferenciákon és evangélizációkon megindult lelkek azért zápnak sokszor meg, és azért nem terjed rajtuk keresztül tovább az ébredés, mert nem vállalnak vagy nem kapnak a gyülekezetben szolgálatot.

Vajon miért lesz a gyülekezeti tag szolgálata az egyéni és gyülekezeti megújulás eszköze? Azért, mert minden szolgálatban magával Krisztussal van találkozásunk. Igeszolgálatoknál éppen úgy, mint szeretetszolgálatoknál.

3. Gyakorlati sürgős tennivalóink a következők:

a) Azok, akiknek fáj gyülekezetük halotti dermedtsége, a gyülekezet lelkészeivel együtt titkos kamrájukban és megalakított imaórájukon közösen imádkozzanak kitaróan gyülekezetük megújodásáért, gyülekezeti munkások munkába állításáért. Hétről hétre könyörögjenek a Szentlélek gyülekezetükben való munkájáért.

b) A presbitériumoknak vissza kell térniük a költségvetések tárgyalásain túl eredeti hivatásukhoz: „Legeltessétek az Istennek köztetek levő nyáját, ...mint példaképei a nyájnak” (1Pt 5,2–4). Minden hónapban legalább egyszer a presbiterek számára összejevetelt kell tartani, ahol evangélizáló jellegű előadásoknak kell elhangzaniuk, különös tekintettel a presbiterek gyülekezeti feladataira és kötelességeire.

c) A városi gyülekezeteket haldéktalanul órálói körzetekre kell osztani. Egy-egy körzetbe legfeljebb harminc-negyven családot kell beosztani. Minden órálói körzet gondozására egy presbitert (de nem kell mindenáron presbiternak lennie!) és egy nőegyleti tagot kell állítani. Az órálóknak feladata, hogy minél gyakrabban látogassák meg a családokat, különös tekintettel azokra, akik nem vesznek részt a gyülekezet életében, őket hívogassák. Nagy gondot kell fordítani a betegek, elhagyottakra és ínségben levőkre.

d) Az órálók számára legalább havonta egyszer összejevetelt kell tartani. Ezt az alkalmat fel kell használni a tapasztalatok, nehézségek megbeszélésére, legfőképpen pedig az órálók továbbképzésére.

e) A nőegyletek keretében meg kell szervezni a segélyező munkát, hogy az órálók által ajánlott családokat rendszeresen megsegíthessék. Krisztus gyülekezetében nem lehet éhező, fázó és ruhátlan tag.

f) A falusi gyülekezetekben is, ha azok nagyobb kiterjedésűek, órálói körzeteket kell szervezni. Még inkább a leánygyülekezetekben és szórványokban!

Könyörögjünk mindnyájan halott gyülekezeteink ébredéséért és gyülekezeti munkások munkába állásáért! „Aki kér, kap!”

■ KÁLDY ZOLTÁN

Az eredeti írás megjelent az *Evangélikus Élet* 1947. február 16-i számában, és olvasható Garai András honlapján is (href.hu/x/kkha).

■ G. A.

Theológiai Szemle Szerbiában

► Az egyik legrégebbi magyar teológiai folyóirat, a több mint nyolc évtizedes múltra visszatekintő *Theológiai Szemle* szerkesztőbizottságának tagjai május 11–12-én látogatást tettek a szerbiai Bácsfeketehegyén és Verbász városában. Közel egy évtizede határozta el a szerkesztőbizottság, hogy kihelyezett üléseken ismerteti meg egyházi előljárókkal, lelképásztorokkal, teológiai hallgatókkal, presbiterekkel, valamint gyülekezeti tagokkal a folyóirat sajátos szolgálatának történetét, felmutatva mindazon értékeket, amelyekkel egy tudományos kiadvány hozzájárulhat az egyház küldetésének még teljesebb betöltéséhez.

A szerkesztőbizottság tagjai az elmúlt években ellátogattak többek között Debrecenbe, Egerbe, Kecskemétre, Győrbe, Révkomáromba, Nagyváradra. A lap ökumenikus jellegéből adódóan minden helyszínen találkozott a különböző egyházak, felekezetek képviselőivel, élénk eszmecserét folytatva többek között arról, hogy egy rendszeresen megjelenő ökumenikus tudományos kiadvány miképpen segítheti még erőteljesebben a lelképásztori munkát, a lelkészképzést és a lelkésztovábbképzést.

A szemlejellegből adódóan külön hangsúlyt kapott a tájékoztatásnak, a reflexiók közlésének az a módja, amelyet a *Theológiai Szemle* eddigi formája és új mediális lehetősége által alkalmaz. Többször volt olyan találkozó is, főleg fiatal lelkészekkel, hittudományi karok hallgatóival, doktoranduszokkal – így többek között Budapesten, Győrben, Révkomáromban –, ahol a beszélgetés során a lappal kapcsolatos értékelések mellett megfogalmazódtak a szerkesztőség és a szerzők felé irányuló elvárások is.

Bácsfeketehegyén a Szerbiában szolgáló lelkészek körében dr. Fischl Vilmos evangélikus lelkész, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) főtájtára a *Theológiai Szemle* kiadó közösség nevében szólt – többek között – az ökumenikus tanács hetvenes jubileuma kapcsán tartott ülésekről, megemlékezésekről. Kiemelte, hogy a MEÖT által gondozott lap elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia tudományos minősítését, s a közelmúltban az interneten is hozzáférhetővé vált.

A szerkesztőbizottság elnöke, dr. Kádár Zsolt ismertette a szemle történetét, és vázolta a szerkesztési szempontokat. Kitért arra, hogy a szerkesztőbizottság szívesen bővítené a viszonylag szűk szerzőgárdát, és tanulmányok, recenziók, fordítások beküldésére buzdította a szerbiai lelkészeket.

Kádár Zsolt a szerkesztőbizottság jelen lévő tagjainak bemutatásakor rámutatott arra, hogy református, evangélikus, baptista, metodista és ortodox lelkészek, teológiai tanárok dicséretes együtt munkálkodása révén áll össze egy-egy lapszám.

Az alkalmon betegsége miatt nem lehetett jelen dr. Bóna Zoltán, a ME-

ÖT korábbi főtájtára, a lap főszerkesztője. Ott volt viszont a tanácskozáson Szuhánszky T. Gábor budapesti metodista lelkész, az Evangéliumi Aliansz főtájtára és Jakab László Tibor, a lap olvasószervezője.

A többórás megbeszélésen a szerbiai lelkészek – közöttük Orosz Attila református esperes, Harangozó László bácsfeketehgyei református lelképásztor, intézetigazgató, Gyenge Károly torontálvásárhelyi lelképásztor, Halász Sámuel hitoktató, valamint Hallgató Imre főgondnok – elmondták, hogy rendszeresen eljut hozzájuk a *Theológiai Szemle*, mely komoly segítséget jelent számukra a teológiai tudományos tájékozódásban. Beszéltek arról is, hogy mit jelent idegen nyelvi közegben, nagy egyháztettek szorításában, az egyre inkább érzékelhető nemzeti és felekezeti identitásvesztés, beolvadás folyamatában élve megőrizni a magyar protestáns hitbéli önazonosságot. Örömmel számoltak be viszont arról, hogy éppen a tanácskozás napjának délelőtti nagyszámú gyülekezet körében ment végbe sok helyen a konfirmáció.

Több gondosan és szépen felújított templomba is ellátogatott a szerkesztőbizottság, de szívet szorító tapasztalat volt jó néhány komoly felújításra váró, igen kicsiny gyülekezet befogadó, hatalmas meretű templomban megállni, közös imádságban és énekekben kérve Isten újat adó Lelkének kiáradását.

A testvéri találkozó utolsó állomása a verbázi metodisták temploma volt. Itt a misszió és ökumenitás beszédes jeleként az úrasztalán a nyitott Biblia hét nyelven szólította meg a gyülekezetet. A fiatal lelkész, Fazekas Vladimír az ifjúság, a fiatal házások és a cigányság körében végzett városi misszió áldásairól beszélt, jellemzően főképp szerbül és angolul.

A *Theológiai Szemle* szerkesztőbizottságának éves tervei között további kihelyezett ülések, ökumenikus látogatások, teológiák és teológusok felkeresése szerepel. Ezek a találkozók eddig is kölcsönös meggazdagodást adtak. Építettek a további építéseket szolgálva.

■ MEÖT – *Theológiai Szemle* szerkesztőbizottsága

ISTENTISZTELET-KÖZVETÍTÉS A MAGYAR RÁDIÓBAN

Bemutatkozik a Bakonycsérnyei Evangélikus Egyházközség

A Bakonycsérnyei Evangélikus Egyházközség 1726-ban alakult meg az itt letelepedő szlovák és magyar evangélikusokból. A templom jelenlegi formáját 1816-ban nyerte el. 1862-ben tűzvész rongálta meg az épületet. 1867-ben készült el az új orgona, majd 1907-ben szentelték fel az oltárt, melyet két angyal vigyáz. Az így megszületett istenháza az 1980-as évek végétől országos védelem alatt álló műemlék.

2009-ben európai uniós pályázat segítségével környezetbarát geotermikus fűtéssel gazdagodhatott a templom, melyben a vasárnapi istentiszteleteket átlagosan százhuszszázötvenen ünneplik. A mai bakonycsérnyei evangélikus gyülekezet – a hozzá tartozó szörványokkal együtt – ezerhatszáz lelket számlál.

1998-tól az egyházközség beiktatott lelkésze Szarka István, aki 2006-tól a Fejér-Komáromi Egyházmegye esperese is. 2009-ben került sor Szarka Éva lelkészre beiktatására. Az ő szolgálati területei közé tartozik a 2000-ben alapított Bakonycsérnyei Evangélikus Óvoda igazgatási feladatainak ellátása, a dolgozók és az óvodába járó ötvenkilenc gyermek családjának lelkipásztorolása.

A hagyományos istentiszteleti szolgálatok mellett havonta családi istentiszteletre hívják a gyermekeket és a szülőket. A gyülekezet Örömhír kórusa a nagy ünnepi istentiszteleteken, zenés áhítatokon szolgál. Bibliaórát heti két alkalommal tartanak, a hitoktatás tizenkét csoportban folyik az iskolában és óvodában, melyben segítőkük Pappné Simonfay Eszter óvónő. Az if-

júsági csoportokat Bencze Győző teológushallgató és a lelkészek vezetik.

A gyülekezet új közössége a férfikör, melynek tagjai havonta találkoznak. Évente három alkalommal újságot adnak ki *Evangélikus Hírlevél* címmel, mely a gyülekezet honlapján (<http://bakonycsernye.lutheran.hu/>) is olvasható. A gyülekezet Élő Kövek Alapítványa hatékonyan segíti a településen zajló karitatív munkát.

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Június 9-én, Szentháromság ünnepe után második vasárnap 10.04-től istentiszteletet közvetít a Magyar Rádió Bakonycsérnyéről. Igét hirdeti: Szarka Éva lelkész.

Évtizedek alatt testvéri együttműködés alakult ki a finnországi Nivala és Valkeala gyülekezeteivel, amelyekkel az elmúlt évben ébredési ünnepet tartottak. A gyülekezet eleven óvodai testvérkapcsolatot ápol az augsburgi Columbus Óvodával. A dolgozók számára kétfévente valláspedagógiai továbbképzéseket tartanak.

A bakonycsérnyei gyülekezet küzdelmes múltjában, megbecsült emlékeiben és mozgalmas hétköznapjaiban őrzi Isten megtartó szeretetét. Hittel vallja magát a reménység gyülekezetének, mert tudja: a reménység nem szégyeníti meg (Róm 5,5).

Istentiszteleti rend • 2013. június 2.

Szentháromság ünnepe után első vasárnap. Liturgikus szín: zöld.
Lekció: Lk 16,19–31; 5Móz 6,4–9. Textus: Róm 1,16–17. Énekek: 65., 232.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Ulrich Parzany; du. 6. Bence Imre; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. 9. (úrv.); **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. (úrv.) Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Sztojanovics András; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Kovács Viktor; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyér, Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv., családi) Smidéliusz Gábor; de. 11. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovsky Éva; du. 6. (úrv., Megálló nevű ifjúsági istentisztelet) Szabó B. András; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű áhítat) Scott Ryll; de. 10. (családi) Pelikán András; de. 11. (úrv.) Aradi György; du. 6. (dzsesszistentisztelet) MoNaMo és Aradi György; **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Románé Bolba Márta; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Románé Bolba Márta; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., családi) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (úrv.) Benkóczy Péter; **Kerepesi út 69.** de. 8. (úrv.) Tamásy Tamásné; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Gáncs Tamás; de. fél 10. (úrv., családi) dr. Blázy Árpád; de. fél 11. (úrv.) Gáncs Tamás; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; **Budaörs, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) dr. Agod Anett; **Budaörs, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; negyed 12. Keczkó Szilvia; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Grendorf Péter; **Zuglói, XIV., Lócsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 73. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicásn Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv., tanévzáró, hálaadó istentisztelet) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Rózsalevél u. 46.** de. fél 11. (úrv.) Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. (úrv.) Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Darvas Anikó; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Darvas Anikó; **Rákosszabab, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Kovács Áron; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Kovács Áron; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Éva; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Reuss András; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza.

Összeállította: BALLA MÁRIA

KIRÁNDULÓ GYŰLEKEZETEK FIGYELMÉBE!

Marsbéli tájon – a Kiskunságban

A Naprendszer égitestjeit érintő csillagászati és amatőr csillagászati megfigyelések egyik legfontosabb és legkedveltebb célpontja a Mars. A legkedvezőbb megfigyelési időszakot a szembenállások (opozíciók) jelentik – az égitest ekkor tartózkodik legközelebb a Földhöz.

Ki ne játszott volna el a gondolatot, hogy valamikor maga is a vörös bolygó felszínére lépjen? Esetleg tagja legyen az elsőként embert a Marsra juttató, várhatóan 2050 táján elinduló expedíciónak? Addig azonban nem marad más hátra, mint távcsövekkel és űrszondákkal vizsgálni bolygószomszédunkat... és a planéta geo-

lógiai viszonyaira emlékeztető, földi eredetű Mars-analógiákat keresni.

Ha meglepően hangzik is, tény, hogy ezekből hazánk területére is jut vagy féltucatnyi. Például a Bács-Kiskun megyei Fülöpháza határában. Az 52-es főút 24-es kilométerkövetől Kecskemét felé haladva az út két oldalán húzódnak a Kiskunsági Nemzeti Park részét képező Fülöpházi-homokbuckák. Egyediségüket jelzi, hogy az általános iskolák környezetismeret-tankönyvei is megemlítik őket.

A kocsit hátrahagyva, gyér növényzetű, ligetes tájon észak felé haladva érhetjük el az igazi látványosságot: azokat a futóhomokos bucká-

kat, melyek egyedivé teszik a területet. Sajnos a növénytelepítések megkötötték a homok nagy részét, így a természeti jelenség csak kis területre koncentrálódik.

A szél érdekes formákat hoz létre, miként a gravitáció is, Földön túli tájra varázsolva az alföldi terepet. Egyeszerre van olyan érzésünk, mintha *Rejtő Jenő* nyomán a láthatatlan légióval a Szaharában menetelnénk... és mintha a hosszú úrutazás végén geológusként már a marsi felszín analízisét végeznénk. Egy-egy rovar, egy-egy kősző növény előfordul, de az esszencia: homok homok hátán.

■ REZSABEK NÁNDOR

A SZERZŐ FELVÉTELE

HIRDETÉS

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

Bárhol vagyok,
velem vannak
a lapjaim.

WWW.DIGITALSTAND.HU

Olvassa
az **Evangelikus Élet**
digitális változatát!

Menjünk át a szivárvány alatt!

► Egy májusi kora este az erkélyen üldögélve egy távolabb elvonuló zivatar után szivárványt pillantottunk meg az égbolton a diófa lombjai között. A gyerekek először is – *Marék Veronika* kedves mesefigurájára, Annipanni nyomán – számba vették a szivárvány színeit, majd a vacsoraasztal hátrahagyva kiszaladtak az udvarra, és percekig nézelődve azon tanakodtak, vajon hol lehet a vége. Mi, felnőttek csodálkozva néztük az önfeledt gyermeki játékot és örömet.

„Minden test csak fű, és minden szépsége, mint a mezei virágé. Elszárad a fű, elhervad a virág, de Istenünk igéje örökre megmarad.” (Ézs 40,6c.8)

Ha körülnézünk, észrevehetjük, mennyi – olykor „haszontalan” – szépséggel ajándékoz meg bennünket az Úristen a természet által: színekkel, formákkal, illatokkal. Persze általában van valami racionális – fizikai, kémiai, biológiai – oka és magyarázata a megfigyeléseinknek, és sokszor éppen

mezőgazdasági és az ipari tevékenység, a tudományos munka mellett pedig jó lehetőség kínálkozik az oktatási és szabadidős programokra is.

Magyarország területén jelenleg tíz nemzeti park található. Legelsőként az idén éppen negyvenéves Hortobágyi Nemzeti Parkot hozták létre 1973.

JERABEK-CSEREPES CSILLA FELVÉTELE

ez a tudás tesz olyan magabiztossá bennünket, hogy azt gondoljuk: korlátlanul irányíthatjuk és átalakíthatjuk a természetet és egyes folyamatait.

Éppen e magatartásunk következményeire figyelmeztet bennünket két jeles környezetvédelmi nap is májusban. Az európai nemzeti parkok napján – 1999 óta május 24-én tartjuk – a jelen és a jövő generációi számára megőrzendő területek, vagyis a nemzeti parkok és egyéb védett területek fontosságára és céljaira irányul a figyelem. Ezekben a védett területeken szabályozva van a

január 1-jén, legutóbb pedig a Fertő–Hanság Nemzeti Park alakult meg több terület egyesítésével 1991-ben, majd három év múlva sor került az osztrák oldali nemzeti parkkal történő összekapcsolására is.

Immár hetedik alkalommal egész hetes, változatos programokból álló rendezvénysorozat is tartanak a parkigazgatóságok *magyar nemzeti parkok hete* néven (idén június 7. és 16. között), de ezenkívül is számos lehetőség (tanösvények, ökoturisztikai rendezvények, szervezett túrák, be-

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cserépes Csilla
ararat@lutheran.hu

mutatók, nyári táborok) várja a felnőtteket és gyerekeket egyaránt.

A nemzeti parkok és egyéb természetvédelmi területek, arborétumok – többek között – fontos szerepet töltenek be a növény- és állatvilág sokféleségének, vagyis a biodiverzitásnak a megőrzésében is, amely nem pusztán erkölcsi kötelességünk, hanem az ökológiai egyensúly fenntartása érdekében egyben mindannyiunk felelőssége is. Ennek jelentőségére és a fenyegető veszélyekre hívja fel a figyelmet a *biológiai sokféleség nemzetközi napja* (május 22.).

Isten-ember-természet viszonyára számos történetet találunk a Bibliában is. Az ó- és újszövetségi példák, hasonlatok, a próféták tanításai, a zoltáros szavai, Jézus példázatai sok esetben a természet képeit hívják segítségül Isten igéjének megértéséhez. Sok esetben pedig éppen növények, állatok vagy éppen természeti jelenségek által tapasztalható meg az Atya gondoskodó szeretete.

S habár elmúlik minden ezen a világon – amint Ézsaiás próféta is emlékeztet minket erre –, hitünk mégis túlmutat ezen a mulandóságon. A szivárvánnyal „megpecsételt” szövetség után Krisztus vére által új szövetség kötött Isten és ember között. Ennek a hitnek a fényében kell tekintenünk erre a teremtett világra is, ahol a sok nehézség és nyomorúság ellenére is biztosan tudhatjuk, hogy hajunk „szálai is mind meg vannak számlálva” (Lk 12,7)

Fülembe szembérek a Kovács Kati által énekelt régi sláger sorai: „Hallottam egy régi mesét, / el nem feledek. / Ha átmegek a szivárványon, / boldog lesz életem.” Vajon eszünkbe jut-e nap mint nap hálát adni Isten gondviselő szeretetéért? Meglátjuk-e még a teremtett világ szépségeit, a szivárvány színeit, s pusztán gyermeki kíváncsiságból megkíséreljük-e még a lehetetlent: átmenni alatta?

■ JCS

EVÉL&LEVÉL

Az evangélikus országos hittanverseny döntőjén jártunk

A felkészülés hosszú időszaka, a helyi, megyei megmérettetés után április 27-én, szombaton végre eljött a nap, amikor útra kelhettünk, hogy részt vegyünk Budapesten a 22. országos evangélikus hittanverseny döntőjén, ahová minden megyéből négy korosztály négyfős legjobb csapatai érkeztek. Mi az 1–2. osztályt képviseltük egy vegyes csapattal: *Kmetti Erik* Bakonyszentlászlórról, *Magassy Réka* és *Pákozdi Léna* Sikátorról és jómagam, *Szakos Hanna* Bakonytamásból. Mi hárman, lányok a veszprémmvársányi iskolába járunk. A 7–8. osztályos döntőseink: *Berzsényi Katalin*, *Ihász Nikol*, *Siffel Henriett* és *Török Klaudia* mind bakonyszentlászlóiak, ott is járnak iskolába.

Már nagyon vártuk a kirándulást, hisz a pápai megyei fordulóról sok szép élménnyel térhettünk haza, és tudtuk, hogy még sok meglepetés vár ránk. Édesapám, *Szakos Csaba* evangélikus lelkész nagyon jól felkészített bennünket a versenyre, hogy gyülekezeteinket képviseljük. Többször írtunk még dolgozatot is. Olyan alaposan felkészültünk, hogy szinte szó szerint tudtam a hat bibliai történetet. Nagyon izgultunk, mert szerettünk volna győztesek lenni.

Amikor megérkeztünk, részt vettünk egy áhítaton. Elmondták, melyik csa-

SAKOS CSABA FELVÉTELE

pat hányas állomáson kezd. Mi az ötösnél kezdtünk, kilenc állomás feladatai vártak ránk. A feladatok között voltak nehezek is, de közösen mindegyiket megoldottuk, és azt is megtudtuk, hogy minden állomáson maximális pontszámot kaptunk.

Az utolsó állomást követően végre elérkezett az önfeledt játék ideje. Először a trambulint próbáltuk ki, de a szabadtéri óriás sakkal is megbirkóztunk, bábok készítésben vettünk részt, és egy koncerten, ahol a bábok is előkerültek, amelyeket készítettünk. A szabadidőnk alatt a felsősök versenyeztek, ők is nagyon ügyesek voltak.

A rajzverseny jutalmazása után végre elkezdtek ismertetni az eredményeket. Velünk, a legkisebbekkel kezdték. Sorban mondták a csapatok nevét, s amikor a másodikat hirdették, akkor már tudtuk: mi lettünk az elsők. Nagyon örültünk, volt aki örömeiben ugrált. Oklevelet kaptunk és két könyvet, ezekből azóta esténként anya olvas. A bakonyszentlászlói lányok 8. helyezést értek el, de szerintem ők is és minden döntős csapat nyertes, hogy eljuthattak ideig.

Hazafelé megálltunk Tatabányán, a tulmadárnál rácsodálkoztunk, hogy milyen kicsik is vagyunk hozzá képest.

Szeretnénk köszönetet mondani mindenkinek, aki azért fáradt, hogy fejlethetetlen élményben legyen részünk. Hálás vagyok elsősorban Istennek, de sok mindenki másnak is. Köszönjük a fenyőfői önkormányzatnak, hogy a kisbuszokkal elmehtünk, és még az útiköltséget is kifizették.

Az anyák napi istentiszteleten köszöntött a gyülekezet bennünket, mi pedig édesanyáinkat és nagymamáinkat, akiket ennél szebben nem is köszönthettünk volna.

Reméljük, hogy jövőre is eljuthatunk ideig, és lesz alkalmunk még olyat tenni, amiért büszkék lehetnek ránk.

SZAKOS HANNA 8 éves tanuló (Bakonytamási)

Ajándék volt ez a nap

Ajándék volt ez a nap – így tudnám röviden megfogalmazni a soltvadkerti Találkozások Házában május 10-én lezajlott, *A dal napja* című rendezvény lényegét.

Minden gyülekezetünk, intézményünk életében vannak olyan ünnepnapok, amelyek egyrészt megkoronázzák a hétköznapi munkáját, másrészt talán messzebbre világítva is hírt adnak egy-egy közösségről. A dal napján a régió nyolc óvodájából negyvenhét gyermek és óvónők részvételével szem- és fültánú lehetünk annak, hogyan lehet gyerekek és felnőttek számára egyaránt ünnepnapot varázsolni a hétköznapiokon végzett munka bemutatásával.

A szervezők munkája minden dicséretet megérdemel, hiszen a megfelelő körülmények kialakítása mellett azt is fontosnak tartották, hogy Soltvadkert város néhány vezetőjét is meghívják, ezzel is emelve az esemény rangját. *Hachbold Éva*, a helyi evangélikus óvoda vezetője tehát a gyerekek, óvónők és a szép számban jelen lévő szülők mellett köszönthette *Lehoczki Ferenc* polgármestert, *dr. Viszkók Zoltán* jegyzőt, *Fodorné Schiszler Terézia* aljegyzőt, *Udvarhelyi Attilát*, a soltvadkerti Kossuth Lajos Evangélikus Általános Iskola igazgatóját és *Szabadiné Vismeg Erzsébet* igazgatóhelyettesét, valamint a zsűri tagjaként Soltvadkert díszpolgárát, *Pécz-*

ka Lászlóné, *Ibolya óvónőt*, *Homoki Pál* lelkészt, *Katona Klári* művésznőt, valamint e sorok íróját – hiszen az a megtiszteltetés ért, hogy részt vehettem a zsűri munkájában.

A nap programjának gördülékeny levezetését, a közös énekléseket és táncot pedig *dr. Fodor Katalin* tanárnőnek és férjének, *dr. Pethő István* nak köszönhetjük.

Bár zsűriről beszéltek, itt mégsem versenyről volt szó; ugyan kiemeltük a legjobbakat, mégis mindenkit megemlégtünk, illetve mindenki ugyanazt az ajándékot kapta, mint a kiemelték – és ez nagyon jól volt így. A gyerekek szereplését látva és hallva lelkesítő volt megbizonyosodni arról, hogy a zenei nevelés és készségfejlesztés ennyire hangsúlyosan jelen van az evangélikus óvodákban, illetve hogy a muzsikában rejtőző csodára, játéokra, öröme való rátalálás képességének birtoklása nem függ az életkortól.

Mint megtudtuk, Soltvadkerten a különböző városi, iskolai vagy gyülekezeti rendezvényeken rendszeresen vesznek részt a zenei szolgálatban olyan gyerekek és fiatalok, akik már az óvodában elkezdtek ismerkedni a zenével. Erre a soltvadkertiakkal együtt méltán lehetünk büszkék.

A nap végén Katona Klári a zsűri elnökeként megindító kedvességgel adta át az ajándékokat, köztük *Zeneország* címmel gyermekeknek készített zenei tehetségdöntő DVD-jét minden résztvevőnek és felkészítőiknek. Minden gyerkőchöz volt néhány mosolygós, dicsérő szava, de figyelmességéből tartalékolta a felnőtteknek is. A díjak átadása, a gyerekektől való elköszönés után még marasztalta a szülőket, óvodapedagógusokat, hogy együtt csenghessen le a valamennyiünkben az együtt megélt délelőtti minden szépsége, értéke. *Élet* című írását mondta el, melyből szeretnék idézni egy gondolatot: „Semmi sem tudta elvenni a kedvem tőle. Az igelenségétől, a magasztalásától. Az iránta érzett csodálattól.”

A művésznő már a nap elején elmondott rövid köszöntőjében azt hangsúlyozta, hogy a zene: örömförrás, a gyermeket hozzájuttatni pedig mindennél nagyobb ajándék. Kölcsönösen nagy ajándék. Adónak, kapó-

nak egyaránt. A kicsik énekeiből a bemutatkozó során többször érezhettük, milyen nagy dolog, ha ez sikerül.

Itt be is fejezhetném tudósítáomat azzal, hogy Homoki Pál szavait ma-

A szerző jobbán a zsűri elnöke, Katona Klári

BÍRO ROBERT FELVÉTELE

gamban felidézve várom 2014 májusát, hiszen a lelkész úr elköszönésében mintegy ígéretként fogalmazta meg: e nap hagyományt teremthet. Mégis mással, egy személyes élménnyel szeretném zárni soraimat. A dal napján számomra az jelentette a legnagyobb csodát, hogy engem

egy olyan ovis éneke és előadása nyugtázott le legjobban, akiről a nap végén megtudhattam: problémákkal teli családban él.

A megelőző napon épp Kecskeméten szolgáltam *Báránys* nevű zenekarommal, a helyi református iskola alsó tagozatos kisdíákjainak játszottunk, énekelünk saját dalokat. Ezek igazából megzenésített igeversék a Jó Pásztorról és az ő nyájában lévő juhokról, vagyis magunkról, emberekről.

Egyszer csak „beköszöntött” a csoda. Mindenféle biztatás nélkül a legalább száz alsó tagozatos egyszerre kezdett ütemes tapsba a következő sorok hallatán: „Szívem tiszta hadd legyen, hadd ragyogjon fényesen! Bűntől tiszta tükrében meglátom az Istent!”

Íme, a zárómondatom: akár a színpadon állnak, akár a nézőtérben ülnek, figyelni kell a gyerekekre, mert valami olyat tudnak (tanítani) a szeretetről, amit mi, felnőttek talán már rég elfelejtettünk.

■ HUSZÁK ZSOLT,
a Magyarországi Evangélikus Egyház Gyermek- és Ifjúsági Osztályának zenei referense

HÍREK, HIRDETÉSEK

Csendeshét és házasság gondozó hét

A Bibliai Házasság gondozó Szolgálat *csendeshet*et szervez házaspároknak július 1–7. között Dömösön. A hét vezetője: *dr. Pálhegyi Ferenc*. Információ: www.bhsz.hu, info@bhsz.hu vagy 20/417-4871 (*Nemeskériné Tóth Éva*). Ezenkívül *családos házasság gondozó hetet* szervez június 30. és július 6. között Péli földszentkeresztben. A hét vezetője: *Ambrusz Gábor*. Információ: www.bhsz.hu, ambrusz.gabor@bhsz.hu vagy 20/886-3835 az esti órákban.

HIRDETÉS

Fogadóórát minden hónap első hétfőjén tartom. Mindenkit szeretettel várok délután három órától öt óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.).

Radosné Lengyel Anna
országosfelügyelő-helyettes,
a Déli Egyházkerület felügyelője

EVANGÉLIKUS ÉLET. ÉLED?

APRÓHIRDETÉSEK

Angol nyelvi tábor Walesben 8–17 éveseknek. Tel.: 20/886-8195, utaremenyhez.hu.

Fiatalos, kedves, 24 m²-es, udvarra néző, csendes, világos lakás beépített bútorokkal a XII. kerületben, közel a MOM Park bevásárlóközpont, jó közlekedéssel eladó 7 900 000 Ft-ért. 20/773-8740.

Meghívó orgonakoncertre

Szeretettel várunk minden zenebarátot a nagytarcsai evangélikus templomba *Rákász Gergely* orgonakoncertjére június 9-én 18 órára. 14 órától megtekinthetők a nagytarcsai falumúzeum kiállításai, többek között *Sztechlo Gábornak*, Nagytarcsa első lelkészének és gyermekmentőnek az emlékei. Ha még nem látták, nézzék meg az udvaron álló, magyarországi második Sztechlo Gábor-szobrot!

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból június 2-ától június 9-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>6.50 / Mária Rádió (Budapest) <i>Ökumenikus lapszemle</i></p> <p>8.00 / Civil Rádió (Budapest) Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (civilradio.hu, ismétlés: 22.00)</p> <p>9.30 / ZDF (német) <i>Evangélikus istentisztelet közvetítése Zürichből</i> Igét hirdeti: Christoph Sigrist lelkész</p> <p>9.30 / Bartók rádió <i>Musica Sacra</i> (egyházzenei magazin)</p> <p>10.55 / M1 <i>Evangélikus magazin</i></p> <p>11.20 / M1 <i>Református ifjúsági műsor</i></p> <p>20.25 / Duna World <i>Lélek Boulevard</i> Dr. Hámori József</p>	<p>9.40 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó)</i></p> <p>10.00 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i> Vivaldi: In furore iustissimae irae – motetta RV 626</p> <p>10.10 / Duna Tv <i>Isten kezében</i></p> <p>13.30 / Kossuth rádió <i>Erős vár a mi Istenünk!</i> Az evangélikus egyház félórása</p> <p>19.30 / Duna World <i>Elfeledett magyar irodalom</i> Takaró Mihály műsora</p> <p>22.30 / Duna Tv <i>Gyulafehérvártól Trianonig</i> (magyar dokumentumfilm)</p> <p>23.00 / Rádió 17 (Budapest) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (radio17.hu)</p>	<p>10.00 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i> Dufay: Mise Szentháromság napjára</p> <p>20.00 / Corvinus Rádió <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (corvinusradio.hu)</p> <p>20.15 / M1 <i>Ábel az országban (tévéfilm)</i> (56' + 57')</p> <p>21.00 / Duna Tv <i>Trianon</i> (magyar dokumentumfilm) (129')</p> <p>23.00 / Bartók rádió <i>Ars nova</i> Gyöngyössi Levente: Stabat Mater</p> <p>23.25 / Duna Tv <i>Szlovák magyarok</i> (magyar dokumentumfilm)</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebened bízunk eleitől fogva...”</i> A református egyház félórása</p> <p>15.35 / Duna World <i>Evangélikus magazin</i></p> <p>16.00 / Duna World <i>Református ifjúsági magazin</i></p> <p>19.35 / Bartók rádió <i>Robert Schumann és a Dávid-szövetség</i> Bach–Kurtág: 106. kantáta (Actus tragicus)</p> <p>20.15 / Duna World <i>Hitvallók és ügyökök – Az igazság szabadabbá tesz benneteket...</i> (magyar dokumentumfilm-sorozat)</p> <p>21.15 / Duna Tv <i>Bobby Kennedy – A végzetes nap</i> (amerikai játékfilm, 2006) (112')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>10.00 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i> Mozart: Exsultate, jubilate – motetta K 165</p> <p>11.45 / Pax Tv <i>Ki is volt Luther Márton?</i></p> <p>12.15 / Duna Tv <i>Kultúra a nagyvilágból</i> (angol ismeretterjesztő sorozat)</p> <p>Régi autók múzeuma</p> <p>13.05 / RTL Klub <i>Egészségkalauz</i> (egészségmagazin)</p> <p>19.55 / Duna World <i>Talentum</i> Jókai Anna</p> <p>21.15 / Duna Tv <i>A kétarcú ember</i> (francia tévéfilmsorozat, 2009) 2/1. rész</p> <p>22.40 / M1 <i>Nemzeti nagyvizit</i> IV. Béla, a második honalapító</p>	<p>5.20 / M1 <i>Hajnali gondolatok</i></p> <p>11.25 / Agnus Rádió (Kolozsvar) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (agnusradio.ro)</p> <p>18.25 / M2 <i>Magyar népmesék</i> (magyar rajzfilmsorozat)</p> <p>18.30 / M1 <i>Maradj talpon</i> (műveltségi vetélkedő)</p> <p>18.40 / HBO <i>Az élet fája</i> (angol filmdráma, 2011) (133')</p> <p>19.30 / Duna World <i>Találkozások Tamási Áronnal – Kányádi Sándor emlékeiből</i> (magyar dokumentumfilm)</p> <p>20.15 / Duna Tv <i>Isten szolgálja: Sándor István szalézi vértanú</i></p>	<p>6.40 / Duna Tv <i>Századfordító magyarok</i> Vas István költő</p> <p>8.45 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó)</i></p> <p>9.30 / Rádió 17 (Budapest) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (radio17.hu, ismétlés: 23.00)</p> <p>10.00 / Bartók rádió <i>Súgólyuk (kulturális magazin)</i></p> <p>14.50 / Duna World <i>Négy szellem (riportmagazin)</i></p> <p>19.48 / Kossuth rádió <i>Csigahéj</i> Gryllus Vilmos lemezéről</p> <p>21.15 / Duna Tv <i>Alvilági melódia</i> (francia játékfilm, 1962) (103')</p> <p>23.55 / M1 <i>Nagyon zene</i> A Quimby zenekar koncertje a Sziget fesztiválon</p>	<p>6.00 / Bartók rádió <i>Muzsikáló reggel</i> Vasárnap orgonamuzsika</p> <p>8.30 / Régió Rádió 1485 <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora</p> <p>9.30 / Rádió 17 (Budapest) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (radio17.hu)</p> <p>10.04 / Kossuth rádió <i>Evangélikus istentisztelet közvetítése Bakonycsernyéről</i> Igét hirdeti: Szarka Éva lelkész</p> <p>10.30 / M1 <i>A Biblia a magyar képzőművészetben</i></p> <p>14.00 / Budaörs Rádió <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (budaorsradio.hu)</p>

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu. • **EvÉlet on-line:** www.evangelikusélet.hu. • **Hirdetésfelvétel:** hirdetes@evelet.hu.
Előfizetés: elofizetes@evelet.hu. • **Szerkesztőség:** 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108, 20/824-5519; fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.balla@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).
Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu).
Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Tördelőszerkesztő:** Károly György Tamás (evelet@kgyt.hu). **Munkatárs:** Kinyik Anita (kinyik.anita@lutheran.hu). **Rovatvezetők:** dr. Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu). **Szerkesztőbizottság:** Adami Mária, B. Walkó György, dr. Fabiny Tamás, Horváth-Hegyi Áron, Kende K. Péter, Kiss Miklós, Orosz Gábor Viktor, Pröhle Gergely, Radosné Lengyel Anna, T. Pintér Károly.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228, 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó:** Kende K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu). **Nyomdai előállítás:** Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). **Felelős vezető:** Nagy Zoltán. **Árusítja a kiadó.** **Terjeszti a Magyar Posta Zrt.** **Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt.** Hírlapüzletág ingyenes telefonszámán: +36-80/444-444 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302.

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3575 Ft, fél évre 7150 Ft, egy évre 14 300 Ft, európai országba egy évre 48 100 Ft (172 euró), egyéb külföldi országba egy évre 56 320 Ft (201 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőség előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (június 2.)

És minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Űr az Atya Isten dicsőségére. Fil 2,11 (Lk 16,19–31; 1Jn 4,16b–21; Zsolt 3; Mik 5,3b) Ti kinek mondotok engem? – teszi fel Jézus a kérdést egykor a tanítványoknak. És ezzel a kérdéssel nekünk is szembesülnünk kell újra és újra: személy szerint nekünk mit jelent Jézus Krisztus, kinek mondjuk őt, kicsoda ő számunkra? Pál apostol a *Filipiekhez írt levelében* az öskeresztyénség hitvallásaként fogalmazza meg: Jézus Krisztus Űr. Nem kevesebbet állít ezzel, mint hogy Isten ő, mindenek Ura, aki a mi életünkben is, életünk minden eseményében, elhangzó szavainkban, megszülető gondolatainkban a mi Urunk szeretne lenni. És bár talán ma még sokak számára kérdés, hogy kicsoda ő, ám egykor már nem kérdés lesz, hanem olyan nyilvánvaló tény, amelyet minden nyelv vall, hogy Jézus Krisztus Űr az Atya Isten dicsőségére.

Hétfő (június 3.)

Isten a Fiú által szolt hozzánk, akit örökösévé tett mindennek, aki által a világot teremtette. Zsid 1,2 (Lk 10,1-9/10–15/16; ApCsel 6,1–7; 5Móz 10,14) Az Isten sokféleképpen szolt az emberhez, üzenetét sokféle úton-módon próbálta eljuttatni hozzánk. Ha az egyik kommunikációs csatorna csődöt mondott, akkor más utat keresett az emberhez, hogy az végre megértse akaratát, elfogadja szeretetét, visszatérjen a vele való közösségbe. Leghatalmasabb, döntő szava azonban Jézus Krisztusban, az ő szeretetében, kegyelmében, megváltozott művében, az ő ránk mondott igénjében ért el hozzánk. Az Isten a sokféle szó után végül Fiában mondta el, hogy mennyire szereti az embert, és ez a szó képes ma is változtatni, újrakezdésre biztatni, bűnbánatra indítani és a bűnbocsánat örömét adni számunkra.

Kedd (június 4.)

Az Űr jár előttetek, Izráel Istene lesz mögöttetek is. Ézs 52,12b (Jer 36,1–6/7–9/10.21–24.27–31; ApCsel 6,8–15; ApCsel 14,27) Elöttem bizonytalan sötét, mögöttem átélt veszteségek. Elöttem kérdések sokasága, mögöttem göröngyös út. Elöttem a következő lépés, mögöttem a visszavonhatatlan. Elöttem pislákoló fény, mögöttem megbékélt nyugalom. Elöttem reménység, mögöttem kegyelem. Elöttem az Űr jár, mögöttem Istenem.

Szerda (június 5.)

Isten eltörölte a követelevelével minket terhelő adóslevelet, amely minket vádolt, eltávolította azt az útból, odaszegezve a keresztfára. Kol 2,14 (1Thessz 2,1–8/9–12/; ApCsel 7,1–16; Zsolt 65,4) Adósnak lenni, átélni az adósság törlesztésének lehetetlenségét bénító érzés. Ezt a bénító lehetetlenséget tette mégis lehetőséggé számunkra az Isten, amikor egyetlen Fiában odaszegezte a minket terhelő adóslevelet a keresztfára, hogy bűneink adóssága többé ne választhasson el tőle, hogy a reménytelenből új kezdet lehessen számunkra, hogy a teleírt adóssággal helyett tiszta lapot kaphassunk a kezünkbe. Jézus Krisztus keresztségével megtörtént a lehetetlent lehetővé tevő csoda, és így már nem a bűneink adósságával, hanem hálánkkal és dicséretünkkel, szolgálatunkkal és szeretetünkkel vagyunk „adósok” Istennek – és egymásnak is.

Csütörtök (június 6.)

És amikor Jézus asztalhoz telepedett velük, vette a kenyeret, megáldotta, megtörte, és nekik adta. Erre megnyílt a szemük, és felismerték. Lk 24,30–31 (Jn 21,15–19; ApCsel 7,17–43; Ézs 55,2) Egy mozdulat néha sokkal többet elárul az emberről, mint a szavai. Az arckifejezés, a gesztusok, a mozdulatok akkor is árulkodnak rólunk, ha a szavaink mást mondanak. A tanítványok is arról az ismerős mozdulatról ismerték fel Jézust, ahogyan a kenyeret nekik adta. Az áldás és az odaajándékozás mozdulatáról ismerték fel, hiszen ez határozta meg egész életét. Milyen jó lenne, ha mi is azoknak a mozdulatokkal tudnánk közeledni egymáshoz, amelyekkel Jézus a tanítványaihoz, ha a mi egymás felé való mozdulatainkban is ő lenne megismerhető.

Péntek (június 7.)

Amit csak akar az Űr, megteszi az égen és a földön és a mélységes tengerekben. Zsolt 135,6 (Lk 22,24–30; ApCsel 7,44–53; 1Kor 10,22) Isten mindenek feletti uralmát, akaratának határaitól éneklünk meg a zsoltáros, amely az emberi szem számára látható távlatokban – égen és a földön – és a láthatatlan, nehezen elérhető síkon, a mélységes tengerekben is érvényes. Az életünk egészen hétköznapi történéseiben és a lelkünk legrejtettebb mélységeiben is jelen van: alakítani és formálni képes. Legyünk nyitottak arra, hogy akarata bennünk, velünk, általunk is megtörténjen.

Szombat (június 8.)

Ismeresd meg velem, melyik úton járjak, mert hozzád vágyódiok lelkem. Zsolt 143,8b (Fil 1,12–18a; ApCsel 7,54–8,3; Lk 5,27–28) Néha kényszerpályán mozgunk, máskor hezitálunk: a sokféle döntési lehetőség közül melyiket válasszuk. Néha egyértelmű az út, máskor útkeresztelkedéseknél állunk tétován. Néha biztos az irány, máskor kérdések cikáznak a fejünkben: merre tovább? Ám ha a szívünkben ott van a vágy – nem arra, hogy a saját utunkat járassuk, nem arra, hogy a saját fejünk után mehessünk, hanem arra, hogy az Istenhez egyre közelebb lehessünk –, akkor felfénylik az az út is előttünk, amelyen vezetni akar bennünket, az az út, amely hozzá vezet, mindig felé.

■ ZSUGYEL-KLENOVICS KATALIN

